

OPENBARE VERGADERING VAN 22 MEI 2019

Voorzitter: dhr. P.E.J. den Oudsten

Aanwezig: dhr. J. Been (GroenLinks), mw. F.T. Folkerts (GroenLinks), dhr. M. van der Glas (GroenLinks), dhr. J. van Hoorn (GroenLinks), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), mw. C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), dhr. N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), mw. A.M.M. Schoutens (GroenLinks), dhr. J. Sietsma (GroenLinks), mw. M. Wijnja (GroenLinks), dhr. J. Visser (GroenLinks), mw. K. Boogaard (PvdA), dhr. T.J. Bushoff (PvdA), dhr. M. van der Laan (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), mw. E.M. van der Weele (PvdA), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. B. de Greef (SP), dhr. W.H. Koks (SP), mw. L.L.B. Wobma (SP), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), dhr. J.S.R. Lo-A-Njoe (D66), mw. W. Paulusma (D66), dhr. T. Rustebiel (D66), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J. Boter (VVD), mw. I. Jacobs-Setz (VVD), mw. G. de Vries (VVD), dhr. T. Berends (ChristenUnie), dhr. G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), mw. T. Moorlag (ChristenUnie), dhr. P. Rebergen (CU), dhr. W.I. Pechler (PvdD), mw. K. de Wrede (PvdD), dhr. T. van Zoelen (PvdD), dhr. M. Bolle (CDA), dhr. H.P. Ubbens (CDA), mw. Y.P. Menger (100% Groningen) (*vanaf agendapunt 2a*), mw. M.E. Woldhuis (100% Groningen), dhr. A. Sijbolts (Stad en Ommeland), mw. M.J. Sloot (Stadspartij voor Stad en Ommeland), dhr. M.J.H. Duit (Student en Stad), dhr. A.J.M. van Kesteren (PVV)

Afwezig m.k.: dhr. D. Brandenburg (SP)

Griffier: dhr. A.G.M. Dashorst

Secretaris: mw. D. Starmans

Wethouders: dhr. P.E. Broeksma (GroenLinks), mw. G. Chakor (GroenLinks), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. P.S. de Rook (D66), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. R. van der Schaaf (PvdA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda en verslagen

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. Er is bericht van verhindering van de heer Brandenburg. Voordat ik ons aan de agenda zet, zou ik eigenlijk even het volgende met u willen delen. Wij zijn vanochtend met elkaar opgeschrikt door een aardbeving. De aardbeving had een vrij grote heftigheid, 3,4 op de schaal van Richter. Zij behoort tot de zwaarste aardbevingen die wij ooit hebben gehad hier en de impact van die aardbeving was ook voelbaar in een groot deel van het aardbevingsgebied. De kern van de aardbeving zat bij Westerwijtwerd, maar de aardbeving is gevoeld tot in het Westerkwartier en in een flink aantal delen van de stad en ik weet dat een aantal van u ook de schok zelf heeft gevoeld. Het is een aardbeving die ons weer eens doet beseffen dat, ondanks het feit dat de gaswinning nu naar beneden gaat, wij nog lang niet van het probleem van die aardbevingen af zijn. En dat is ook denk ik een constatering die een onmiddellijke relatie heeft met de psychische nood die veel bewoners hebben in dat aardbevingsgebied. Als je een aardbeving hebt en je weet dat het de laatste is en je daarna weer wat kunt opbouwen, dan ontstaat er ook lucht om je eigen leven weer vorm te geven, maar als je angst hebt dat het in de komende jaren nog een paar keer gebeurt, en je weet tegelijkertijd dat je huis nog versterkt moet worden en dat de schadeafhandeling te laat is, dan ontstaat er een situatie die wij eigenlijk allemaal heel ernstig vinden. En ik zeg dat zelf als bestuurder, ook een van de bestuurders die samen met andere leden van dit college er medeverantwoordelijk voor is nu om langzamerhand te proberen de organisatie van die versterking op snelheid te brengen, waarbij wij ook proberen de minister te helpen om dat zo goed mogelijk te doen. Maar tegelijkertijd zien we dat zo'n aardbeving ons weer terugwerpt op de werkelijkheid. Er is vandaag een overleg geweest tussen de burgemeesters van het aardbevingsgebied om te inventariseren hoe ernstig het is en wat de schade is voor zover we dat weten, en dat is natuurlijk nog lang niet bekend, er zijn een paar honderd schademeldingen op dit moment, maar dat zal ongetwijfeld toenemen. Wij verwachten dat de ministers die nu al hun betrokkenheid hebben kenbaar gemaakt, ook naar het gebied zullen komen en we zullen ook indringend met hen spreken. Samen met de Provincie blijft eigenlijk onze oproep naar de rijksoverheid: stop zo snel als het kan met de gaswinning. Dan weten we dat we de aardbevingsproblematiek nog niet te boven zijn, maar dan weet je wel dat er ergens een eind

aan komt en dat dan het aantal en ook de heftigheid van de aardbevingen mogelijk minder zijn dan wanneer je doorgaat met de winning. Het tweede is: zorg voor een versnelde aanpak voor de versterking. Dat is iets waar bewoners ook al jaren op wachten en waarop bestuurders met elkaar hun onmacht hebben laten zien, de afgelopen jaren om dat goed op gang te brengen. Daar zijn allerlei argumenten voor, maar het is wel een feit. Probeer die versnelling te realiseren, probeer iets op gang te brengen in een tempo dat maakt dat bewoners minder lang in onzekerheid hoeven te zitten. En het derde is natuurlijk: zorg dat die schadeafhandeling, al die kwesties die nog liggen, zo snel mogelijk worden afgehandeld. Dat is de boodschap die de vijf burgemeesters hebben gegeven en het leek mij ook goed om die over te brengen, omdat wij nu ook zelf heel erg voelbaar te maken hebben met het feit dat de stad Groningen niet gevrijwaard is van aardbevingen. We weten dat in een ander deel van Groningen, het gebied Ten Boer, natuurlijk al veel langer en het drukt ons met de neus op de feiten om dat op deze manier met de raad te delen. Als we morgen met de minister spreken, dan zal dit ook de boodschap zijn.

1.a: Vaststelling agenda

1.b: Vaststelling verslag 17 april 2019

1.c: Bekrchtiging geheimhouding o.g.v. art. 25 Gemeentewet Financiële bijlage Reitdiepzone kredietaanvraag

De VOORZITTER: Dan stel ik u voor om de agenda vast te stellen voor vandaag. Als u ermee akkoord gaat, dan volgt gelijk de vaststelling van het verslag van 17 april. Daarnaast wordt u gevraagd om de geheimhouding te bekrchtigen ex artikel 25 Gemeentewet van de financiële bijlage van de Reitdiepzone kredietaanvraag. Daar hoort die bij. Dat is een bekende procedure voor u; ik stel u voor om dat bij acclamatie te doen.

2. Benoemingen

2.a: Tijdelijke benoeming raadslid Y.P. Menger (100% Groningen, vervanging E.P. Bakker)

De VOORZITTER: En dan gaan we over tot het benoemen van een tijdelijk raadslid in plaats van het reeds genoemde lid, de heer Bakker. De heer Bakker is wat langduriger afwezig en de fractie heeft besloten om in zijn plaats een tijdelijk raadslid voor te stellen. Dat tijdelijk raadslid is mevrouw Menger. En de geloofsbrieven van mevrouw Menger zijn onderzocht en mevrouw De Vries gaat ons vertellen wat dat heeft opgeleverd.

Mevrouw DE VRIES (commissie geloofsbrieven): Ja, we hebben de geloofsbrieven van mevrouw Menger onderzocht en in orde bevonden en ze kan worden toegelaten tot de raad.

De VOORZITTER: Ik dank u. Dan stel ik voor dat wij mevrouw Menger vragen om nu ook een beetje in ons zicht te komen. Kijk, dat gaat helemaal goed. Mag ik u allen verzoeken te gaan staan? Als u hier gaat staan, dan werkt het eigenlijk als volgt. Ik lees de complete verklaring voor en dan ga ik u een suggestie doen voor wat u daarop kunt zeggen.

De verklaring luidt als volgt: “Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.” En dan verzoek ik u mij na te zeggen: “Dat verklaar en beloof ik”.

Mevrouw Menger (100% Groningen): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Hartelijk gefeliciteerd. U bent toegelaten. (*Applaus*). En ik schors de vergadering, dan kunt u allen mevrouw Menger feliciteren. Maar ik stel voor dat u daar gaat staan, want anders dan wordt het allemaal wel heel erg krap.

(*Schorsing 15.11 uur – 15.16 uur*)

2.b: Benoeming kwartiermaker Raad van Toezicht Stichting Openbaar Primair Onderwijs Slochteren (OPOS) (61439-2019, raadsvoorstel 9 mei 2019)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Dan hebben wij nog te gaan de benoeming van de kwartiermaker Raad van Toezicht Stichting Openbaar Primair Onderwijs Slochteren. Ik stel u voor om dat bij acclamatie te doen. Kan dat zo? Dank u wel.

3. Gemeentebegroting

3.a: Gemeentebegroting 2019 (raadsvoorstel 18 april 2019, 50354-2019)

De VOORZITTER: Dan hebben we aan de orde de gemeentebegroting en ik noem het maar even de algemene beschouwingen rondom de begroting. Wij hebben daar tot vanmiddag 17.45 uur voor gepland, met een korte pauze deze keer. Het woord is aan de fractievoorzitter van GroenLinks, mevrouw Wijnja.

Eerste termijn raad

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Er is net al iets over gezegd en ik kan er helaas ook niet omheen om er ook iets over te gaan zeggen, want het was vanmorgen niet de eerste keer dat ik het meemaakte: wakker worden omdat je slaapkamer schudt. Dat was, toen ik nog in Ten Boer woonde, al meerdere malen voorgekomen. De gasbeving van vanmorgen maakt nog maar weer eens duidelijk hoe urgent en omvangrijk deze crisis is in onze regio. Bureaucratie, tegenwerking, gebrek aan urgentie en geen enkel besef vanuit de rijksoverheid wat het betekent als je veiligheid niet meer vanzelfsprekend is. En zo werd een falende rijksoverheid ineens hoofdrolspeler in deze woordvoering. Want een brandbrief van de Vereniging Nederlandse Gemeenten, wethouders die massaal aan de bel trekken, gemeenten die overwegen hun taken terug te geven aan het Rijk, omdat zij door de tekorten niet aan hun zorgplicht kunnen voldoen: voorzitter, dat is de realiteit van vandaag de dag. Het zijn ongekennde signalen en mijn fractie vraagt zich af hoe we in een situatie terecht zijn gekomen waarin er zo wordt omgesprongen met elkaar en met onze inwoners.

Ik begin toch maar even met het schetsen van dit voorlopig vaststaand gegeven, voorzitter, omdat het de gemeente Groningen voor een zeer ingewikkelde puzzel stelt. Want de begroting en welke ruimte je hebt om keuzes te maken worden in hoge mate bepaald door dit gegeven. En, als er niets verandert, zullen we als gemeenten de komende jaren gegijzeld blijven door de tekorten op taken die het Rijk heeft overgedragen naar de gemeenten. Een overdracht van taken met veel te weinig budget en met de buitensporige verwachting dat gemeenten problemen die al jarenlang bestaan, in zeer korte tijd kunnen oplossen. Dit is schandalig en we moeten er in gezamenlijkheid alles aan doen om dat vlot te trekken.

GroenLinks staat volledig achter het besluit om niet te kiezen voor bezuinigen om de ontstane en dreigende tekorten te verminderen. We kiezen voor investeren en voor anders werken. Duurzaamheid en vergroening moeten leidend worden in al ons beleid. Deze begroting zet daarin een aantal belangrijke stappen. Er is aandacht voor de circulaire economie, de noodzakelijke energietransitie, geld voor meer bomen, voor meer biodiversiteit. Klimaatadaptatie is noodzakelijk om de leefomgeving van onze inwoners in te richten op de consequenties van klimaatverandering. Want we hebben niet alleen te maken met een regionaal probleem, waar het onze veiligheid betreft, maar met een nationaal probleem waar het onze financiën betreft en we staan wereldwijd voor een klimaatcrisis waarvan, als het ons niet lukt deze tegen te gaan, al onze inwoners de consequenties gaan voelen.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Even los van wat mijn fractie inhoudelijk vindt van de ambities van het nieuwe groene college om te gaan investeren in verduurzaming, valt het mijn fractie wel op dat, als we kijken naar het financieel meerjarenbeeld en de hoge ambities van dit college, dat er eigenlijk voornamelijk gekozen is voor het leegtrekken van gemeentelijke reserves en het verhogen van allerlei tarieven. En ik kan me voorstellen dat wij straks in november een ander probleem hebben, want dan kunt u de ambities niet meer betalen. Heeft u daarover nagedacht en bent u bereid om dan eventueel vergaande bezuinigingen door te voeren?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Het zou heel gek zijn als wij daar niet over hadden nagedacht. Ik kom hier later in mijn woordvoering nog op terug, dus dan is uw vraag wellicht voldoende beantwoord.

De consequenties voor onze inwoners. Dat gaat over extremer weer, dat gaat over stijging van de zeespiegel, dat gaat ook over hitte in de stad, dat gaat over het fenomeen klimaatvluchtelingen. Elk aspect

van ons leven zal hierdoor geraakt worden. Het debat hierover wordt nu nog te vaak gekaapt door klimaatwetenschapontkenners of klimaatkapers zo u wilt, die keiharde feiten hierover ontkennen en het proberen te framen als een eliteverhaal. Voor GroenLinks staat voorop dat wij onze verantwoordelijkheid voor een fatsoenlijk leefklimaat voor al onze inwoners moeten realiseren, nu, maar ook in de toekomst. Daar kunnen we niet mee wachten. Dat weten we uit het ene na het andere alarmerende rapport hierover. We zouden geen knip voor de neus waard zijn, als we niet onze verantwoordelijkheid zouden nemen door overal waar we kunnen daar keihard met elkaar aan te werken.

Nu de ecologie steeds meer onder druk staat in het landelijk gebied, is de stad voor de natuur een steeds belangrijkere plaats geworden. Meer groen betekent niet alleen een betere omgeving voor de natuur. Het is een essentieel middel om klimaatverandering in de stad op te vangen. Tenslotte zijn groene gebieden belangrijk om te ontmoeten, te bewegen en te recreëren.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de SP-fractie deelt de mening van de fractie van GroenLinks dat het klimaatdebat niet moet worden gekaapt door klimaatontkenners, om het zo maar even te zeggen. Maar volgens mij weten u en ik allebei dat iedereen die je spreekt graag een duurzaam huis wil, energie wil besparen, schone energie wil. Ik zie eigenlijk heel weinig van dat verhaal over betaalbaarheid terug. En dan vraag ik u om een paar concrete maatregelen te noemen die dit college neemt om ervoor te zorgen dat we ook echt klimaatrechtvaardigheid krijgen, want anders gaan we, en u ook met al uw groene ambities, die discussie verliezen. Dus ik vraag u: welke concrete maatregelen neemt GroenLinks om ervoor te zorgen dat mensen een betaalbaar huis houden?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Laat ik eerst even zeggen dat ik zei 'klimaatwetenschapontkenners' maar het is een heel terecht punt van de heer Dijk en GroenLinks en de SP zitten helemaal op één lijn dat het belangrijk is dat die hele transitie die we door moeten maken betaalbaar moet zijn en te dragen voor de gemiddelde inwoner. En daar dreigt het nog wel eens mis te lopen, dus daar vinden we elkaar volgens mij helemaal. Vorige week is het in de commissie ook aan de orde geweest en toen is er ook tegen u gezegd: geef ons ook even de tijd om daaraan te werken. Dus we weten volgens mij ook dat er een aantal heel concrete maatregelen aankomt. Wat ik in ieder geval erover kan zeggen is dat het voor ons belangrijk is, waar het gaat om tegengaan van klimaatverandering, dat het over de hele breedtegraad. Dus niet alleen over energietransitie, die inderdaad een forse uitdaging is, maar dat dit dus ook gaat over het klimaat in de stad en het leefklimaat van inwoners.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, ik ken dit verhaal, ik hoor het al een paar maanden nu. En voor een college dat zegt het groenste college ooit te gaan worden: doe je navraag naar waar 4,5 miljoen euro energieneutraal wonen aan uitgegeven wordt en ik krijg geen antwoord. Ik kreeg vandaag een leuk e-mailtje, dank u wel, mijnheer Broeksma, maar daar staat eigenlijk niets in. En dat is al de tweede of derde keer dat er niks in staat over waar de 4,5 miljoen euro die in deze begroting staat, aan uitgegeven wordt. En dan krijg ik een lijstje met 'communicatie' en 'personeelskosten'. Daar is het niet om te doen.

De VOORZITTER: Volgens mij is het punt helder.

De heer DIJK (SP): Ja, maar wat ik u wil vragen: waarom bent u niet op zoek die concrete maatregelen of neemt u ze niet zelf? Waarom laat u het over aan het college om plannen te maken, terwijl u de grootste partij bent geworden van dit grootste groene college?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja, laat ik daar twee dingen over zeggen. Ten eerste: als er heel veel geld zou zijn, dan zou dit een heel makkelijk te beantwoorden vraag zijn. Wat in dit hele debat heel erg speelt, is dat je makkelijk dingen kunt doen die op de korte termijn leuk lijken, maar die ons op de lange termijn eigenlijk niet verder helpen. Dus in die zin vind ik het wel zeker relevant, want daar gaat duurzaamheid ook over, dat we de schaarse middelen die we hebben inzetten op een goeie manier. En als het gaat over 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten' zijn we het volgens mij ook eens. Dus dat er dan de tijd wordt genomen om goed te kijken naar wat hier hebben, om zo effectief mogelijk te zijn, dan sta ik daar helemaal achter. En wat wij daarin willen is wat we in het coalitieakkoord hebben afgesproken en wat we in die periode daarover hebben besproken.

Ik moet even zoeken waar ik was. GroenLinks is daarom blij met de extra middelen voor groen in de stad. Niet alleen de stedelijke ecologische structuurgebieden zijn ecologisch van belang; bij Stadsbeheer zal continu aandacht moeten blijven voor de ecologie in relatie tot maaien, snoeien en baggeren. Mijn fractie doet hiertoe, samen met de PvdA, een bijdrage met de motie 'De beer is los'.

In Groningen zetten we stappen om professionaliteit van zorgverleners voorop te zetten. Niet de regels; eerst mensen, dan regels. Deze begroting maakt geld vrij voor leefbare wijken en wijkvernieuwing en we gaan dat doen door integraler te werken, waarbij de energietransitie een belangrijke motor is om de wijkvernieuwing aan te jagen. We doen wat eigenlijk vanzelfsprekend zou moeten zijn: de vragen en problemen van mensen van alledag oppakken en aanpakken. Niet het programma van de gemeente, maar de vraag van mensen en wijken en de behoefte en begrenzing van onze planeet komen centraal te staan.

Zo kijken wij ook anders naar investeren in cultuur, wonen of leefkwaliteit. We doen dat, omdat dat belangrijk is. Niet om een beter vestigingsklimaat. Niet om de concurrentie met andere gemeenten, maar voor onze inwoners. We investeren in cultuur, zodat Groningen een creatieve gemeente is, waarin voor iedereen ruimte is voor ontplooiing en nieuw talent. We investeren in wonen en leefkwaliteit, zodat iedereen, jong en oud, rijk of arm, op een aangename en veilige manier in onze gemeente kan wonen.

Om al die ambities te realiseren moet er op sommige plekken geschoven worden. Er wordt geld geschoven van de gemeentebrede programma's naar de gebiedsteams, omdat we denken dat dit het integrale werken zal bevorderen. Investeren in extra groen, omdat we geloven dat het goed is voor de gezondheid van mensen en ons leefklimaat. Er is integrale aandacht en geld voor gezondheid van mensen in de breedste zin van het woord. We maken geld vrij voor de kwaliteit van de leefomgeving en verduurzaming van de energievoorziening.

Sommige dingen gaan we in Groningen anders doen. In het armoedebeleid gaat het niet direct om extra geld, maar om de beschikbare instrumenten bij elkaar brengen en inzetten. Vergelijkbaar met de aanpak in het doorbraakproject in Ten Boer, waar alle schotten tussen zorg- en inkomensregelingen worden weggenomen. GroenLinks vindt het goed dat dit experiment wordt doorgezet en is blij met het voornemen om hiervan te leren. Want wij zien dat lang niet iedereen meeprofiteert, ook al gaat het goed met de economie. We zien in Groningen de inkomensongelijkheid toenemen. We zien de langdurige armoede toenemen en het wordt voor minima in onze gemeente steeds ingewikkelder om de touwtjes aan elkaar te knopen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, Ik hoor eigenlijk uit de bijdrage van GroenLinks, nou ja dat hoor ik niet, dat maak ik er even zelf uit op, alsof ik een heel andere begroting heb zitten lezen, een andere voorjaarsbrief. Want ik hoor u zeggen wat u allemaal gaat doen. Volgens mij spreekt u vooral ambities uit van deze coalitie, die noch in de begroting noch in de voorjaarsbrief daadwerkelijk in nieuw beleid worden aangekondigd. Er moet nog heel veel onderzocht worden. Dus ik wil graag weten waar u het vertrouwen vandaan haalt dat het allemaal goedkomt. Want eigenlijk hoor ik u dat zeggen.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ik zei het net ook al een beetje, over hoe we daarnaar kijken en hoe we dat gaan doen. Dat komt nog. Dus dan herhaal ik mijn reactie op de interruptie van daarnet, voorzitter, dat ik dan wel hoor of dat voldoende beantwoord is.

De steeds grotere kloof tussen mensen die profiteren van de groei en mensen die niet mee kunnen komen, is voor GroenLinks onacceptabel. Daarom dienen wij met de PvdA, de SP en 100% Groningen een motie in, waarmee we deze ongelijkheid tegengaan. Wij geven het college mee dat het kwijtscheldingsbeleid rondom de afvalstoffenheffing verruimd moet worden. Door het basistarief afvalstoffenheffing met enkele euro's te verhogen, is het mogelijk om de vaste lasten van honderden huishoudens met een minimuminkomen substantieel te verlagen.

Ook het herwinnen van de openbare ruimte is een voorbeeld van dingen anders doen. En het fietsen blijven stimuleren en het fietsparkeren aanpakken, en de inrichting van de openbare ruimte zo maken dat voetgangers weer de baas worden. En de binnenstad vergroenen. Een voorbeeld van de wijze waarop we de openbare ruimte willen herwinnen is de aanpak van foutparkeren. Het is een grote ergernis en kan tot gevaarlijke situaties leiden. Stoepen worden daarmee minder begaanbaar voor voetgangers. De aanpak van foutparkeren is helaas een kostbare aangelegenheid, omdat door de wet Mulder de inkomsten van boetes niet naar de gemeente gaan.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. Eerst de heer Dijk en dan de heer Bolle.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, het verhaal over groeiende inkomensongelijkheid en de armoede die onze gemeente kent, is mij eigenlijk uit het hart gegrepen, ondanks dat het pijn doet. Ik vind ook dat u een hoopvol verhaal heeft. Daar houd ik ook wel van. Maar één ding waarvan ik weet dat het een vurige wens is binnen een grote meerderheid van deze gemeenteraad, is ook het toekennen van de individuele inkomenstoelage. En ik zou het ongelooflijk mooi vinden en ook vrij hoopvol, als dat nou eindelijk eens een keer zou lukken. En ik vraag mij af, als u zegt dat de inkomensongelijkheid aan het groeien is, waarom de gemeente Groningen dan nog een van de weinige gemeentes is in deze regio, die pas een inkomenstoelage na vijf jaar toekent in plaats van na drie jaar. Kunt u mij een antwoord geven op die laatste vraag en waarom u dat niet wilt veranderen?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou kijk, de hele context van alles wat wij hiervan vinden en wat wij erover zeggen heeft te maken met de gespannen voet die staat tussen de ambities die we hebben, wat we eigenlijk willen bereiken en wat we daadwerkelijk kunnen. Dus als er veel meer ruimte was, dan was het een heel ander verhaal. Ik ben het helemaal met de heer Dijk eens, waar het gaat om de analyse over armoede, dat het heel ernstig is en als ik de cijfers daarvan zie, dan word ik daar ook verdrietig van, want achter die cijfers schuilen allemaal mensen en gezinnen. Wat we in het coalitieakkoord hebben afgesproken, en dat vindt u ook terug in de maatregelen die de komende tijd plaats zullen vinden, waar het het armoedebeleid betreft, is dat het vooral belangrijk is om dat op een andere manier gaan organiseren en niet via allerlei verschillende wegen. Dus voor mijn fractie is dat in ieder geval een belangrijke stap. En wij hebben het initiatief genomen om daar nog een stap aan toe te voegen. En ik denk dat het goed is, als we met elkaar constructief bezig willen zijn met het aanpakken van armoede, omdat wij dezelfde doelstelling hebben, om in gezamenlijkheid te kijken naar welke maatregelen we kunnen treffen binnen de financiële context waar we mee te maken hebben en hoe we dat dan vervolgens gaan doen. Dus dan zou ik de heer Dijk vooral willen uitnodigen om dat gesprek aan te gaan en wat mij betreft doen we dat niet nu hier.

De VOORZITTER: De heer Dijk gaf nog even aan: ik wil nog een laatste interruptie plegen. Ik doe dat even onder de mededeling dat u bijna uw tijd gebruikt hebt. Dus we moeten beetje opletten. En daarna krijgt de heer Bolle nog even het woord en dan ronden we af. Eerst de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): De SP is altijd bereid om heel constructief over alles mee te denken, maar vooral op dit punt, omdat het hier echt ook gaat om materiële vooruitgang voor mensen in plaats van allerlei projecten. Dus ik zou u toch willen oproepen en aanraden om de motie van de SP te bekijken. Wij hebben er ook een dekking voor gevonden. En het zou leuk zijn als u die steunt.

De VOORZITTER: Akkoord. Ik zou zeggen: waarvan akte. Dan krijgt nu de heer Bolle het woord.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Ja, het coalitieakkoord wordt al een paar keer aangehaald. Ik was benieuwd wat GroenLinks ervan vond dat de ambities en afspraken die daarin gemaakt zijn, of sommige ervan, in de eerste twee jaren 2019 en 2020 niet gehaald worden.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja, kijk, ik zou het echt fantastisch vinden als we alle ambities waarvan wij vinden dat we die zouden moeten bereiken, in zeg maar drieënhalve jaar tijd konden bereiken. Alleen zijn wij ook realistisch en wij zien gewoon wat de situatie is. En dan proberen we in die context zoveel mogelijk stappen te zetten. Want dat vind ik wel belangrijk: voor een aantal dingen die we doen geldt dat je daar een beetje tijd voor nemen om te kijken: hoe doen we de goede dingen? Vervolgens moet je het uitvoeren en de effecten daarvan zie je wat ons betreft aan het einde van deze periode.

De VOORZITTER: Laatste kleine puntje nog.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, ik vond het een verfrissend en eigenlijk redelijk financieel getint verhaal van GroenLinks en ik was even benieuwd of dat ook daadwerkelijk zo was. Daarom vraag ik ernaar. In het coalitieakkoord staat dat we structurele lasten die we hebben, ook met structurele opbrengsten gaan dekken. En dat is gewoon in 2019 niet het geval en in 2020 ook niet en het is natuurlijk maar helemaal de vraag of dit dan in 2021 en 2022 wel het geval zal zijn. Dus ik zou van GroenLinks willen weten hoe zij daar naar kijken.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou, het is inderdaad uiteraard ook een financieel verhaal, want wij zijn ons heel erg bewust van onze verantwoordelijkheid en dat het belangrijk is dat we dat op een goede manier doen, want daar gaat duurzaamheid ook over. Maar ik kan daar alleen op zeggen dat wij hebben gekeken naar de hele periode, de stappen die we daarin zetten. En dan hebben we er vertrouwen in dat het nu op de goede manier gaat, want we bespreken nu waar we nu staan en waar we de komende periode naartoe gaan en wij zijn daar tevreden over.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat u afrondt.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja. Ik zou graag nog aandacht willen vragen voor een ander onderdeel van de openbare ruimte, namelijk de verlichting daarvan. En ik ga dan alleen even nog een vraag stellen, want het gaat over openbare verlichting, maar ook sportterreinen,abri's en reclame-uitingen. Wij willen de wethouder vragen om toe te zeggen dat de raad op termijn een brief krijgt, waar de visie van het college op dit thema terugkomt.

Motie 1: De beer is los (GroenLinks, PvdA)

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019, besprekende de begroting 2019,

constaterende dat:

- Japanse duizendknoop een invasieve exotische plant is;
- deze soort de bestaande ecologische kwaliteit bedreigt;
- deze soort de werkzaamheden van de Zuidelijke Ringweg bij de Kemkensberg bemoeilijkt;

overwegende dat:

- op diverse plaatsen in Nederland (Emmen, Aa en Hunze, Renkum,) experimenten zijn uitgevoerd met varkens ter bestrijding van de Japanse duizendknoop;
- dit een natuurvriendelijk, effectief middel blijkt tegen de bestrijding van deze soort;

verzoekt het college:

- het experiment met de inzet van varkens voor de bestrijding van Japanse duizendknoop te onderzoeken;
- de raad hier voor 1 september over te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 2: handhaven foutparkeren (GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, SP)

De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de gemeentebegroting 2019 en de voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- foutparkeren een grote ergernis is van inwoners van Groningen en ook tot onwenselijke en zelfs gevaarlijke situaties kan leiden;
- de kosten voor het handhaven van foutparkeren voor rekening van de gemeente zijn;
- de opbrengsten via boetes van het handhaven van foutparkeren als gevolg van de zogenaamde wet Mulder niet bij de gemeente terecht komen;
- mede daardoor de handhaving van foutparkeren een lage prioriteit kent;

overwegende dat:

- er een grote wens bestaat dat de openbare ruimte herwonnen wordt;
- de gemeente Groningen sinds enige tijd scanauto's inzet bij het handhaven van betaald parkeren;
- de scanauto's ook zo kunnen worden uitgerust dat ze foutparkeren handhaven;
- door de inzet van een scanauto de kosten voor het handhaven van foutparkeren lager worden;

verzoekt het college:

- inzichtelijk te maken op welke manier het gebruik van scanauto's de inzet op het handhaven van foutparkeren kan verhogen;
- daarbij een inschatting te geven welke kosten daarmee gemoeid zouden zijn en hoe de kosten van handhaving van foutparkeren gedrukt kunnen worden, door dat gelijktijdig te doen met de handhaving van het betaald parkeren;
- de raad hiervan voor bij de begroting 2020 op de hoogte te stellen, zodat de raad een onderbouwde keuze kan maken voor de inzet van handhaving op foutparkeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 3: Tegengaan van ongelijkheid: verruiming kwijtschelding afvalstoffenheffing (GroenLinks, PvdA, SP, 100% Groningen,

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de gecombineerde aanbiedingsbrief begroting 2019 - voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- de inkomensongelijkheid tussen Groningers nog altijd groot is;¹
- het aantal huishoudens met een langdurig laag inkomen toeneemt;²
- volledige kwijtschelding van de afvalstoffenheffing in de voormalige gemeente Groningen geldt voor huishoudens die vijf jaar of langer op het sociaal minimum zitten;
- overige kwijtscheldingsgerechtigden (<5 jaar sociaal minimum) in de voormalige gemeente Groningen nog 43% van de afvalstoffenheffing verschuldigd zijn;
- volledige kwijtschelding van de afvalstoffenheffing in de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer nu geldt voor huishoudens die 1 jaar of langer op het sociaal minimum zitten;

overwegende dat:

- kwijtschelding in het kader van de afvalstoffenheffing een van de weinige manieren is waarop de gemeente huishoudens met een krappe beurs kan ondersteunen;
- het verlagen van de vaste lasten een groot verschil maakt voor mensen in armoede;
- een verruiming van de kwijtscheldingsregeling de vaste lasten van huishoudens met een minimuminkomen per jaar substantieel kan verlagen;
- honderden huishoudens met een minimuminkomen uit de voormalige gemeente Groningen baat zullen hebben bij verruiming van kwijtschelding van de afvalstoffenheffing;
- in de gemeente Groningen de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

spreekt uit dat:

- bij de harmonisatie van het afvalbeleid de kwijtscheldingsmogelijkheden van de afvalstoffenheffing verruimd dienen te worden;
- de financiële gevolgen van deze verruiming gedekt dienen te worden uit een verhoging van het basistarief afvalstoffenheffing;

verzoekt het college:

- verschillende scenario's uit te werken voor een verruiming van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en de raad hierover te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://volkskrant.nl/nieuws/achtergronden/steden-kennen-grote-vermogensongelijkheid-in-rotterdam-is-het-verschil-tussen-arm-en-rijk-het-grootst~b8953a3d/>

² <https://sociaalplanbureauGroningen.nl/armoede/lage-inkomens>

De VOORZITTER: Dank u wel. Dit waren de ingediende moties. Ik geef het woord aan de fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik begin mijn betoog anders dan eigenlijk de bedoeling was, omdat de dag vandaag anders begon dan zou moeten. We werden vanochtend opgeschrikt door opnieuw een krachtige beving. Opnieuw ellende voor mensen die al zoveel te stellen hebben gehad. Waar het water ons als gemeente aan de lippen staat in het sociale domein door te lage rijksbijdragen, zijn ook de scheuren in de huizen, in het vertrouwen en in het welzijn van onze inwoners straks en wellicht nu al te groot om nog te kunnen dichten. De nood is ook hier hoog en er moet iets gebeuren.

Hoe pijnlijk de aardbevingsellende ook is, toch is het vandaag de dag niet alleen kommer en kwel. Integendeel, aan de vooravond van de Europese Verkiezingen gaat best veel heel goed. We leven al 74 jaar in vrede en vrijheid. Welvaart is toegenomen en technische vooruitgangen spreken bijna tot de verbeelding.

In Europa hebben we veel vooruitgang geboekt en Nederland loopt vaak voorop. Hier hebben relatief veel mensen een huis, werk en, in vergelijking met andere Europese landen, weinig armoede. Ook Groningen is de afgelopen decennia goed ontwikkeld. Daar is de PvdA trots op. We zijn een sociale gemeente met een bruisende stad en sinds kort ook prachtige dorpen. Het is niet voor niets dat Groningers behoren tot de gelukkigste mensen van Nederland en zelfs van Europa. Toch zijn er mensen voor wie dat geluk niet is weggelegd, omdat ze niet zeker zijn van hun bestaan, niet mee kunnen komen in het tempo van deze tijd. Het zijn de mensen die we misschien een beetje zijn kwijtgeraakt. Zien we ze nog? Of moet iedereen het

maar zelf uitzoeken? De PvdA vindt van niet. Wij geloven in een samenleving waarin iedereen mee kan doen en niemand aan de zijlijn hoeft te staan.

En die ambitie zien we terug in deze begroting. Ondanks de vervelende te lage rijksbijdrage en daardoor tekorten in het sociale domein, kiezen het college en deze coalitie ervoor deze tekorten bij te passen. Daarnaast investeren we in de begeleiding naar werk, voeren de basisbaan in, zetten het kindpakket en individuele inkomensvoetstuk onverminderd voort. We gaan door met de wijk- en dorpsvernieuwing en investeren in een groene en gezonde leefomgeving. We gaan voor duurzamer en socialer, voor groener, maar vooral ook roder.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, over dat roder zal ik het niet hebben. Ook de Partij van de Arbeid-fractie doet nu al in mijn ogen alsof dit college heel wat nieuwe voorstellen doet voor de problemen waar het college last van had, sterker nog, waar deze stad al heel lang last van heeft, en ik zie niet zoveel nieuw beleid, extra investeringen om bijvoorbeeld die armoede in de stad tegen te gaan. Het is vooral oud beleid wat u noemt. Wat gaat u nu duidelijk extra doen om dat tegen te gaan?

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik zal een paar voorbeelden noemen. We gaan de basisbaan invoeren. Hartstikke nieuw beleid. We zijn daar als PvdA hartstikke trots op, dat we dat in Groningen als eerste van Nederland gaan invoeren. Dat is een heel concrete, nieuwe maatregel die we nemen om meer mensen aan het werk te helpen en meer mensen uit de armoede te helpen. Een heel concreet voorbeeld maar. U had nog meer vragen?

De VOORZITTER: Ja, ik wou het lijstje eigenlijk even afronden en dan krijgt u weer het woord.

De heer BUSHOFF (PvdA): Super. Wat we nog meer gaan doen? We zetten in op de begeleiding naar werk, ook een van de belangrijkste maatregelen om mensen uit de armoede te halen, om meer mensen aan het werk te krijgen. Nog zo'n voorbeeld dat heel concreet is wat gaan doen. Wat we ook gaan doen, is dat we met de wijk- en dorpsvernieuwing huizen gaan verduurzamen. Dat zorgt voor lagere energielasten van mensen met een laag inkomen. Kortom, de gebeurt al heel veel en er staan ook heel veel ambities in het coalitieakkoord, in deze begroting om ervoor te zorgen dat mensen die het in deze gemeente het moeilijkste hebben, het meest erop vooruitgaan.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, die basisbaan. Dat is onder de vorige raad aangenomen met een meerderheid. Feitelijk gezien was dat gewoon het terugdraaien van de gesubsidieerde arbeid. Dus u hebt eerst de armoede in de stad vergroot, in mijn ogen en probeert het nu op deze manier misschien weg te werken. Maar ik zie geen structurele oplossing, want we zien nog steeds dat er arbeidsplaatsen in de regio tekort zijn en het programma Economie en Werkgelegenheid zoekt totaal geen verbinding met dat probleem, met dat hoofdstuk in deze begroting. Dus ik ben benieuwd hoe we eind dit jaar ervoor staan en of u dan nog steeds dezelfde mening hebt, dat waar nu voor gekozen wordt, voldoende is.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja, heel kort daar nog even over, voorzitter. Wat betreft de basisbaan: het lijkt inderdaad op gesubsidieerde arbeid, maar het is wel anders dan voorheen. Waarom? Omdat we er geen doelstelling op zullen zetten om mensen uit te laten stromen. Het is echt langdurig goed werk voor mensen die nu niet aan een baan komen. Dat is nieuw. Het is wat de Partij van de Arbeid betreft heel goed dat we die mensen aan het werk helpen. Daar denkt u anders over wellicht; dat mag zo zijn.

En dan nog een korte opmerking. U had het erover dat waar wij de stad al heel lang in armoede achterlaten of daaraan helpen. Volgens mij ziet Groningen er ontzettend mooi uit, willen hier heel veel mensen komen wonen, hebben we een prachtige gemeente waar we trots op kunnen zijn. En dat komt mede door de Partij van de Arbeid, die hier ook al heel lang haar best voor doet en wij blijven de problemen die op ons pad komen natuurlijk aanpakken om de gemeente nog mooier te maken, voorzitter. Er zijn heel veel mooie plannen, ook al denkt de heer Sijbolts daar anders over. Maar dat valt toch echt op te maken uit de 573 pagina's, vele woorden en cijfertjes, ofwel de begroting.

Voorzitter, vandaag bespreken we de besteding van ruim 1 miljard euro en de toekomst van Groningen. We bespreken de begroting logischerwijs hier op het stadhuis, maar het gaat natuurlijk over alles wat zich

hierbuiten afspeelt. Over de wijken, dorpen en inwoners van onze gemeente. In welke wijk of dorp je ook komt: als je aan mensen vraagt wat ervoor nodig is om gelukkig te zijn, hoor je vaak een aantal dingen terugkomen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat klopt. Het gaat hier inderdaad niet om dit stadhuis. Het gaat inderdaad ook niet om ons, maar het gaat om die dorpen en wijken daarbuiten. En dan is mijn vraag, want ik hoor nu al, hoelang zit ik hier nu al als gemeenteraadslid, al een tijdje, dat de wijkvernieuwing nodig is, bijvoorbeeld in Selwerd, maar ook in De Wijert of Beijum of De Hoogte of de Indische buurt, maar er zijn nog veel meer wijken. Wat is uw beeld over hoe dat tot nu toe verloopt?

De heer BUSHOFF (PvdA): Dat ik zie dat er best veel gebeurt aan de wijkvernieuwing, maar dat ook dit college heel veel plannen heeft om die wijkvernieuwing voort te zetten. Met name voor de wijken die u net noemde staat dat heel duidelijk in het coalitieakkoord, maar het komt ook terug in de begroting, dat we graag prioriteiten stellen en dat we voor die wijken ook heel mooie plannen aan het ontwikkelen zijn.

De heer DIJK (SP): Mijn vraag voorzitter, is niet of er mooie plannen zijn en of er mooie woorden in de begroting staan.

De heer BUSHOFF (PvdA): Nee, u vraagt wat er al is, toch?

De heer DIJK (SP): Ja, hoe het nu gaat en wat uw inschatting daarvan is. Want mijn partij krijgt echt totaal andere signalen dan dat het nu lekker soepel loopt en dat mensen zeggen: we hebben zin in die wijkvernieuwing.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ik krijg gelukkig ook andere signalen. Dat wel heel veel mensen wel heel blij zijn met de wijkvernieuwingsplannen. Ik zie ook als ik door de stad loop, door de wijken fiets, dat wel heel veel straten er heel goed voorstaan en daar zijn heel veel mensen die ik spreek ook heel blij mee. En het klopt, er zijn ongetwijfeld voorbeelden van mensen die nog niet gelukkig zijn in hun wijk, in hun straat. Daar hebt u helemaal gelijk in. En daarom zetten we de uitvoeringsplannen die we nu hebben gewoon heel goed voort.

Voorzitter, ik begon te vertellen dat, als je in de wijk en dorpen komt, en je aan mensen vraagt wat ervoor nodig is om gelukkig te zijn, dat een aantal dingen vaak terugkomen. Toegegeven: er is een aantal zaken die niet of hooguit gedeeltelijk met de politiek te maken hebben, zoals het geluk dat je de grote liefde van je leven tegenkomt, de mazzel dat jij en je gezin gezond blijven. Toch is er ook een groot aantal voorwaarden om gelukkig te zijn dat wel degelijk met politiek te maken heeft, zoals dat je mag zijn wie je bent, dat je mag zeggen wat je wilt, dat je al die vrijheden hebt die bij een democratie horen. Maar het gaat ook om de vrijheid dingen te doen zoals jij het wilt. En dat kan alleen als je zeker bent van je bestaan. Dat begint bij een fijne plek die je je thuis kan noemen. Een betaalbare woning in een groene, veilige wijk. Daarom knappen we wijken en dorpen op met de wijk- en dorpsvernieuwing, worden er betaalbare woningen gebouwd om de krapte op de woningmarkt tegen te gaan.

De VOORZITTER: Eerst de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, inderdaad de zekerheid dat je een goed dak boven je hoofd hebt in de buurt of de wijk waar je woont. Wij doen vandaag een voorstel dat mensen een terugkeergarantie moeten krijgen. Dat als u plannen maakt met allerlei andere organisaties en ook met bewoners voor wijkvernieuwing, mensen dan ook terug in de wijken moeten kunnen komen. Kan ik op uw steun rekenen, of zegt u: nee, die vrijheid neem ik zelf wel, die terugkeergarantie is niet nodig?

De heer BUSHOFF (PvdA): Natuurlijk, als mensen zo graag terug willen gaan naar hun wijk, dan zullen we altijd kijken of dat kan. En ik ben er ook van overtuigd dat het college en de wethouder en de betrokken partijen die daarmee van doen hebben zich daar ook voor in zullen zetten dat mensen terug kunnen komen in die wijk. Als dat mogelijk is. En soms is dat niet mogelijk, omdat dan praktisch gezien mensen gewoon beter op een andere plek nog veel beter gehuisvest kunnen worden en daar moet je dan wellicht wat pragmatisch mee omgaan. Voorzitter, ik wil graag even mijn vervolg ...

De VOORZITTER: Laatste puntje even over dit punt van de heer Dijk en daarna kunt u verder.

De heer DIJK (SP): Met alle respect, maar dit is toch gewoon tekentafelsocialisme? U zegt gewoon: wij gaan de stad even indelen en als het niet uitkomt en u kunt niet terugkeren, ja dan moeten we even pragmatisch zijn en dan kan het helaas niet. Het zal vast zo zijn dat niet iedereen in die wijk kan terugkeren, dat klopt. Maar het zou toch gewoon heel goed zijn als wij als gemeenteraad zeggen: ja, als je wilt terugkeren in je wijk, je hebt daar je kinderen naar school gaan en daar je buurtgevoel, dat je gewoon terug kunt keren? Dat is toch niet heel gek? Dat is toch niet onmogelijk, wat ik vraag?

De VOORZITTER: Het punt is helder.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja, uw punt is inderdaad helder en zoals ik al zei, dat is een mooi uitgangspunt. Daar blijven wij ons ook voor inzetten en we gaan er pragmatisch mee om.

Voorzitter, ik nam het woord 'woningmarkt' in de mond. Ik wil er toch eventjes kort iets over kwijt. We hebben allemaal de prikkel rond het Pepergasthuis meegekregen, de afgelopen tijd en ik denk dat het goed is dat voor de PvdA wonen bovenal een grondrecht is en er niet te veel markt moet zijn. Te veel markt leidt tot pijnlijke voorbeelden, zoals de verkoop van het Pepergasthuis aan de hoogste bidder door woningbouwcoöperatie Lefier. Dat is vrij bizar, vinden wij. Dat heeft weinig meer met volkshuisvesting te maken en het is goed dat de gemeente zich daar sterk tegen verzet. Toch heeft mijn fractie nog wel een tweetal vragen naar aanleiding van de lezing van de heer Kroon van enkele dagen geleden in het Dagblad van het Noorden. We vragen ons namelijk af of die de lezing van de heer Kroon klopt en zo ja wat de gemeente daarmee doet richting Lefier.

Voorzitter, uitgangspunt van de PvdA wat betreft huisvesting is dat iedereen zeker moet zijn van een goede en betaalbare woning.

De VOORZITTER: Ik ga u weer even onderbreken voor de heer Dijk. Mag ik het beschouwen als de laatste interruptie?

De heer DIJK (SP): De een na laatste, voorzitter. Ja, ik heb er nog eentje. Voorzitter, heeft de Partij van de Arbeid last van acht jaar paars, vier jaar Balkenende en vier Samson en Rutte? Want hoe u het ook wendt of keert, dat hele Pepergasthuisverhaal komt daar vandaan.

De heer BUSHOFF (PvdA): Nee hoor, wij hebben nergens last van. Wij zijn juist blij dat wij als PvdA vaak niet aan de zijlijn staan, verantwoordelijkheid nemen, deze stad erop vooruit helpen en dat wij ons daar keihard voor inzetten. En ik ben blij dat volgens mij net afgesproken is dat interrupties niet van de spreektijd afgaan, dus dan ga ik snel nog even verder, want ik heb nog het een en ander te zeggen.

Goed, ik zei net dat het wat ons betreft belangrijk is dat huisvesting voor iedereen toegankelijk moet zijn. Maar naast een betaalbare woning is ook inkomen belangrijk voor je bestaanszekerheid en om je vervolgens vrij te voelen, dingen te doen zoals jij het wilt. Daarom is de PvdA-fractie blij dat de individuele inkomenstoelage de komende jaren voortgezet wordt en ook het voortzetten van het experiment Bijstand op maat stemt ons positief. Daarnaast dient de Partij van de Arbeid samen met onder andere GroenLinks, de SP en ook 100% Groningen een motie in voor de verruiming van de kwijtschelding van afvalstoffenheffing voor minima-inkomens. Dat betekent concreet dat we met relatief een kleine bijdrage voor ons allemaal, ervoor kunnen zorgen dat honderden mensen die op het sociaal minimum zitten er op jaarbasis echt op vooruitgaan. Dit zijn concrete voorstellen, waarbij mensen die het nodig hebben er echt op vooruitgaan.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, die motie heb ik gezien. Dat zijn toch helemaal geen concrete voorstellen? Dat is een onderzoekje naar op een rijtje zetten wat er allemaal eventueel mogelijk zou kunnen zijn. Er ligt toch helemaal geen motie of amendement om het nu daadwerkelijk in te richten?

De heer BUSHOFF (PvdA): Twee dingen daarover, voorzitter. In de motie staat dat we de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing gaan verruimen. Dus, mochten we daar voldoende steun voor krijgen, dan wordt dat doorgevoerd. Ten tweede: er staat inderdaad niet dat we dat dit jaar al gaan regelen en dat heeft een heel technische reden, namelijk dat schijnbaar de tarievennota vorig jaar door uw raad is vastgesteld

en dat die alleen gewijzigd kan worden door hetzelfde bestuursorgaan. En we zitten hier met een nieuwe gemeenteraad, dus we kunnen op dit moment niet iets daadwerkelijk wijzigen. Tenzij we voor een heel nieuwe tarievennota gaan stemmen. Dus daarom zeg ik ook: dan regelen we het dan. En dan gaan we dan regelen dat inkomens erop vooruitgaan. Dus er gebeurt wel degelijk wat, want we zeggen, als ze wordt aangenomen, dat de minima-inkomens erop vooruit moeten gaan. En het kan nu nog niet vanwege een technische reden. Goed.

De VOORZITTER: Dan ga ik eerst naar de heer Sijbolts en dan nog een laatste kleine interruptie van de heer Dijk en dan kunt u afronden.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u wel voorzitter. Als ik het goed beluister is mijn conclusie, en als dat niet juist is, dan hoor ik dat graag, dat deze coalitie ervoor kiest om de problemen die deze stad heeft, te verplaatsen. U komt mensen tegemoet en legt de rekening bij iemand anders neer. U trekt alle reserves die we hebben zo'n beetje leeg maar u maakt geen echte keuzes. Een echte keuze zou zijn geweest wanneer u zegt: wij gaan niet meer investeren in de binnenstadsplannen en die miljoen euro gaan we gebruiken om een deel van de armoede te bestrijden, om mensen tegemoet te komen die echt hulp nodig hebben. Dit is eigenlijk gewoon, wat mij betreft, een beetje inkomenspolitiek en daar is deze stad niet mee gebaat. Daar gaan we niet op vooruit.

De heer BUSHOFF (PvdA): Als de heer Sijbolts zegt dat het inkomenspolitiek is, dan zou ik willen toevoegen: het is eerlijke inkomenspolitiek. Wij vragen namelijk van de sterkste schouders iets meer en voor de mensen die het moeilijk hebben, leggen we er wat bij. Dat is nivelleren en daar is de PvdA altijd blij mee geweest en nu ook weer. Nivelleren is een feestje, zeggen ze wel eens, of zoiets.

De VOORZITTER: Dan de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ja, over die motie die u hebt ingediend samen met mijn partij en GroenLinks: ik kan wel een beetje aansluiten bij de heer Bolle. Ik snap wel goed wat hij bedoelt. Ik ben blij dat we haar samen indienen; we hebben al een meerderheid, ook met meerdere partijen hier. Wilt u zo met mij in de pauze even ergens gaan zitten en dan gaan kijken of we ergens een dekking kunnen vinden alvast of waar we dat dan van moeten betalen? Bijvoorbeeld de binnenstad. Dan kunnen we het gewoon gelijk regelen en dan krijgen we niet bij de begroting in oktober, november een verhaal ...

De VOORZITTER: Dank u wel!

De heer DIJK (SP): ... van 'er is geen geld voor'.

De heer BUSHOFF (PvdA): Het staat er volgens mij heel duidelijk in, namelijk dat we de afvalstoffenheffing daarvoor mogelijk gaan verhogen en we kijken dus wat voor scenario's daarvoor mogelijk zijn. Dus het staat er wel in, maar ik wil uiteraard in de pauze graag met u een hapje eten of een kop koffie drinken. Dat doe ik met alle liefde.

Voorzitter, ik heb het idee dat door de interrupties al veel van mijn tijd op is, dus ik zal zo meteen richting het einde gaan. Nog een paar dingen die ik er wel even wil uitlichten. Ik heb het net gehad over inkomen. Wanneer het gaat over armoede, dan zouden kinderen hier nooit de dupe van mogen zijn. Via het kindpakket blijven we kinderen in arme gezinnen steunen met schoolspullen, sport- en muziekles. We investeren in moderne schoolgebouwen en de PvdA ziet graag kinderen, ongeacht hun achtergrond of inkomen van hun ouders, zoveel mogelijk samen naar eenzelfde school gaan. Een goede school dichtbij.

Voorzitter, toch is vrijheid niet het enige wat nodig is om gelukkig te zijn. Veel mensen willen ook gehoord worden, gezien worden, ertoe doen. Een prachtig voorbeeld vind ik altijd de markt. Een plek waar jong, oud, arm en rijk komt. Terwijl je inkopen doet, is er nog tijd voor een praatje. Je wordt gezien, je doet ertoe. Dat vind ik belangrijk voor heel Groningen en alle Groningers. Daarom is het zo ontzettend belangrijk dat we inzetten op meer werk. Natuurlijk, werk voorziet in een inkomen, maar het is nog zoveel meer. Werk geeft perspectief, voorziet in sociale contacten, door werk doe je mee. Om die reden is onze ambitie goed werk voor iedereen. Het is dan ook goed om te zien dat het college aan de slag gaat met de basisbaan en daarnaast met het Werkprogramma ook inzet op de stimulering, activering en begeleiding naar werk. Voor voldoende goede banen is ook een goed draaiende economie met bedrijven die de mens centraal stelt van belang. Bijzondere aandacht moet wat de PvdA betreft uitgaan naar sociale ondernemingen.

Ertoe doen en gezien worden betekent ook dat je zeker moet zijn van liefdevolle zorg, wanneer je die nodig hebt. Met als uitgangspunt de leefwereld van mensen in plaats van de systeemwereld. De PvdA is dan ook blij dat dit college kiest voor de mens centraal; niet de regels of per se de geijkte paden maar wat nodig is, is leidend. Zo kijken we bijvoorbeeld samen met WIJ hoe we zorg en welzijn op een duurzame manier kunnen organiseren. Daarbij gaan we zorgen waar nodig en voorkomen waar kan. Immers, voorkomen is beter dan genezen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, dank u. U zegt: “voorkomen is beter dan genezen” en uw oplossing is nu al een bezuinigingstaakstelling op WIJ.

De heer BUSHOFF (PvdA): Nee hoor voorzitter, we gaan anders werken. Dat had u ook kunnen horen in de toelichting, die natuurlijk al eerder is gegeven. We gaan de zorg op dit moment anders organiseren. We gaan dus inzetten op het voorkomen van de opstapeling van problematiek en we gaan inzetten op de preventie. Daar doen we investeringen voor en dan hopen we dat daarmee inderdaad minder mensen een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg, dus dat dit de zorgkosten drukt. Dat zou een win-winsituatie zijn.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank voorzitter. Ja, de Partij van de Arbeid is eigenlijk heel erg blij, het is bijna een VVD-verhaal eerlijk gezegd ...

De heer BUSHOFF (PvdA): Een VVD-verhaal met de basisbaan inzetten op zorg, welzijn, noem maar op?

De heer BOLLE (CDA): ... en dat mag natuurlijk en ik snap ook dat de Partij van de Arbeid zegt: ja, het is mooi dat het college hier en hier en hiervoor kiest, maar het college kiest er natuurlijk gewoon voor om het coalitieprogramma uit te voeren, want dat is immers door de coalitie vastgesteld. Maar mijn vraag aan de Partij van de Arbeid is: als u nu door de begroting heen ziet, waar is de Partij van de Arbeid dan wat minder blij mee? Waar zit voor de Partij van de Arbeid de pijn?

De heer BUSHOFF (PvdA): Bij een paar dingen, voorzitter. Als je de begroting bekijkt zien we nog steeds dat een enorm tekort is op het sociale domein. Als het tekort er niet was, hadden nog heel veel meer kunnen doen. En dat had de PvdA dan ook heel erg graag willen doen. Dus daar zit wel degelijk een pijnpunt voor de PvdA. Maar helaas moeten we roeien met de riemen die we hebben en als we dan kijken naar wat we doen, vindt de PvdA inderdaad dat er heel veel dingen goed gaan en dat we heel veel goede dingen gaan doen en ik denk dat het alleen maar een compliment is voor de Partij van de Arbeid en deze coalitie.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, maar als de pijn zit in het feit dat je vindt dat de inhoud van de portemonnee te klein is, dan kun je natuurlijk heel vaak pijn hebben. Waar het mij om gaat is: benoem die pijn! Waar zit die pijn? Wat had u dan nog meer willen doen, als u wat extra had?

De heer BUSHOFF (PvdA): Als er heel veel oneindig veel geld was, dat is er niet, maar als er in ieder geval van paar miljoen euro extra was, of dat tekort op het sociale domein minder groot was, dan had je best kunnen nadenken over bijvoorbeeld het verruimen van de individuele inkomensvoet, waar de heer Dijk eerder mee kwam. Dat vind ik heel sympathiek op zich, maar daar is nu geen geld voor. Dat vinden wij jammer. Maar er is dus echt een aantal dingen die wij meer hadden kunnen doen en willen doen, op het moment dat er meer geld zou zijn en dat is er helaas niet en dus roeien we met de riemen die we hebben, zoals ik al zei en daarmee doen we heel veel goede dingen.

De heer BOLLE (CDA): Dus voorzitter, dan mag ik dus concluderen dat de Partij van de Arbeid achter elke keuze staat die in deze begroting gemaakt wordt. Dus dat alles wat in deze begroting vastgesteld wordt, eigenlijk gewoon Partij-van-de-Arbeid-beleid was. Als Partij van de Arbeid 45 zetels had gehad, was de begroting precies hetzelfde geweest.

De heer BUSHOFF (PvdA): Nou, waarschijnlijk niet voorzitter, maar we zitten in een coalitie, we leven in een coalitieland, dus dan moet je inderdaad gewoon tot een gezamenlijk verhaal komen. Het coalitieakkoord was zo'n gezamenlijk verhaal, waar de Partij van de Arbeid zich heel goed in kan vinden, omdat er heel veel sociale zaken in staan. Daar is de PvdA heel erg blij mee. En als we kijken naar deze begroting, dan zien we dat veruit het allergrootste deel van de begroting geïnvesteerd wordt in mensen. En ook daar is de Partij van de Arbeid blij mee. Dus ja, de PvdA staat achter deze begroting. Zijn er dingen die we liever nog iets anders hadden gezien of meer hadden gezien? Uiteraard.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts nog en daarna mevrouw Woldhuis voor de laatste interruptie. En dan rondt u af en dan gaan we naar de volgende.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Bushoff net zeggen dat de problemen in de zorg met een paar miljoen euro zijn opgelost. Volgens mij heeft deze gemeente een begroting van, wat zal het zijn, richting de anderhalf miljard euro. Dan kunnen we toch wel een paar miljoen euro vinden om die problemen op te lossen? Ik heb al een voorbeeld genoemd: bezuinigen op de binnenstadplannen. U zegt: de problemen zijn met een paar miljoen euro op te lossen, waarom doen we dat dan niet?

De VOORZITTER: Een beetje kort!

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, dat is niet wat ik gezegd heb. Wat ik zei is dat als er een paar miljoen euro extra was, dus vanuit het Rijk, dat het voor de Partij van de Arbeid heel veel makkelijker zou maken om nog meer mooie dingen te doen. Dus ik heb nooit gezegd dat met een paar miljoen euro het zorgtekort is opgelost. Absoluut niet. Dat is ook helemaal niet het geval. Sterker nog, dan zouden er wel heel veel miljoenen euro's bij moeten om de problemen in het sociale domein op te lossen en ik hoop ook dat het Rijk daartoe bereid is en er volgens mij zijn de wethouders die daarover gaan er heel druk mee bezig om dat voor elkaar te krijgen. Voorzitter, ik ga verder.

De VOORZITTER: Mevrouw Woldhuis nog.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry voorzitter, dat ik nog even een interruptie pleeg. Kort. U zegt: er is niet meer geld. U gaat er even aan voorbij dat er ook geld op een onredelijke manier wordt geïnd. De hondenbelasting. Ik wil toch de PvdA vragen hoe ze tegen een onredelijke belasting aankijkt.

De heer BUSHOFF (PvdA): De hondenbelasting is op zich een best vreemde belasting, maar we hebben nu niet het geld om die af te schaffen. Dus ze is er gewoon en daarmee punt uit.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry burgemeester, voorzitter. Dat nodigt mij uit tot een reactie. U zegt: er is geen geld om het af te schaffen. Volgens mij maakt u hier een verkeerde redenering. Hier wordt namelijk geld opgehaald op een onredelijke manier. Ik snap dat u dat in 2020 niet kan, u bent een coalitiepartij, maar u moet toch erkennen dat, als we met elkaar zeggen: we gaan het afschaffen, op lange termijn, dit een eerlijke keuze is?

De heer BUSHOFF (PvdA): Als er meer geld te besteden is, dan zullen we opnieuw kijken wat mogelijk is en wat niet mogelijk is. Maar op dit moment zien we daar echt absoluut geen ruimte voor, dus gaat het ook niet gebeuren. Helaas misschien. Voorzitter, ik ga afronden. Dat lijkt me een goed idee.

De VOORZITTER: Heel goed.

De heer BUSHOFF (PvdA): Tot slot: in het welzijn van onze inwoners spelen ook sport en cultuur een belangrijke rol. Goed dat ook daar blijvend geld voor uitgetrokken wordt. Sport en cultuur hebben bovendien een verbindende rol. Dat sluit aan bij een derde voorwaarde die je vaak hoort, als je vraagt wat mensen gelukkig maakt. Naast bestaanszekerheid om je vrij te voelen, ertoe doen en gezien worden, is verbondenheid belangrijk om gelukkig te zijn.

Tot slot, voorzitter: de PvdA en deze coalitie blijven zich inzetten voor het geluk van iedere Groninger. Veel Groningers zijn al gelukkig, maar er zijn ook inwoners voor wie dat geluk nog niet is weggelegd.

Omdat ze verbondenheid missen. Omdat je onzeker bent over je bestaan en je niet vrij voelt dingen te doen zoals jij dat wilt of omdat je het gevoel hebt dat je niet mee kan komen. Het zijn de mensen die we misschien een beetje zijn kwijtgeraakt. In begin van mijn betoog stelde ik de vraag: zien we ze nog? Het antwoord is 'ja' met deze coalitie en dit college word je gezien in Groningen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Komen er nog moties?

De heer BUSHOFF (PvdA): Nee, de moties hebt u al.

De VOORZITTER: Akkoord. Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de fractievoorzitter van D66. De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, dank. Vol trots presenteerden wij in februari ons coalitieakkoord en ondanks dat het lastig was om al onze ambities mogelijk te maken, vonden we toch een mooie balans. Nu, drie maanden, later ben ik minder gunstig gestemd.

Nog grotere tekorten in de jeugdzorg en doordat het Rijk veel geld op de plank laat liggen, daalt de bijdrage aan het gemeentefonds ook. Tel daar de heftige aardbeving van vanochtend nog bij op, in relatie tot de slechte schadeafwikkeling en je krijgt te vaak het gevoel dat je tegen de Haagse wind in aan het zeilen bent.

Toch voorzitter, gaat het de meeste Groningers gewoon goed. Mensen vinden in de gemeente steeds vaker een bondgenoot. Het succes van de actie 'Lever een tuintegel in voor een plant' is illustratief voor de manier waarop de gemeente Groningen er steeds beter in slaagt om haar inwoners bij beleid te betrekken. De cultuurverandering die we met elkaar hebben ingezet, landt steeds beter bij onze inwoners en ondernemers. Van onderop organiseren, in samenspraak met belanghebbenden, ruimte laten voor andere meningen en geluiden en gezamenlijke aanpak van problemen zorgen voor meer draagvlak en daarmee uiteindelijk voor veel betere resultaten en grotere tevredenheid. Met zijn allen de schouders eronder, blijven geloven in de kracht van Groningen, en veerkracht laten zien als het even tegenzit. Soms vraag ik me af hoe het als raadslid moet zijn geweest toen indertijd zogenaamd 'de centen tegen de plinten omhoog klotsten' in dit huis. Ik ken als raadslid eigenlijk alleen de periodes waarin we licht, middelzwaar of zwaar tot zeer zwaar moesten bezuinigen. Het heeft er in ieder geval voor gezorgd dat de gehele raad van Groningen, waaronder mijn fractie, bijzonder kritisch is geworden op bijna alles wat geld kost.

Gelukkig zijn er wel veel overeenkomsten te vinden in datgene wat we als raad voorrang geven binnen de begroting. Zo vindt eigenlijk elke partij dat we de bezuinigingen op de uitkeringsgelden en de tekorten in het sociale domein moeten aanvullen en ondanks dat we dingen als diverse partijen soms ook divers benaderen, streven we allemaal het liefst naar een ongedeelde, inclusieve en toegankelijke stad. Vandaar de inzet van deze coalitie op een aantal bewegingen. Een beweging van zorg naar gezondheid en van zorg naar werk en welbevinden bijvoorbeeld. Maar ook de gerichte inzet op gemengde wijken, zoals dat in Groningen al gebruikelijk was, brengen we verder door onder andere het Stedelijk Investeringsfonds meer te proberen te vullen. Aandacht is er ook nodig voor onze wijkwinkelcentra en onze centra in de dorpen, die een essentiële functie vervullen in het welbevinden en verbinden van onze inwoners. We stellen de mens centraal en verbeteren de jeugdhulp met ondersteuners van Jeugd en Gezin en met de voorgestelde aanpak van 240 multiprobleemgezinnen verwachten we twee vliegen in één klap te slaan. We menen hiermee oprecht niet alleen te bezuinigen, maar ook gezinnen te kunnen helpen.

Het voorbeeld van de tuintegelactie haal ik bewust vandaag aan, voorzitter. Het is vandaag namelijk 22 mei, de Internationale Dag van de Biodiversiteit. Deze dag werd in het leven geroepen door de Verenigde Naties om aandacht te vragen voor de slechte gesteldheid van de biodiversiteit in de wereld. Die biodiversiteit staat ook in onze eigen gemeente onder druk en daar, daar is mijn fractie van overtuigd, moeten we meer aan doen dan alleen het planten van een paar bomen. Maar het voorbeeld van de tuintegelactie is ook een mooi voorbeeld van hoe je de zaken die heel groot zijn of lijken, op een adequate manier heel klein kunt laten beginnen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, ik wilde het net niet doen, ik dacht: ik laat de heer Benjamins even in zijn verhaal komen, maar nu komt hij weer met hetzelfde voorbeeld. Kijk, bij dat voorbeeld van die tuintegels is het natuurlijk ook gewoon zo dat mensen nog ergens een tegel hebben liggen en denken: nou, als ik die tegel even inlever, dan heb ik een gratis plant. Dan kan mevrouw Paulusma wel heel hard zuchten, maar dat is natuurlijk wel wat er gebeurt. Het is niet zo dat een heleboel mensen hun tuin hebben

geleegd, tegels hebben weggehaald met een kar ernaar toegaan en dan zeggen: kom maar op met die planten. Zo is het gewoon niet.

De heer BENJAMINS (D66): Dat is uw constatering. Ik constateer wat anders. Ik constateer een mooie beweging naar voren, zo eentje die wij met elkaar voorstaan.

Wonen is meer dan een huis, voorzitter. Wonen betekent ook een prettige leefomgeving, met groen in de buurt, verzorgde trottoirs en fietspaden en voorzieningen in de nabije omgeving die bijdragen aan een goede kwaliteit van leven. Derhalve kiezen we voor die verschuiving van een relatief klein deel van het budget Wegen naar Groen. Een prettige leefomgeving is bovendien iets waarvan bij uitstek onze inwoners zelf weten hoe die eruit zou moeten zien. Wat de fractie van D66 betreft, is het dan ook niet meer dan logisch dat we het gebiedsgerichte werken verder brengen en daarbij ook op de inzet van onze dorpswethouders mogen rekenen. We gaan openbare ruimte herwinnen. Dat doen we juist voor een fijne leefomgeving, waar kinderen naar hartenlust kunnen spelen, mensen kunnen wandelen en aangenaam verblijven.

Voorzitter, ik wil eindigen met alle ambtenaren die een bijdrage leverden, hartelijk te bedanken voor de ijver en overtuiging waarmee deze begroting tot stand is gekomen en ze te complimenteren. Complimenten ook aan het college, dat een sluitende begroting wist te presenteren, die ook nog eens recht doet aan de ambities en wensen die deze coalitie heeft. Helaas is het voor ons allen lang niet genoeg waarschijnlijk, maar de financiële positie van de gemeente Groningen dwingt ons allemaal tot een pas op de plaats. Maar laten we vooral ambitieus vooruit blijven kijken.

De VOORZITTER: Blijft nog even staan, want de heer Sijbolts wil nog iets vragen en daarna de heer Bolle nog.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja dank u, voorzitter. En volgens mij heeft de heer Benjamins ook redelijk wat tijd over. Ja, u had het over het gebiedsgerichte werken. Dat is volgens mij een onderwerp waar wij elkaar al jarenlang in kunnen vinden. De laatste tijd misschien wel steeds meer. Wat me wel een beetje teleurstelde, is dat eigenlijk het nieuwe college nog niet heel veel extra's heeft aangekondigd. We gaan natuurlijk straks in het najaar wel praten over de evaluatie van aantal nieuwe dingen die we hebben geprobeerd ...

De VOORZITTER: Ik vraag u toch om het een beetje te beperken, want het lijkt net alsof u denkt: ik heb nu de ruimte om de spreektijd die hij over heeft, zelf vol te praten. Die ruimte is er eigenlijk niet.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dat was inderdaad mijn bedoeling, voorzitter.

De VOORZITTER: Ja, dat vermoedde ik al. Maar probeert u het te beperken.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ik ben benieuwd of u de komende tijd met mij wilt zoeken naar mogelijkheden om juist daar meer in te gaan investeren en dat wij als raad en college en ambtelijke organisatie daar misschien nog een stapje verder in kunnen doen dan nu is verwoord.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, het is eigenlijk ontzettend jammer dat de heer Sijbolts afgelopen week verhinderd was bij de bijeenkomst 'Werk- en vergaderwijze raad', want daar hebben we het heel uitgebreid over gebiedsgericht werken gehad en ook hoe dat landt in de organisatie of hoe de organisatie meer opgevegericht gaat denken en handelen.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dit vind ik een beetje flauw, eerlijk gezegd, want de heer Benjamins heeft ook mijn notitie gelezen die ik vooraf heb rondgestuurd en volgens mij was dat eigenlijk de uitkomst van het besluit, gisteren.

De heer BENJAMINS (D66): Nou, het is niet zo dat wij alleen maar over uw notitie hebben gesproken.

De VOORZITTER: Maar ho, nu gaat het over een andere vergadering. Volgens mij moeten we dit nu even afronden. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u voorzitter. Ja D66 staat, of dat nou terecht is of niet, een beetje simpel voor het dualisme en ik snap dat de trots er is bij het presenteren van het coalitieakkoord en ik snap dat

het lastig is om een balans te vinden, die nu in de begroting zit, volgens D66. Waar had D66 andere keuzes gemaakt als D66 bijvoorbeeld elf zetels had gehad?

De heer BENJAMINS (D66): Ik denk dat u weet dat wij niet staat te juichen over de ozb-verhoging, die bijvoorbeeld in deze begroting weer voorbijkomt. Zo zijn er nog wel meer keuzes die wij liever niet hadden gemaakt.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel. Dat is in elk geval een helder antwoord. Dat betekent dan ook dat ik nog een vervolgvraag heb. Waar zou dan die 3,25 miljoen euro van die ozb-verhoging ten laste van kunnen gaan, volgens D66?

De heer BENJAMINS (D66): Daar heb ik nu geen pasklaar antwoord op. Al die cijfers die ik voorbij heb zien komen in de coalitieonderhandelingen, zijn nog steeds een beetje Dat raakt wat weg, zeg maar. Maar dan hadden we nog veel harder en nog veel dieper moeten zoeken, misschien.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, waar het mij eigenlijk om gaat is: ik ben op zoek naar die scherpe keuzes die er gemaakt zijn. Ik snap dat er een balans is; je zit met vier partijen. En ik snap dat het voor D66 niet fijn is om de ozb te verhogen, maar dat levert inkomsten op en die inkomsten worden gebruikt om iets te dekken. Als je die ozb niet verhoogt, dan moet je ergens anders de uitgaven verminderen. Ik ben op zoek naar de keuze die D66 had gemaakt, als het wat groter was geweest.

De heer BENJAMINS (D66): Ik weet niet hoe groot we hadden moeten zijn. We hebben de vorige periode met negen raadzetels volgens mij een deel van het beleid dat we nu in het coalitieakkoord weer hebben laten landen, al ingezet en volgens mij zijn er een heleboel keuzes op basis van onze eigen keuzes gemaakt.

De VOORZITTER: Het is 16.15 uur. Ik geef u even de stand. In mijn papieren, die ik van de griffie heb gekregen, werd verondersteld dat wij om 16.15 uur konden pauzeren, omdat we dan zes fractievoorzitters zouden hebben gehad. We zijn gekomen tot de helft, maar ik ga u de pauze niet onthouden. Dus we gaan pauzeren, maar ik geef u wel aan dat het belangrijk is dat wij dit blok in zijn geheel afwerken voordat wij met elkaar gaan eten. Dus alle fractievoorzitters krijgen het woord, voordat wij met elkaar gaan eten. Hoe lang het ook duurt. Pauze: een kwartier.

(Schorsing 16.13 uur – 16.30 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Het woord is aan de fractievoorzitter van de SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Als Groninger, geboren in Oldenzijl en nu vijftien jaar in Groningen stad wonend, werd ook ik vanochtend wakker. En ik kan u zeggen dat ik eerst behoorlijk verdrietig was en daarna heel veel woede kende. En ik heb besloten om het daarbij te laten, als het over de aardbevingen gaat en de gaswinning. Dat lijkt me iets beter.

Voorzitter, toen ik in 2010 raadslid voor de SP werd, was de economische crisis in volle gang. Niet omdat Groningers er een potje van hadden gemaakt, nee, omdat bankiers en andere snelle jongens een potje casinokapitalisme hadden gespeeld. Maar ook politici hadden grote risico's genomen, bijvoorbeeld met Meerstad, met als gevolg dat ontwikkelaars en bouwbedrijven zich aan de ellende onttrokken en de gemeente Groningen jarenlang miljoenen euro's moest afboeken. Dat in combinatie met forse rijksbezuinigingen leidde bijna tot een sociale kaalslag. De SP zat toen in de coalitie en dat was geen pretje. Er was amper geld, maar er was vooral pijn te verdelen. Ook toen kende Groningen veel te veel armoede en de SP heeft zich toen vaak afgevraagd of er wel voldoende veerkracht in de Groninger samenleving bestond om deze maatregelen op te vangen en uiteindelijk weer aan vooruitgang te kunnen werken. En het zijn andere tijden. De heer Benjamins zei het net al: het geld klotst ook nu niet tegen de plinten. De tekorten op middelen voor zorg, welzijn, werk en uitkeringen hakken er stevig in. Maar voorzitter, toch is er nu meer ruimte om ook te investeren. Meer dan in 2010 en de crisisjaren daarna. En voorzitter, juist daarom hekelt de SP-fractie de krokodillentranen van coalitiepartijen GroenLinks, PvdA, ChristenUnie en D66 over de tekorten aan rijksmiddelen in de zorg en ondersteuning werk en inkomen. Want waar waren deze partijen in 2015, toen het Rijk deze taken over de schutting gooide en deze bezuinigingen doorvoerde? Toen hoorden we ze niet. Toen stonden er geen Partij van de Arbeiders, GroenLinksers of D66'ers om te helpen bij de volkspetitie 'Red de zorg' van vakbonden en cliënten. En

wat was de reactie van het college met wethouder Van der Schaaf, wethouder De Rook en mijnheer Gijsbertsen toen op de bijdrages van de SP? U en uw partijen betichtten ons toen van onrust stoken. Uw transitiekanteling en omdenken zouden de problemen wel oplossen. Daarnaast werd ieder voorstel dat de SP indiende om meer geld te besteden aan preventie en wijk- en opbouwwerk door u weggestemd. En nu? Nu in 2019 is er ineens stront aan de knikker. Via de Vereniging Nederlandse Gemeenten en via een open brief in het NRC uitte deze partijen, vierenhalf jaar later, hun zorgen. Begrijp me niet verkeerd. Wij delen die zorgen met u. Maar daarbij moet vermeld worden dat u de afgelopen vierenhalf jaar wel erg veel boter op het hoofd hebt gehad en ik mag hopen dat het vanaf nu niet meer het geval is.

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Voorzitter, ik hoor de heer Dijk consequent een directe link plaatsen tussen alle voorstellen die de SP heeft gedaan en dat die niet zijn aangenomen en de situatie waar we ons nu in bevinden, maar ik vraag me af of de heer Dijk zicht heeft op wat er de afgelopen jaren vanuit de verschillende wethouders, maar ook vanuit zorgorganisaties in relatie tot de rijksoverheid is gedaan. Want volgens mij is daar wel degelijk vanaf het begin heel duidelijk gemaakt wat hier de risico's van zijn en is het zeker niet zo dat er de afgelopen jaren niets gebeurd is en dat we nu ineens wakker zijn geworden.

De heer DIJK (SP): Ja, ik heb inderdaad die zorg- en welzijnsorganisaties gezien en gehoord en cliënten en werknemers. En enkele politieke partijen. Maar het feit blijft wel dat toen wij in 2015 hier stonden, het was inderdaad deze plek, ik heel veel debatten heb gevoerd, ook met een partij als de uwe, die ook in de coalitie zat, en dat wij toen heel vaak hebben gewaarschuwd: jongens, daar moet meer geld naartoe. Ook naar preventie, ook naar het buurt- en welzijns- en opbouwwerk. En die werden systematisch afgestemd omdat er andere dingen te doen waren. Dus ja, ik wijs inderdaad met de vinger naar de partijen die toentertijd in de coalitie zaten, zowel landelijk als lokaal en nu krokodillentranen huilen. Dat vind ik eigenlijk een beetje dapper, omdat mensen die nu zorg en ondersteuning nodig hebben daar niets aan hebben.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Voorzitter, mag ik ...?

De VOORZITTER: Ja, als u geen teken geeft dat u nog wilt antwoorden hierop of een debatje wilt aangaan, dan gebeurt er niets.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja, excuus.

De VOORZITTER: Wilt u wel zo kort mogelijk formuleren?

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Ja, dat wil ik. Nogmaals, ik hoor een directe link gelegd worden tussen een en ander. En was het zo'n platgeslagen, overzichtelijk dossier, dan was het natuurlijk al lang geleden geregeld. Maar volgens mij doet de heer Dijk de situatie hier en ook de collegeleden die zich hiervoor hebben ingezet echt tekort door hier net doen alsof hier jarenlang niets aan gebeurd is en dat we nu ineens lopen te huilen om iets waar we niet al jaren mee bezig zijn geweest.

De heer DIJK (SP): Dan zijn we het daar in ieder geval niet over eens.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de ongelijkheid in Groningen neemt toe. Groningen staat in de top drie van steden waar de segregatie in het onderwijs het grootst is. De gemeente Groningen behoort volgens het CBS tot een van de gemeenten waar de ongelijkheid het grootst is. Daarbij geeft het Sociaal Cultureel Planbureau aan dat Groningen een van de gemeenten is met de meeste armoede en de meeste mensen met een langdurig laag inkomen. Tijd dus om te investeren in sociale vooruitgang. Maar niets is minder waar. Dit college krijgt het voor elkaar om bijna niets te doen tegen de groeiende ongelijkheid in Groningen en mijn fractie is ervan overtuigd dat dit college met GroenLinks, PvdA, D66 en ChristenUnie de ongelijkheid verder zal laten toenemen. Bijvoorbeeld in de thuiszorg. De SP vindt de zoveelste bezuinigingen op mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben onacceptabel. Ik denk dat heel veel Groningers iets anders voor ogen hadden toen ze GroenLinks de grootste partij maakten en de Partij van de Arbeid als tweede uit de bus kwam.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja dank u wel, voorzitter. Even twee dingen en ook twee korte vragen aan de heer Dijk daaraan gekoppeld. Ik hoor de heer Dijk zeggen: er gebeurt zo weinig voor de mensen die het moeilijk hebben. Ik heb net in mijn betoog heel veel dingen aangehaald die wel gebeuren. Daar reflecteert de heer Dijk niet op en hij noemt dan in één adem ook nog een bezuiniging op de huishoudelijke hulp. Maar zoals de heer Van Dijk volgens mij ook zou kunnen en moeten weten, gaan we gewoon van de huishoudelijke hulp een maatwerkvoorziening maken in plaats van een algemene voorziening. Dat helpt mensen en het zal geld op kunnen leveren. Dat zal een win-winsituatie zijn. Is de heer Dijk daar dan niet blij mee?

De heer DIJK (SP): Ja, dit is dus dat oeverloze gezwets dat ik de afgelopen vier jaar ook heb aangehoord over nieuwe gesprekken gaan voeren, keukentafelgesprekken. Dan hebben mensen minder hulp nodig. Als u die bezuiniging of die taakstelling nu al invult, dan weet ik hoe die gesprekken gaan. En we kunnen die afgelopen vier jaar nog een keer gaan herhalen, want dat ging op precies dezelfde manier. Toen zei u ook: nee, iedereen die zorg nodig heeft, krijgt de zorg die hij nodig heeft. We gaan keukentafelgesprekken voeren. Uiteindelijk is er gewoon fors gekort op uren, fors gekort op banen in de thuiszorg en hebben mensen minder zorg gekregen.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, het is gewoon geen taakstellende bezuiniging. We gaan op een andere manier werken. Dat moet geld opleveren. Dat schijnt geld op te leveren. Dat is hartstikke mooi. De heer Dijk huilt nu zelf gewoon krokodillentranen over iets wat niet het geval is.

De heer DIJK (SP): Als dat het geval is, mag u die 850.00 euro die als staakstelling staat op de huishoudelijke hulp, omdat u er een maatwerkvoorziening van gaat maken, schrappen en dan kunt u keukentafelgesprekken gaan voeren. En dan bent u mijn vriend.

Voorzitter, heeft deze coalitie dan echt geen andere mogelijkheden kunnen bedenken om geld vandaan te halen en niet zo'n tekort in te boeken? De SP heeft die namelijk wel. Wij willen graag weten hoeveel winst de zestien gecontracteerde thuiszorgbedrijven maken. Of willen ze dat niet met het college delen? Want het zal wel tijd worden. In plaats van telkens op de werknemers en cliënten in de thuiszorg te korten, zou het een keer tijd worden om de winsten van thuiszorgbedrijven te gaan afromen. En voorzitter, het blijft niet alleen bij de thuiszorg. Er wordt ook in totaal 15,3 miljoen euro in 2020 op de kosten voor zorg en ondersteuning bezuinigd en de SP vindt dat dit college het ideaal van zorg en ondersteuning dicht bij de mensen thuis in de wijken en dorpen vroegtijdig de nek omdraait. Laat uw prognoses van het wegwerken van tekorten nou niet leidend zijn of uw wens om minder geld uit te geven, maar wacht waar het Rijk mee over de brug komt. Voer die druk op, verminder de geldverslindende marktwerking in de jeugdzorg, waar 202 partijen actief zijn en laat de behoefte aan zorg en ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben leidend zijn en niet de bezuinigingen.

Voorzitter, steeds meer mensen zijn afhankelijk van de Voedselbank.

De VOORZITTER: De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. De SP houdt nu een heel verhaal over het feit dat we alleen maar aan het bezuinigen zijn in het sociale domein. Wat vindt de SP ervan dat we ook meer dan 20 miljoen euro aanvullen op de tekorten in het sociale domein en dat we verder ook investeren in het sociale domein? Een voorbeeld daarvan zijn die 240 multiprobleemgezinnen, waar we nog dichterbij willen zitten en die we willen ondersteunen.

De heer DIJK (SP): Volgens mij heb ik net in mijn verhaal antwoord gegeven op die vraag. Volgens mij is het prima om te investeren in preventie. Dat hebben wij ook altijd gesteund. Ieder voorstel dat daarvoor voorbijkomt, steunen we en we hebben daar zelf heel veel initiatieven toe genomen. Maar schrijf die getallen nou niet op, die oplopen tot 11,3 miljoen euro in 2020, want ik weet namelijk wat er gebeurt als je die opschrijft. Dan worden die leidend. En dat betekent dus dat mensen die bijvoorbeeld moeten gaan indiceren, daarop gaan korten, dat die ervoor gaan zorgen dat die bedragen gehaald worden en dat keukentafelgesprekken of gesprekken bij de WIJ-teams leidend zullen worden om die zorgvraag terug te dringen. Ik denk dat dit de verkeerde manier is. Ik gaf net een aantal manieren waarop ik denk dat je het

beter kan doen en dat lijkt mij een betere manier dan nu die bezuinigingen al opschrijven, zodat die leidend zullen zijn.

Voorzitter steeds meer mensen zijn afhankelijk van de Voedselbank. Twee weken geleden was ik bij het WIJ-team in Vinkhuizen en daar werd mij verteld dat bij Backbone 050 wekelijks brood uitgedeeld wordt aan mensen die anders niet te eten hebben. En ik kan moeilijk verkroppen dat de politiek dit blijkbaar toestaat. Waar is de menselijke waardigheid gebleven? Waar is de georganiseerde solidariteit, wanneer mensen die het meeste nodig hebben? Ben ik de enige en is de SP de enige die het echt afschuwelijk vindt? Vast niet. Maar toch is dit de harde realiteit. En er bestaat al jarenlang een meerderheid in deze gemeenteraad met de wens om eerder inkomensondersteuning aan mensen met een laag inkomen toe te kennen.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de SP zeggen: waar is die solidariteit, de gemeenschappelijke solidariteit, als ik het goed heb verstaan. Wat vindt dan de SP ervan dat wij als coalitie hebben gezegd dat we juist niet alles als overheid alleen kunnen? Dat we juist middels een aantal maatschappelijke coalities die solidariteit op willen zoeken?

De heer DIJK (SP): Heel goed. Ja, ik zie het niet als een oplossing van problemen, want dat gebeurt al jaren in de stad. Dat is ook niks nieuws. De vorige coalitie wou ook de verbinding zoeken met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. U moet dat vooral doen, blijven investeren in relaties. Dat kan inderdaad een hele hoop opleveren, ook op sociaal gebied. Maar zoals ik in mijn woordvoering al heb gezegd: als mensen in de rij staan als er brood wordt uitgedeeld bij Backbone 050, gaat er iets faliekant mis. In een land, maar ook in deze stad. En voorzitter, vorige perioden hielden D66 en de VVD het in de coalitie tegen dat de inkomensvoetstuk eerder werd toegekend. En deze keer moet het wel lukken. Met de steun van coalitiepartijen GroenLinks, PvdA en ChristenUnie en natuurlijk met de steun van de SP kunnen we het uiteindelijk regelen. Het is de grote inhaalslag die nodig is. Een verhoging van 5% tot 10% voor veel mensen en gezinnen die al lange tijd op een houtje hebben moeten bijten. U kunt vele Groningers in één klap meer lucht geven en de SP moet hierbij een direct beroep op GroenLinks, PvdA en ChristenUnie. U laat zich toch niet tegenhouden door D66? En als dat het geval is, toont dat haarfijn het ware gezicht van GroenLinks, Partij van de Arbeid en de ChristenUnie, die liever kozen voor samenwerken met D66 in plaats van samenwerken met de SP.

Voorzitter, ook veel werkende mensen merken niets van de economische groei. De afgelopen veertig jaar is het besteedbaar inkomen van werkende mensen niet gestegen en dat van de laagste inkomens zelfs gedaald. En de recordwinsten die bedrijven boeken en de lonen die maar niet stijgen, schreeuwen om politiek ingrijpen en een overheid die hierin het voortouw neemt. Daarom roepen wij het college op om samen met VNO-NCW Noord, MKB Noord en de vakbonden in overleg te gaan om afspraken te maken om de lonen te verhogen. Wie had dat gedacht? De SP die pleit voor polderen! En geloof mij, ik heb mijn uiterste best hierbij gedaan om mij bij uw belevingswereld aan te sluiten. En wees gerust: die klassenstrijd blijven wij wel voeren.

Voorzitter, het is mij opgevallen dat zowel coalitie- als oppositiepartijen meegaan in het frame van: het kan niet anders. Van dat er geen geld is. Het geld is er namelijk zeer zeker wel. Het wordt alleen aan de verkeerde dingen uitgegeven. Want waarom zou de gemeente Groningen jaarlijks 385.000 euro uitgeven om onderwijsinstellingen te promoten, terwijl dat voor grote problemen in onze volkshuisvesting zorgt, omdat er ieder jaar meer studenten naar Groningen komen? Waarom zou de gemeente Groningen jaarlijks 2 miljoen euro uitgeven aan Marketing Groningen om te constateren dat onze binnenstad veryuip en in het weekend verduist, waardoor veel Groningers de binnenstad niet meer ingaan?

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Pleit de SP hier nou voor minder onderwijs?

De heer DIJK (SP): Nee. Dan hebt u niet goed geluisterd naar mijn verhaal. Waar de SP voor pleit is dat geld dat voor onderwijs bedoeld zou zijn, naar onderwijs moet gaan en dat de gemeente Groningen heus niet nodig is om een Rijksuniversiteit en een Hanzehogeschool nog een keer te gaan sponsoren door onze onderwijsinstellingen in binnen- en buitenland te gaan promoten. Volgens mij zijn onderwijsinstellingen geliefd, is onze stad geliefd en zien wij een enorme groei van het aantal mensen dat in Groningen wil

wonen en moeten we dat probleem oplossen, in plaats van nog meer promotie voor Groningen gaan maken.

De VOORZITTER: Laatste puntje.

De heer BENJAMINS (D66): Maar wil de SP dat de stad geliefd blijft of liever niet?

De heer DIJK (SP): Oh, ik wil zo graag dat de stad geliefd blijft en volgens mij houden u en ik heel veel van deze stad en deze gemeente. Maar wij hebben geen 385.000 euro nodig om voor dat kleine beetje promotie dat we dan in binnen- en buitenland kunnen doen voor onze stad, nog meer problemen op de woningmarkt te veroorzaken door maar meer studenten naar Groningen trekken.

De VOORZITTER: U bent door uw tijd heen. Wilt u afronden?

De heer DIJK (SP): Ja natuurlijk. Nou had ik ook nog het verhaal over energieneutraal wonen, die 4 miljoen euro waarvan we nog steeds niet echt weten waar die aan uitgegeven wordt, maar ik geef in ieder geval mee en dat staat ook in de motie: dat moet geen individualistische aanpak worden, maar vooral een op straat- en buurtniveau.

De VOORZITTER: Ik heb bovendien het idee dat u in uw interrupties ook al delen van uw verhaal hier neerzet.

De heer DIJK (SP): Dat zou kunnen hè. Dat is de kracht van de herhaling, voorzitter.

De VOORZITTER: Dat is helemaal prima.

De heer DIJK (SP): Nou ja, waar ook geld aan uitgegeven wordt is natuurlijk een nieuwe Oosterpoort. Dat zou misschien nog wel kunnen. Een dure raadzaal, de binnenstad waar heel veel geld naartoe gaat. Ja, en dat staat natuurlijk in pijnlijk contrast met een rij waar mensen in staan, omdat ze brood nodig hebben. Voorzitter, mijn slotlinea. In onze bijdrage na de verkiezingsuitslag, gaf de SP aan dat het niet om een onsje meer of een onsje minder moet gaan, maar dat er fundamentele veranderingen nodig zijn in de gemeente Groningen. Wat opvalt is dat dit college vooral kiest voor een onsje minder. Om ongelijkheid te bestrijden zijn stevige politieke keuzes en plannen nodig. U maakt de politieke keuzes niet, hebt geen concrete plannen en laat zo de tweedeling in het Groningse samenleving groeien. En wat SP betreft kan het tien keer beter. En ik ga dit lijstje met tien voorstellen nu niet opnoemen, want daar heb ik rekening mee gehouden. Maar dat kan de burgemeester wel doen, want hij moet alle dictums voorlezen van onze moties en dat zijn er tien.

De VOORZITTER: Ja, tenzij ze te lang zijn. Ik dank u.

Motie 4: Tien keer beter: Loonstrijd (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- de afgelopen veertig jaar het besteedbare inkomen van werkende mensen niet is gestegen en dat van de laagste inkomens zelfs is gedaald;
- Groningen een groeiende ongelijkheid en grote problemen met armoede kent;
- het aantal mensen dat afhankelijk is van de Voedselbank toeneemt en dit steeds vaker ook werkende armen betreft;

overwegende dat:

- de economie op voile toeren draait en (grote) bedrijven steeds grotere winsten boeken;
- de lonen maar niet lijken te stijgen;
- economen, ministers en onderzoekers het erover eens zijn dat loonsverhogingen nodig en noodzakelijk zijn voor een gezonde economische groei;

verzoekt het college:

- om met werkgeversorganisaties en vakbonden in gesprek te gaan over de loonontwikkelingen in Groningen (en het Noorden);

- hierbij als doel te stellen dat de lonen voor de laagste en lagere middeninkomens verhoogd worden;
 - de raad over de uitkomsten hiervan voor 1 november 2019 te informeren;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 5: Tien keer beter: Wel wettelijk (SP, PvdA)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- in Nederland alle werknemers vanaf 22 jaar recht hebben op het wettelijk minimumloon;
- dit wettelijk minimumloon per 1 januari 2019 is vastgesteld op 9,33 euro op basis van een werkweek van 40 uur;

overwegende dat:

- in meerdere sectoren zoals de maaltijd-, post- en pakketbezorging dit wettelijk minimumloon wordt ontdoken door bedrijven die zzp-constructies (met stukloon) hanteren;
- hierdoor vooral kwetsbare werknemers (zoals internationale studenten en arbeidsmigranten) worden uitgebuit;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden te onderzoeken van een vergunningstelsel voor maaltijd-, post- en pakketbezorging dat het betalen van het minimumloon verplicht stelt en zzp-constructies (met stukloon) onmogelijk maakt.;
- over de huidige misstanden met de vakbonden in gesprek te gaan;
- de raad hierover voor 1 november 2019 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 6: Tien keer beter: Energieneutraal wonen (SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen in 2019 ruim 4,5 miljoen euro uitgeeft aan energieneutraal wonen en voor de jaren 2020, 2021 en 2022 dit respectievelijk 3,873 miljoen euro, 3,873 miljoen euro en 3,917 miljoen euro zal zijn;
- hier in de begroting van 2019 geen specificaties van kosten en doelen zijn te vinden;

overwegende dat:

- via Groningen Woont SLIM particulieren op individuele basis een lening of subsidie kunnen aangaan voor het verduurzamen van hun woning;
- deze individualistische aanpak niet de grote en wenselijke vooruitgang biedt maar ervoor zorgt dat zij die het risico van een lening of investering kunnen en durven te nemen er profijt van hebben en anderen niet;

verzoekt het college:

- de individualistische aanpak van Groningen Woont SLIM om te zetten in een collectieve aanpak op straat-, buurt- en dorpsniveau, waarbij bewoners bijvoorbeeld hun dak ter beschikking kunnen stellen aan WarmteStad voor het plaatsen van zonnepanelen en zo korting op hun energierekening krijgen;
- deze collectieve aanpak uit te werken en de raad hierover voorafgaand aan de behandeling van de begroting voor 2020 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 7: Tien keer betere huishoudelijke hulp (SP, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- huishoudelijke hulp ervoor kan zorgen dat mensen met ondersteuning langer en prettiger zelfstandig thuis kunnen blijven wonen;
- het college van B en W voornemens is om 850.000 euro te korten op de budgetten voor de

huishoudelijke hulp;

overwegende dat:

- het een beroep doen op de zelf- en samenredzaamheid van mensen zijn grenzen kent;
- deze grenzen de afgelopen jaren zijn opgezocht door verschillende bezuinigingen, keukentafelgesprekken en nieuwe manieren van werken en indiceren;
- het streven naar het korten van de budgetten voor de huishoudelijke hulp van invloed is op de doelstelling van de (opnieuw) te voeren keukentafelgesprekken met cliënten; bezuinigingen en/of budgetkortingen nooit leidend mogen zijn in het wel of niet verlenen van zorg en ondersteuning aan mensen die dit nodig hebben;

verzoekt het college:

- de budgetkorting van 850.000 euro voor de begroting van 2020 te schrappen en hiervoor alternatieven aan de raad te presenteren;
- voor de behandeling van de begroting van 2020 te onderzoeken hoeveel winst de bedrijven maken die in de gemeente Groningen de huishoudelijke hulp uitvoeren;
- de raad voor de behandeling van de begroting van 2020 de mogelijkheden van het afkomen van de winsten (zoals onder verzoekpunt 2 vermeld) te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 8: Tien keer beter: Inkomensondersteuning (SP, Stad en Ommeland, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen een van de gemeenten is met de meeste huishoudens die net op of onder de lage inkomensgrens leven;
- de gemeente Groningen een van de gemeenten is met het hoogste percentage huishoudens dat in armoede leeft;

overwegende dat:

- de gemeente Groningen een van de weinige gemeenten is waarbij de individuele inkomensvoet na vijf jaar leven met een laag inkomen wordt toegekend;
- de gemeente Groningen een groeiend aantal huishoudens kent dat afhankelijk is van Voedselbank;
- de gemeente Groningen een groeiende inkomensongelijkheid kent;

verzoekt het college:

- voorafgaand aan de behandeling van de begroting van 2020 met een voorstel te komen om de individuele inkomensvoet na drie jaar in plaats van vijf jaar toe te kennen;
- dit te dekken door bijvoorbeeld:
 1. de structurele budgetten van Marketing Groningen te halveren;
 - OF:
 2. door zelf een alternatieve dekking aan de raad te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 9: Tien keer beter: Meerkostenregeling (SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- de hoogte van de tegemoetkoming in de regeling voor mensen met een handicap en/of langdurige ziekte 330 euro bedraagt;
- dit budget indertijd beschikbaar is gesteld door het rijk als deeltegemoetkoming voor het vervallen van de Wtcg/Cer, bedoeld als compensatie voor meerkosten voor mensen die te maken hebben met onvermijdbaar hogere kosten voor levensonderhoud ten gevolge van langdurige ziekte en/of fysieke beperkingen;

overwegende dat:

- vanwege budgettaire redenen de hoogte van de meerkosten regeling voor mensen met een minimum inkomen die in bovengenoemde situatie verkeren voor 2018 e.v. is bepaald op 330 euro terwijl deze in 2015 400 euro en in 2016 385 euro was;
- het Nibud stelt dat extra, onvermijdbare kosten voor levensonderhoud als gevolg van een

- handicap of langdurige ziekte tenminste 1000 euro per jaar bedragen;
- daarbij gedacht moet worden aan kosten voor niet vergoede hulp- of verzorgingsmiddelen, extra kosten voor energie, aangepaste kleding of voeding, volledige inzet eigen risico, vervoer, etc.;
- slechts voor een beperkt deel bijzondere bijstand soelaas biedt voor deze tra kosten;
- ten gevolge van het bovenstaande mensen die onder deze regeling vallen dus tenminste 670 euro,- per jaar uit eigen inkomen moeten voorzien in deze onvermijdbare kosten voor levensonderhoud;
- conform het raadsvoorstel Begroting 2019, blz. 2 " inzet van middelen in 2020 e.v. kunnen (..) natuurlijk moties kunnen worden ingediend";

verzoekt het college:

- in de begroting voor 2020 uit te gaan van een bijdrage in het kader van deze regeling van 600 euro per jaar voor mensen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum;
- dekking voor deze extra kosten te zoeken in het overschot binnen deze begrotingspost en zo nodig aan te vullen uit de verwachte verhoging van de rijksuitkering voor Wmo en/of jeugdhulp;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 10: Tien keer beter: Terugkeer- en woonlastengarantie (SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- de gemeente Groningen met de woningbouwcorporaties voor de wijken Beijum, De Hoogte, de Indische Buurt, De Wijert en Selwerd wijkvernieuwingsplannen heeft gemaakt en aan het uitwerken is;
- de wijkvernieuwingsplannen tot gevolg kunnen hebben dat woningen en buurten te maken krijgen met grootschalige renovatie, sloop en nieuwbouw;

overwegende dat:

- de wijkvernieuwingsplannen een grote impact en verandering voor de huidige bewoners kunnen betekenen;
- verschillende huurders aangeven bij sloop en nieuwbouw graag terug te willen keren naar hun eigen straat en wijk;
- deze terugkeergarantie (nog) niet in alle gevallen gegeven is of wordt;
- huurders die met de wijkvernieuwingsplannen te maken krijgen, bij renovatie of sloop en nieuwbouw, vrezen voor hogere woonlasten (huurprijs + energierekeningen);
- het draagvlak voor wijkvernieuwingsplannen en de verduurzaming van woningen groter zal zijn wanneer door middel van een woonlastengarantie de kosten en opbrengsten van energiebesparende maatregelen eerlijker verdeeld worden;

verzoekt het college:

- met de woningbouwcorporaties en huurdersverenigingen een Nieuw Sociaal Plan Wijkvernieuwing te maken en hierbij afspraken te maken over een terugkeer- en woonlastengarantie voor de huidige bewoners;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 11: Tien keer beter: WIJ-teams (SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- het zorg- en welzijnswerk door middel van WIJ-teams dicht bij mensen in de buurten en dorpen georganiseerd is;
- het werken met WIJ-teams dicht bij mensen in de buurten en dorpen meer zorg- en welzijnsbehoeften heeft gesignaleerd en opgepakt;

overwegende dat:

- het college van B en W voornemens is om komende jaren op de organisatie van WIJ-teams te bezuinigen;
- het tegelijkertijd de werkwijze wil aanpassen om zo de groeiende tekorten op de budgetten wil beperken;
- de manier waarop dit moet gebeuren niet of onvoldoende is uitgewerkt;

verzoekt het college:

- de bezuinigingen van 3,4 miljoen euro op de WIJ-teams te schrappen;
- de benodigde middelen hiervoor te zoeken in:
 1. de investeringen voor de binnenstad;
 2. de geschatte extra middelen die het rijk voor de zorg aan gemeenten beschikbaar stelt;
- de raad hier voor de behandeling van de begroting voor 2020 te informeren

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 12: Tien keer beter: Bouwen voor niet-studerende jongeren (SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- de bouwopgave voor vele verschillende woonbehoeften groot is;
- er de afgelopen jaren veel gebouwd is en in de planning voor komende jaren veel gebouwd wordt voor (internationale) studenten;

overwegende dat:

- veel jongerenhuisvesting, mede bedoeld voor (internationale) studenten, vaak hoge huurprijzen hebben van 600 a 700 euro;
- dit voor (internationale) studenten met een lening, huurtoeslag, financiële steun van ouders en bijbaantjes al moeilijk te betalen is;
- dit voor net werkende en niet-studerende jongeren vaak onbetaalbare huurprijzen zijn;
- niet-studerende jongeren daardoor vaker en langer bij hun ouders in huis moeten blijven wonen;

verzoekt het college:

- met corporaties en ontwikkelaars afspraken te maken over het aantal te bouwen (betaalbare) huurwoningen voor niet-studerende jongeren;
- deze afspraken op te nemen in de prestatieafspraken met corporaties en huurdersorganisaties voor 2020;
- deze afspraken te maken bij nieuw te ontwikkelen woningbouw door ontwikkelaars;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 13: Tien keer beter: Grof vuil ophalen (SP, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019 besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- het nieuwe college de Borgnormen wil verhogen;
- plaatsing van grofvuil in de openbare ruimte voor vele duizenden klachten van bewoners oplevert;
- niet alle bewoners van de dorpen zelfstandig in staat zijn grofvuil naar de afvalbrengrstations te vervoeren;

overwegende dat:

- de openbare ruimte minder verrommelt bij een lage drempel voor het aanbieden van grofvuil;
- een schone omgeving sociale cohesie stimuleert;
- de RUG en de Hanzehogeschool voldoende in staat zijn internationale studenten naar de stad te trekken zonder bijdrage van de gemeente Groningen;

verzoekt het college:

- een plan te maken om met 386.000 euro gratis grofvuil ophalen tenminste een keer per jaar mogelijk te maken in alle dorpen en wijken in de stad;
- dit te financieren door de "gemeentelijke bijdrage voor promotie van in het buitenland" te schrappen en voor dit doel te gebruiken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Jacobs, fractievoorzitter van de VVD.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel voorzitter: Voor ons ligt een boekwerk van 573 pagina's. Wij willen de ambtelijke organisatie complimenteren met het maken van deze hoeveelheid proza.

Bedankt voor deze geweldige prestatie. Onze complimenten gelden in mindere mate voor de inhoud. Hierover willen wij graag het college aan de tand voelen.

De uitgangspunten van dit college zijn 'gezond groen en gelukkig'. Wat ons dan opvalt is een gebrekkige algemene ambitie ten aanzien van de gemeentefinanciën. Ik zal uitleggen wat mijn fractie hiermee bedoelt.

Zoals u weet is het bijna het einde van het schooljaar. Het is de laatste week van de eindexamens van de middelbare school. De leerlingen maken zich druk of ze overgaan of niet. De eerstejaars studenten blokken hard om een bindend studieadvies te voorkomen. Ik kan zo nog wel even doorgaan. We herinneren ons vast nog wel deze spannende tijd, omdat het niet lang geleden is, omdat we er middenin zitten of we zijn ouder van stressende kinderen. En wat doen wij hier? We streven een ambitieniveau na ten aanzien van het weerstandsvermogen dat gelijk staat aan 'matig'. Dat is natuurlijk een heel bijzondere keuze. Vertelt u eens: hoe moeten we dat onze leerlingen en studenten uitleggen? We doen ons best, maar we nemen genoeg met matige resultaten. Halen we het wel of halen we het niet? Wij zouden voor een voldoende gaan, zodat we slagen. Maar niet dit college. Dit college neemt genoeg met 'matig'.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja voorzitter, de VVD vroeg: hoe zouden we dat uitleggen? Volgens mij kunnen wij heel goed aan de kinderen uitleggen dat wij een deel van het weerstandsvermogen ook gebruiken om te investeren in onze inwoners, om dingen mogelijk te maken die wij belangrijk vinden als college, zoals de basisbaan, meer mensen naar werk begeleiden, noem maar op. Misschien zou u dat kunnen uitleggen aan de leerlingen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik zal in het vervolg van mijn betoog uitleggen hoe ik daar tegenaan kijk. Dit college neemt voor een aantal jaren genoeg met matig. Doen onze kinderen en studenten dat, dan blijven ze zitten. Als opvoeder vind ik dat in ieder geval geen term waar ik trots op zou zijn en al zeker niet een ambitie die wij als fractie willen nastreven.

De VOORZITTER: De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. De VVD begint over het weerstandsvermogen en noemt daarbij dat we de ambitie van 'matig' nastreven maar, als ik het tabelletje lees, dan zie ik toch bij een weerstandratio van 1 de classificatie 'voldoende' staan. Hoe ziet de VVD dat?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Op de lange termijn streven we voor een aantal jaren een weerstandsvermogen van 'matig' na en ik heb trok de vergelijking met studerende en schoolgaande kinderen. Als je dat een aantal jaren doet, blijf je in ieder geval een aantal jaren zitten. En dat is de vergelijking die wij willen maken.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Als ik tijdens mijn middelbareschooltijd en zes haalde, kon ik met dat cijfer nog wel over.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): En zes is voldoende en niet matig. Maar ik vervolg mijn betoog.

De VOORZITTER: Bij mij lukte het al met 5,6 overigens. De heer Benjamins nog.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, ik zou aan de VVD willen vragen of er verschil zit tussen het 'streven naar' of het werkelijk behalen. Volgens mij komt het niet voor dat wij willen streven naar matig.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat zou kunnen, maar volgens mij staat er een langjarig perspectief in, dat in ieder geval een matig resultaat dekt. Volgens mij moet je daar naartoe gaan, dus volgens mij is dat dan de ambitie die je neerlegt. Dat is wat mijn fractie wilde neerzetten.

De heer BENJAMINS (D66): Volgens mijn lezing van het verhaal is nog steeds ons streven naar een voldoende op het weerstandsvermogen.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Zo lezen wij dat niet in de begroting, in ieder geval.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Wie wordt er van deze begroting dan gelukkig? Volgens ons niet de toeristische ondernemer uit Sint Annen, van wie wij een brandbrief ontvingen. Een overnachting bij deze ondernemers gaat € 3,70 per persoon per nacht extra kosten. Daar komt nog eens de administratieve lasten voor de ondernemers overheen. Wij denken ook niet dat de autobezitter en de autobezoeker van het centrum gelukkig worden. Er hangt een verkeerscirculatieplan in de lucht, de parkeertarieven schieten de lucht in en er wordt gesproken over een milieuzone, terwijl de luchtkwaliteit in onze gemeente, zelfs in het centrum, goed is. Dit lijkt verdacht veel op autopesten 3.0. Zal een werkzoekende blij zijn met een basisbaan, als hij daarmee de sticker 'je bent niet geschikt voor een gewone baan, dat ga je ook nooit worden en daarom creëren we er een voor je' op zijn voorhoofd geplakt krijgt? Zal de huizenbezitter blij zijn met de verhoging van de ozb? Daar hebben we het een aantal weken geleden al over gehad.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Voorzitter, ik vraag me bijna af of het inderdaad wel nodig zou zijn om deze interruptie te doen. Dan had u vast gezegd: laat hem dan achterwege. Maar ik kan het toch niet laten. Dat de VVD en de Partij van de Arbeid best ver uit elkaar staan of dat dit linkse college met sociaal beleid nog verder afstaat van de VVD, kan ik ook nog begrijpen. Maar wil de VVD de mensen die nu aan de zijlijn staan dan geen baan geven?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Wij zouden de mensen heel graag een baan willen geven, maar daar kom ik in de rest van mijn betoog op terug. En wie weet, ziet u daar onze visie op hoe wij daarmee om willen gaan en anders kunt u de vraag nog een keer stellen, als de voorzitter dat toestaat.

Denkt dit college oprecht dat de hardwerkende ondernemer gelukkig wordt van de explosief stijgende parkeertarieven, de duurdere terrassen en de nieuwe reclamebelasting?

Kortom, wat ons betreft was het leuk geweest als dit college net als de VVD had gekozen voor wonen, werken en leven en het daadwerkelijk een begroting had gemaakt voor een inclusieve gemeente en geen begroting waar we grote groepen inwoners uitsluiten. Daarnaast vinden wij het uitermate teleurstellend dat het college constant stigmatiserend ten aanzien van de inwoners spreekt en dat we consequent spreken over twee gezichten. Wij sluiten ons graag aan bij wat de Stadspartij heeft gezegd, en wij zouden graag spreken over een gemeente met 230.000 gezichten.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, het is natuurlijk nog niet zo heel lang geleden dat de VVD in een coalitie zat. In 2018 was dat. Heel veel ambities die in het coalitieakkoord staan, stonden ook in de vorige begroting, de begroting waarbij de VVD nog in het college zat en ook het verhaal van de twee gezichten was ook gewoon het verhaal van het college waar uw wethouder Van Keulen in zat. Je mag natuurlijk van inzicht veranderen, maar ik ben wel benieuwd waar die draai nu in een keer vandaan komt.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Het is geen draai. Het gaat erom dat wij het belangrijk vinden, en dat is eigenlijk het vervolg van mijn betoog, dat hiermee de inwoners consequent worden verdeeld in twee groepen. Dat roept gedachten bij ons op van goed en fout, arm en rijk, gelukkig en ongelukkig. Nogmaals, wij zouden dat niet willen doen. Stop met deze stigmatisering.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, maar vorig jaar, toen de VVD in het college zat, vond die dat nog niet. Toen vond ze dat nog helemaal geen probleem. Sterker nog, toen was het collegebeleid, waar de VVD in zat, precies dat. Dus u kunt nu zeggen: stop er nu mee; dat vind ik prima, om daarmee te stoppen, want ik vind het ook een beetje een rare discussie, maar leg die draai eens uit. Waar komt die vandaan?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nou, wat mij betreft is geen draai. Het is een het collegestandpunt van het vorige college versus een VVD-standpunt van de huidige VVD-fractie. We zijn gedaald op een ranglijst, tot volle tevredenheid van de VVD, namelijk de ranglijst van bijstandsdichtheid, van de derde plek naar de negende plek. Wij zijn ook blij met de ambitie om op deze ranglijst nog verder te dalen. Wij zouden graag een daling op deze lijst zien zonder de basisbaan, want daar gelooft mijn fractie niet in. Deze basisbaan is bedoeld voor mensen die anders onmogelijk aan de slag zouden kunnen op de

arbeidsmarkt. Dit blijft gek, want wie in staat is om belangrijk werk te doen, want zo wordt het genoemd, zou dat ook in een echte baan moeten kunnen. Desnoods met goede begeleiding en coaching, die je voor een fractie van het bedrag van een basisbaan kunt inzetten. Daarmee help je mensen namelijk ook echt vooruit.

Maar wat werkt volgens de VVD wel? Zoals bekend, is de VVD altijd op zoek naar ideeën, maatregelen en mogelijkheden die maken dat meer mensen werk kunnen vinden. Fijn dat ook het college hierop in wil zetten. In een onlangs verschenen artikel blijkt dat het vereenvoudigen van regels ervoor heeft gezorgd dat landelijk 15.000 alleenstaande ouders zijn gaan werken.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. Mevrouw Wijnja.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de VVD beginnen over lijstjes waarin we stijgen of dalen. Ik vroeg me af wat de VVD ervan vindt dat Groningen in de top drie staat waar het op armoede aankomt en op inkomensongelijkheid.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat vinden wij een heel teleurstellende zaak. Wij denken ook dat, zodra het ons lukt om meer mensen aan het werk te krijgen, mensen een kans krijgen om uit de armoede te raken en dat inkomensongelijkheid ook vermindert. Dus daar zouden wij heel graag op in willen zetten.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Waarom ik daarnaar vraag is, omdat als je kijkt naar de huidige context waarin we zitten, het in ieder geval duidelijk is dat je keuzes moet maken en prioriteiten moet stellen. Daar is het vorige week in de commissie ook al even over gegaan. En dan denk ik: kan de VVD het dan met ons eens zijn dat het in ieder geval een ambitie van deze gemeente zou moeten zijn om enorm te dalen op die lijst en niet in de top drie van dat soort lijstjes te blijven hangen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Wij kunnen ons prima vinden in die ambitie. Misschien dat we het niet helemaal met elkaar eens zijn over de weg ernaartoe.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, in principe heeft de VVD natuurlijk ergens een punt. Je zou natuurlijk willen dat iedereen overal een baan kan vinden en dat het niet nodig dat er een overheid is die mensen een steuntje in de rug biedt, ze op weg helpt. Maar toch is dat al jarenlang het geval. Eigenlijk al vanaf voordat ik geboren ben, in ieder geval. Laten we zeggen dat het al best een tijdje is, ondertussen. Heeft de VVD ook de analyse hoe het komt dat er toch een groep mensen is die door werkgevers niet wordt aangenomen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik wil dat in ieder geval even rechtzetten. Wij denken dat het heel goed is dat iemand een steuntje in de rug krijgt om hem te helpen bij een plek op de arbeidsmarkt. Dat is ook wat ik zonet zei. Dat het voor mensen die moeilijk een plek kunnen vinden op de arbeidsmarkt goed zou zijn dat we die met begeleiding en coaching helpen om een plek op de arbeidsmarkt te kunnen vinden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat is naar het individu kijken. Alsof mensen alleen maar meer coaching en begeleiding nodig zouden hebben. Maar u kijkt niet naar de andere kant. Zou het misschien ook goed zijn dat werkgevers ergens gedwongen worden of dat we van hen vragen mensen aan te nemen, want daar hoor ik u nooit over? U hebt altijd een soort spierballentaal van: mensen moeten gecoacht worden en moeten aan het werk en een basisbaan is niet nodig. Maar ik hoor u nooit over de andere kant.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, maar volgens mij is dat ook niet het beleid waar wij over gaan en dat doen wij in deze gemeente volgens mij ook niet. Wij kunnen regels stellen en we kunnen hoogstens stimuleren en we kunnen vanuit het sociale domein premies geven, als je mensen aanneemt. Maar uiteindelijk is een werkgever zelf verantwoordelijk voor zijn aannamebeleid en zijn daar regels voor, waar wij volgens mij, als deze gemeenteraad niet over gaan.

De heer DIJK (SP): Dus voorzitter, vrijheid ...

De VOORZITTER: Graag afronden.

De heer DIJK (SP): Vrijheid voor het bedrijfsleven en lichte dwang met coaching en pushen van een overheid die dat ook zelf mag betalen voor de mensen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee hoor, volgens mij zijn er genoeg regels en is een ondernemer ondernemer en heeft hij zich aan heel veel regels te houden. En ik nodig u uit om met ondernemers te gaan praten, of ze daadwerkelijk van mening zijn in volledige vrijheid te kunnen ondernemen. Volgens mij is er een woud aan regels waar ze zich aan dienen te houden.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit punt als afgerond. U kunt uw betoog vervolgen.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik had het over de 15.000 alleenstaande ouders die onlangs zijn gaan werken en in een navolging hierop roept onder andere Divosa-gemeenten op om het verrekenen van inkomsten met een uitkering eenvoudiger te maken. Een idee dat de VVD van harte ondersteunt. Werk aanpakken moet natuurlijk eenvoudig zijn. Wij dienen daarom een motie in met Partij voor de Dieren en de Stadspartij die het college oproept hiermee aan de slag te gaan.

Goed onderwijs is een fundament voor de toekomst. Het is goed dat er in onze gemeente ruimte is voor het ontwikkelen van kansen voor alle kinderen en volwassenen die dat nodig hebben en niet alleen voor hen die met een achterstand beginnen aan hun leven. De begroting valt op door een ruime investering in deze doelgroep, terwijl hiermee een grote groep kinderen die ook hun talenten willen ontwikkelen, lijkt te worden vergeten. Ook de talenten van iedereen die gewoon mee kan komen of excellent is moeten vanuit onze gemeente de kans krijgen om zijn of haar ontwikkeling bij de hand te nemen. Als we als gemeente aantrekkelijker willen zijn voor iedereen, moet je in een begroting investeren voor iedereen en niet alleen voor een enkele doelgroep. Ook hier zouden we een inclusieve gemeente willen zijn. Wij hebben het antwoord van het college gehoord tijdens de commissievergadering, maar zullen het college hier kritisch in blijven volgen.

De VVD ziet meer woningen als een van de belangrijkste thema's voor de komende jaren en hoopt dat het college hiervan werk maakt. Hierbij zien we het leerlingengedrag in optima forma. Je zit bij je mentor en je vertelt over je ambities. Je wil tien gaan halen, maar dan vraagt de mentor naar de plannen en hoe je die denkt te realiseren. En toen bleef het vaag. Net als bij veel leerlingen blijkt de ambitie van 20.000 woningen te hoog gegrepen en zelfs de 16.000 in de plannen moeten nog blijken. Kortom, wij zijn op zoek naar daadwerkelijke plannen, zodat ook wij als VVD aan het einde van deze collegeperiode trots kunnen zijn.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, wat stelt de VVD dan voor? Dat de gemeente zelf woningen gaat bouwen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, ik geloof dat dit meer een standpunt is van de SP. Maar om in ieder geval alle belemmeringen die er zijn om tot woningbouw over te gaan, zo snel mogelijk te verhelpen, zodat we zo snel mogelijk over kunnen gaan tot de realisatie van de plannen die er zijn.

De heer BOLLE (CDA): Ja maar voorzitter, waar laat het college dat nu dan liggen? Daar heeft het college toch helemaal geen belang bij om dat op ook maar enige manier tegen te houden? Dus waar liggen dan de hiaten, volgens de VVD?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nou, dat de plannen in ieder geval nog heel erg vaag zijn. Dat wij nu nog niet kunnen vastpakken dat wij erop kunnen vertrouwen dat aan het eind van deze periode daadwerkelijk dat aantal woningen wordt gebouwd. Dus daarom zijn wij op zoek naar de daadwerkelijke plannen, zodat wij als VVD ook trots zijn op deze plannen van het college.

De VOORZITTER: De heer Dijk, is het nodig?

De heer DIJK (SP): Bent u op zoek naar nieuwe grond om te bouwen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, volgens mij is er nog wel grond waarop gebouwd kan worden.

Dan het SIF. Een stedelijk investeringsfonds is er voor de fysieke investeringen in gebiedsontwikkelingen. Dit fonds kan dus ondersteunen bij het realiseren van de infrastructuur. Toch zie ik dat het fonds onvoldoende gevuld is. Dit college steekt dit geld in gebiedsgericht werken en niet in investeringen in de infrastructuur in wijken. De komende jaren hebben we flinke uitdagingen op het gebied van woningbouw. De VVD wil daarom graag weten wat de structurele tekorten binnen het SIF betekenen voor de woningbouw. Daartoe dienen wij een motie in samen met D66, PvdA en het CDA.

Ten aanzien van de leefomgeving prijzen wij ons gelukkig met een grote diversiteit in onze gemeente. De compacte stad, het groene Haren en de weidsheid van Ten Boer. Dan lezen we over meer groen in de gemeente. Maar op mijn weg hiernaartoe kwam ik door een groot deel van Haren, daarna via de Helperzoom naar Groningen om uiteindelijk op de Grote Markt te eindigen. U kunt zich voorstellen dat ik een grote diversiteit aan groen ben tegengekomen. Wij zouden heel graag zien dat het college eerst inzet op het op niveau brengen van de leefomgeving. Immers, een slecht onderhouden leefomgeving is ergernis nummer 1 van inwoners. Trottoirs waar geen mensen meer met een kinderwagen op kunnen lopen, waar mensen met een rollator het trottoir mijden en waar hardlopers ook niet meer kunnen lopen, zien wij op vele plekken in onze gemeente. De VVD zou graag willen dat dit op niveau gebracht wordt, zodat deze mensen er niet meer voor kiezen om op de openbare weg te lopen, met alle gevolgen van dien.

De VVD-fractie is blij dat er stappen worden gezet ten aanzien van de energieneutrale gemeente. We hebben nog een lange weg te gaan en de VVD wil benadrukken dat haastige spoed zelden goed is. Kritisch kijken naar hoe je investeert, sturen op uitkomsten en geen symboolpolitiek. We kunnen het geld immers maar één keer uitgeven.

Net als het college zijn we van mening dat veiligheid heel belangrijk is, zowel binnen je huis als buiten je huis. Wij zien daarom graag het programma van de 'Week van de Veiligheid' tegemoet.

Zoals reeds in de commissievergadering gememoreerd, zijn wij kritisch volger van de effecten van het sluiten van de tippelzone. Ontstaat er elders een niet gereguleerde tippelzone? Dat maakt uitbuiting en mensenhandel onder de radar mogelijk, iets wat niemand wil.

Ten aanzien van het experiment van de gesloten keten van wietteelt zullen wij ons binnenkort beraden. Ons valt op dat er op dit moment weinig gemeenten hierover positieve geluiden laten horen.

De VVD constateert dat de ambitie van dit college ten aanzien van sport eveneens vrij matig is. Het Mulieronderzoek, de Monitor Sportuitgaven Gemeenten, geeft aan dat een gemeente met meer dan 100.000 inwoners circa 75 euro dient uit te geven aan sport. Dit ligt ruim boven het bedrag dat de gemeente Groningen uitgeeft aan sportdeelname. Mijn fractie is dan ook van mening dat er structureel meer geld voor bewegen en sport moet komen. Sport en bewegen dragen een leven lang bij aan meer gezonde jaren, zijn leuk en zorgen voor betere leerprestaties bij kinderen.

Tenslotte het eindrapport voor het college. Op de thema's Werken, Wonen en Leven vinden wij dat er nog onvoldoendes worden gescoord. Voor het thema Groen zien wij een voldoende en voor de thema's Gezond en gelukkig twijfelen we nog over een herexamen. Dank u wel.

Motie 14: Maak werken makkelijker (VVD, PvdD, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019, besprekende de Gemeentebegroting 2019 en voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- het college in wil zetten op werk voor de mensen die nu een beroep doen op een bijstandsuitkering;
- parttime werk en tijdelijk werk soms de nodige administratieve rompslomp met zich meebrengen in combinatie met een uitkering van de Sociale Dienst;
- Divosa gemeenten oproept om het verrekenen van inkomsten met een uitkering eenvoudiger te maken; l

overwegende dat:

- de Belastingdienst een overzicht heeft van iemands inkomsten;
- deze gegevens digitaal beschikbaar zijn;
- het in theorie daarmee mogelijk is om digitaal, bijvoorbeeld via een app, door te geven of er een (aanvullende) uitkering nodig is of niet;

Verzoekt het College:

- samen met de Belastingdienst en/of andere relevante instanties en de mensen om wie het gaat te komen tot een efficiëntere manier van het verrekenen van inkomsten met een uitkering, bijvoorbeeld in de vorm van een kleine proef en hier rekening mee te houden bij het opstellen van de begroting voor 2020;

- de raad hiervan op de hoogte te houden;
en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/afschaffen-armoedeval-heeft-succes-bijstandsmoeder-werktzichzelf-uit-de-uitkering-bcf1364a/>

Motie 15: Consequenties tekorten Stedelijk Investeringsfonds (VVD, D66, CDA, PvdA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019, besprekende de Gemeentebegroting 2019 en de voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- in de Gemeentebegroting 2017 besloten is tot de vorming van een Stedelijk Investeringsfonds (SIF), waarvan de kaders in de raad van 28 maart 2018 zijn vastgesteld (registratienummer: 6777889);
- dit SIF noodzakelijk is voor de financiering van fysieke investeringen in stedelijke vernieuwings- en/of ontwikkelingsprojecten;
- in de kaders duidelijk is geworden dat er voor de komende jaren flinke tekorten zijn binnen het SIF;

overwegende dat:

- het SIF niet voldoende gevuld is;
- er in de komende jaren flinke uitdagingen zijn op het gebied van woningbouw en gebiedsontwikkeling;
- het de ambitie van dit college is om in 2030 20.000 extra woningen gerealiseerd te hebben en de wethouder deze ambitie als een ‘enorme opgave’ omschrijft;
- we in Groningen een stevig SIF nodig hebben om deze woningbouw en gebiedsontwikkeling mogelijk te maken;

verzoekt het college:

- een overzicht te geven van de consequenties die dit structurele tekort van het SIF heeft;
- daarin aan te geven of er vanwege dit tekort minder woningen gebouwd kunnen worden dan de geplande 20.000;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de fractievoorzitter van de ChristenUnie, de heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, 2019 is het zesde jaar op rij dat de Nederlandse economie groeit. Het aantal banen blijft toenemen en de werkloosheid daalt tot 3,5%, wat het laagste niveau is sinds 2001. Deze positieve trend gaat ook Groningen niet ongemerkt voorbij. In 2018 zijn er ruim 5000 banen bijgekomen. We zitten in de economische hoogtijdagen. Deze vette jaren, zoals je ze ook wel kunt noemen, bieden een uitgelezen kans om onze graanschuren aan te vullen, zodat we voldoende reserves opbouwen voor magere jaren, die vroeg of laat weer gaan aanbreken. Maar helaas heerst er in gemeenteland een andere werkelijkheid. Er is geen ruimte om onze graanschuren aan te vullen. Sterker nog, we moeten onze graanschuren aanspreken om miljoenentekorten te kunnen dekken. We steunen dan ook van harte de oproep van de VNG en de wethouders van de regeringspartijen aan het kabinet om met extra geld te komen. Voorzitter, gezien de weerbarstige financiële situatie waar we in verkeren, begin ik daarmee. Het is ook door mij al vaker gezegd, maar we hebben als coalitie ervoor gekozen om de tekorten in het sociale domein aan te vullen. Tegelijkertijd willen we een aantrekkelijke gemeente blijven en hebben daarom gezocht naar manieren om toch te kunnen blijven investeren. Als ChristenUnie zijn we blij dat het gelukt is om deze puzzel te leggen en dat deze gevat is in de begroting, maar wel met de nodige consequenties. Zo worden de reserves aangesproken, gaat er 10 miljoen euro op de gemeentelijke organisatie bezuinigd worden, worden ambities getemperd en lasten verzwaard, waarbij geprobeerd wordt de lasten daar te verzwaren waar de schouders het breedst zijn. Voorzitter, de begroting die voor ons ligt laat zien wat de consequenties zijn van het scherp aan de wind zeilen. De financiële positie van Groningen is kwetsbaar en we kunnen dan ook de oproep uit de begroting onderschrijven dat daar waar mogelijk, de komende jaren onze reserves moeten worden aangevuld en de financiële positie moet worden versterkt.

Voorzitter, we hebben duidelijke keuzes gemaakt in het sociale domein en deze ziet de ChristenUnie doorvertaald in de begroting. WIJ-Groningen wordt nog meer een netwerk aanjagen. Er wordt gewerkt

aan een maatschappelijke coalitie op het gebied van wijkwelzijn en er wordt gestart met de aanpak van 240 multiprobleemgezinnen, waarmee deze meest kwetsbare gezinnen weer perspectief op duurzame verbetering van de situatie kunnen krijgen. Als coalitie hebben we het kind in het gezin waarin het opgroeit centraal gezet. In de begroting missen we echter vaak de thuissituatie van het kind en ligt de focus meer op de wijken waarin het opgroeit. Het gezin in de breedste zin des woords is de kraamkamer voor de betrokken en verantwoordelijke burger van de toekomst.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja, dat is een mooie stilte. Wat zou de ChristenUnie dan achter de voordeur willen doen?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Wat de ChristenUnie achter de voordeur wil doen? Nou het voorbeeld van die top 240 multiprobleemgezinnen is dat we, met die gezinnen wat meer aan de hand, niet alles voor ze doen, maar met ze doen. Met intensievere begeleiding bij die meest kwetsbare mensen met een stapeling van problemen kijken: hoe kunnen we die nou structureel in meer opwaartse spiraal krijgen?

De heer BOLLE (CDA): Dat snap ik, maar dat is een voorbeeld waar het al wel gebeurt. En de ChristenUnie zegt net: we missen dat gedeelte heel erg. Dat het alleen maar wijkgericht is en dat het eigenlijk niet op het gezin is gericht.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Daar kom zo op in mijn woordvoering. Daar was ik naar op zoek. Nu ga ik het even opzoeken. Ja, daar was ik: voor een gezonde ontwikkeling is een stabiele thuissituatie belangrijk. De ChristenUnie wil het college dan ook graag meegeven aandacht te hebben voor de thuissituatie van een kind, bijvoorbeeld door laagdrempelig opvoedadvies, waarbij ook aandacht is voor de relatie van de ouders. Bij hulpverleners staat het voorkomen van scheidingen nog niet altijd voldoende op de radar, terwijl vooral in minder sociaal krachtige gezinnen, kinderen op achterstand worden gezet door een scheiding van hun ouders en daar waar een scheiding onvermijdelijk is, is het in het belang van het kind dat een vechtscheiding wordt voorkomen.

Voorzitter, Nederland is een land waar relatief veel vrijwilligerswerk wordt gedaan. Als coalitie hebben we er daarom ook voor gekozen om mantelzorg en vrijwilligerswerk te ondersteunen en te stimuleren en als ChristenUnie vinden we het van belang dat we specifiek jongeren stimuleren om vrijwilligerswerk te gaan doen. Vanaf september start de maatschappelijke diensttijd. Een mooie manier voor jongeren om zich in te zetten voor de samenleving, zichzelf te ontwikkelen en talenten te ontdekken. We zullen zo dadelijk dan ook samen met het CDA en Student en Stad een motie indienen die het college oproept de maatschappelijke diensttijd meer bekendheid te geven.

Voorzitter, de ChristenUnie is blij dat het college de tippelzone heeft gesloten. Dit weerhoudt ons echter niet van de morele plicht om te zien naar deze uiterst kwetsbare vrouwen. Inzet op tegengaan van mensenhandel en illegale prostitutie blijven daarbij nodig.

Voorzitter, zoals ik in het begin al aangaf, profiteert ook Groningen van de economisch vette jaren waar Nederland zich in bevindt en tegelijkertijd zijn er ook mensen die er niet van profiteren. De economie van Groningen heeft een sterk dienstverlenend karakter, terwijl er ook behoefte is aan werkgelegenheid voor praktisch geschoolde mensen op mbo-niveau, die meer te vinden is in bijvoorbeeld de maakindustrie. En de ChristenUnie vindt dan ook dat we als gemeente goed moeten kijken naar ons vestigingsklimaat voor dit type bedrijven. En tijdens het begrotingsdebat van 2017 waren we nog de enige die een pleidooi hield voor herwaardering van het mbo, maar we zien gelukkig dat steeds meer partijen inzien dat mbo en vakmanschap meer de waardering moeten krijgen die ze verdienen en dat we voor deze doelgroep voldoende werkgelegenheid moeten creëren.

In de commissie heeft mijn fractie gepleit voor betere ondersteuning naar werk voor jongeren met een asielachtergrond, die uitvallen in het mbo-onderwijs.

De VOORZITTER: Mag ik u even onderbreken? De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, over die maakindustrie. Vindt u dat het college daar nu te weinig aan doet?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Als je kijkt naar de maakindustrie die hier is en als je kijkt naar de economische motor die de gemeente Groningen is voor het noorden, dan zie je dat daar een sterke

mate van dienstverlening in zit. En wij zien dat er bijvoorbeeld in de maakindustrie meer werkgelegenheid is op dat niveau en dat kan wat ons betreft beter, ja.

De heer DIJK (SP): En mag ik u vragen hoe u dat wilt doen? Ik heb daar namelijk ook wel ideeën over, maar ik zou het leuk vinden om dan ook een keer met een voorstel te komen daarover.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ik heb niet alle technische inhoud nu, als het gaat om het vestigingsklimaat, maar ik vind het wel belangrijk om het college mee te geven dat het voor de ChristenUnie van belang is dat ernaar gekeken wordt, op basis van het vestigingsklimaat. Dat daar oog voor is.

De heer DIJK (SP): Een slotvraag: bent u ook bereid om in het economische programma daar meer aandacht voor te gaan inrichten? Want het is tot nu toe wel, zoals u zelf ook zegt, een wat eenzijdig economisch programma, dat zich vooral richt op onze onderwijsinstellingen en zorgsector, zeg maar. Bent u dan ook bereid om een volgende keer met de SP een voorstel in te dienen om die maakindustrie te stimuleren?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Als ik mij goed herinner, is het recent in de commissie Werk en Inkomen geweest en daarin hebben wij dit pleidooi ook gehouden.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Als u dit zo belangrijk vindt, hoe kan het dan dat dit niet in deze begroting terugkomt, deze aandacht daarvoor? En ten koste van wat hebt u dit laten varen?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dit komt wel in de begroting terug. Alleen geven wij aan dat wij dat een belangrijk punt vinden.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs is niet helemaal overtuigd.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik begrijp uit uw woorden dat u vindt dat het een belangrijker punt had moeten zijn. Is dat onjuist? Vindt u dat er voldoende aan gedaan wordt?

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Het staat in de begroting, maar wat ons betreft mag er nog wat meer nadruk op komen, ja.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): En welke ...? U bent coalitiepartij. U bent mede verantwoordelijk voor deze begroting, dus dan vraag ik mij af waarom het er niet in staat.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Het staat erin en wij geven aan het college aan dat wij dat een belangrijk punt vinden. Volgens mij is dat gewoon hoe het werkt.

De VOORZITTER:, Gaat u verder.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. In de commissie heeft mijn fractie gepleit voor betere ondersteuning naar werk voor jongeren met een asielachtergrond die uitvallen in het mbo-onderwijs en daarom dien ik daarover straks nog een motie in.

Voorzitter, de burgemeester is al namens college en raad ingegaan op de beving van vanmorgen. Het was voor velen in het aardbevingsgebied ruw wakker worden en een zoveelste tegenslag. Het laat opnieuw duidelijk zien hoe urgent het probleem nog steeds is voor de regio en voor Nederland. En los van deze actualiteit wil ik namens mijn fractie het college een compliment geven voor de manier waarop het aardbevingsdossier wordt opgepakt. Ondanks het weerbarstige karakter van dit hoofdpijndossier, komen er positieve geluiden uit de oude gemeente Ten Boer. Hopelijk weet het college die vast te houden, waarbij we ervoor moeten waken dat het Nationaal Programma Groningen niet de aandacht afleidt van de versterking en het schadeherstel die nog onvoldoende van de grond komen.

Wat betreft wonen staat mijn fractie achter de keuze voor een compacte stad met gemengde wijken en daarbij is het wel van belang dat er in de gemengde wijken aandacht blijft voor sociale samenhang, want

de gemengde wijk kan ook leiden tot onbegrip en overlast tussen bewoners. Verder ziet de ChristenUnie kansen voor initiatieven zoals de Knarrenhof. Een mooie manier van ouderen- en meer generatiehuisvesting, die eenzaamheid vermindert en sociale samenhang vergroot en perfect past in de hofjescultuur waar Groningen om bekend staat en in de dorpen van onze gemeente. Ondanks de mooie woorden van het college in de begroting, krijgen we signalen dat het niet altijd makkelijk is voor initiatiefnemers om een geschikte locatie te vinden. We zijn blij dat wethouder Van der Schaaf in de commissie heeft aangegeven hier extra aandacht aan te geven in de woonvisie en we hopen dan ook dat dit zal leiden tot het eenvoudiger realiseren van dit soort wooninitiatieven.

Voorzitter, ik rond af. De inhoud van de graanschuur van de gemeente wordt aangesproken in vette jaren. Hopelijk kunnen we het tij keren en kunnen we net zoals Jozef dat lang geleden in Egypte deed, een voorraad aanleggen voor de magere jaren die er vroeg of laat weer aan komen.

Op deze plek dank ik namens mijn fractie graag alle ambtenaren die zich hebben ingezet bij het opstellen van deze begroting en we wensen het college en de raad wijsheid, sterkte, plezier en bovenal Gods zegen toe in het werk dat voor ons ligt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Misschien kunt u nog even blijven staan. Er is nog een nabrander van de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Buiten dat in de Bijbel in die pakhuizen alles verrotte, zegt u net van die zeven magere en zeven vette jaren, maar u doet een beetje alsof dat economische tij een soort natuurverschijnsel is, dat we er geen enkele invloed op hebben en ik ben wel benieuwd hoe de ChristenUnie daarnaar kijkt.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Nou, als eerste toch even over het verrotten van de graanschuren in Egypte, voorzitter. Dan was namelijk niet zo, want van heinde en verre kwam men naar Egypte toe om daar mee te profiteren van de schaarste ...

De heer DIJK (SP): U weet dat vast ook beter dan ik. Zo was het in mijn hoofd.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja. Ik denk: als hij erom vraagt, dan ...

De heer DIJK (SP): Ik lok het ook zeker uit. Het verbaast mij niets dat u dit beter weet dan ik.

De VOORZITTER: Oké.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): En de tweede vraag, voorzitter, van de SP gaat over zeven vette en magere jaren en de cyclus daarvan en of we daar invloed op hebben. En tot op zekere hoogte proberen we daar invloed op te hebben. Maar tegelijkertijd is het ook een weerbarstig complex systeem, waar het heel lastig in is. Maar wij hebben zeker wel ideeën, waardoor het stapje voor stapje beter zal gaan. Maar hier gaan pretenderen dat we het kunnen voorkomen, dat zult u de ChristenUnie niet horen doen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jacobs nog?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Voorzitter, ik heb u in uw betoog horen zeggen dat u de aandacht voor de 240 multiprobleemgezinnen prima vindt, maar dat u ook aandacht voor andere gezinnen wilt hebben. En volgens mij heb ik u horen zeggen dat u vindt dat er opvoedondersteuning moet komen en ...

De VOORZITTER: Kunt u tot uw vraag komen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): ... denkt u aan een echtscheidingscoach. Ik vroeg af waarom u daar geen motie over hebt ingediend.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Nou, u zegt nu nog iets meer dingen dan die ik letterlijk in mijn betoog heb gezegd, maar wat wij op dit moment graag mee willen geven aan het college is dat wij dit belangrijk vinden. En dat vond ik voor nu voldoende.

De VOORZITTER: Dank u wel. De moties.

Motie 16: Extra aandacht na schooluitval (ChristenUnie)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 22 mei 2019, besprekende de begroting en voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- gezien de populatie in de bijstand maatwerk nodig is in het traject richting werk;
- leerlingen met een asielachtergrond vaak een achterstand hebben in de Nederlandse taal;
- deze leerlingen vaker uitvallen op een mbo-opleiding, met name niveau 1 en 2;

overwegende dat:

- deze jongeren meer kans geboden kan worden door een specifieke aanpak;
- de aanpak Route Arbeid voor jongeren uit het Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs een goede aanpak is om de jongeren te begeleiden naar werk;

verzoekt het college:

- de gesignaleerde uitval van de jongeren met een asielachtergrond te bespreken met de mbo's;
- gezamenlijk met de mbo's te kijken of er een sluitende aanpak te maken is voor deze doelgroep, waarvan de begeleiding naar werk onderdeel uitmaakt;
- de raad te informeren over de uitkomsten;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 17: Maatschappelijke Diensttijd (ChristenUnie, CDA, Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 mei 2019 besprekende de ontwerpbegroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- Nederland een land is met een lange traditie van vrijwilligerswerk;
- Groningen de jongste gemeente van Nederland is en verhoudingsgewijs veel jonge inwoners heeft;
- sommige groepen mensen met verschillende achtergronden en leeftijden elkaar niet altijd meer ontmoeten;
- het Rijk vanaf september 2019 start met de maatschappelijke diensttijd;

overwegende dat:

- een sterke samenleving ruimte biedt voor eigen ontwikkeling en het ontdekken van talenten;
- in een sterke samenleving mensen oog hebben voor elkaar;
- het wenselijk is dat mensen met verschillende achtergronden en leeftijden meer met elkaar in aanraking komen;
- de maatschappelijke diensttijd bovenstaande punten faciliteert;

verzoekt het college:

- de maatschappelijke diensttijd voor september 2019 onder de aandacht te brengen bij verenigingen en organisaties en bij de jongeren zelf, zodat er voldoende aanbod van en vraag naar plekken is waar de maatschappelijke diensttijd uitgevoerd kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren, mevrouw De Wrede. Gaat uw gang.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ahum. Ik wilde beginnen.

De VOORZITTER: Misschien mag ik even aandacht!

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Voorzitter, dank u wel. Er gaat geen dag voorbij of dieren zijn op de een of andere manier in het nieuws. Koe Romijn, die 134.000 liter melk had gegeven, de gemeente Westerwolde die een geitenstop wil, karpersterfte, een Duitse student die jachthutten onklaar maakt en natuurlijk de situatie rondom Bostel, waar veel, vaak jonge mensen, een varkensboerderij bezetten.

Maar we bespreken de begroting, dus voor deze keer begint ook de Partij voor de Dieren met geld. In onze gemeente wonen veel minima, die soms ook geneeskundige zorg nodig hebben voor hun huisdieren. Dat is duur en daarom dienen wij daarvoor een motie in, samen met GroenLinks.

In de Trouw van dit weekend was er aandacht voor het nieuwste boek van de beroemde primatoloog Frans de Waal. Een van zijn vaak herhaalde stellingen is, dat er geen principieel verschil bestaat tussen

mensen en dieren. Waar Descartes het gejammer van de honden die hij, uit wetenschappelijk oogpunt, opensneed, afdeed als een mechanische reactie, te vergelijken met het lawaai van iets dat op de grond valt, zijn steeds meer wetenschappers het erover eens dat dieren net als mensen over bewustzijn, intelligentie en emoties beschikken. De Waal werpt dan ook de vraag op: als dat allemaal zo is, mogen wij ze dan wel eten? Er is geen harde grens tussen mensen en andere dieren. Niet-menselijke dieren zijn veel complexere wezens dan we dachten. Niet alleen het mens-dier onderscheid is aan vernieuwing toe, ook traditionele dichotomieën als man-vrouw, verstand-gevoel, stad-platteland, en cultuur-natuur zijn aan slijtage onderhevig.

In deze begroting is gelukkig veel aandacht voor natuur in de stad. Er is veel nadruk op groen, er wordt gesproken over biodiversiteit, ook al is dat vaak vanuit een antropocentrisch perspectief. Groen is belangrijk, omdat dat het welzijn van mensen ten goede komt, vanwege de biodiversiteit en vanwege de bufferende invloed inzake klimaatissues. Dat groen ook belangrijk is omdat dieren ergens moeten wonen, komen we niet tegen. In het hoofdstuk Wonen gaat het om de woonomstandigheden van mensen. Hoe het met de nestgelegenheid voor koolmezen is en hoe het bomenbestand in het Stadspark aansluit op de woonbehoefte van de eekhoorn, daarover helaas geen woord. Al die niet-menselijke dieren, honderden, duizenden soorten in onze gemeente, vangen we in deze begroting onder het kopje: Dieren. De mens is duidelijk het ordenende dier. Noemt zichzelf 'mens' en al die andere levende wezens 'dieren'. Stad en natuur, mensen en dieren zijn echter niet van elkaar te scheiden. Dieren leven evenzeer in de stad, zelfs meer dan vroeger, omdat het platteland door intensieve bewerking minder leefbaar wordt voor veel dieren. Hoe kunstmatig het onderscheid is dat we vaak maken en hoeveel moeite we daarmee hebben, blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat veel mensen erg veel moeite hebben met de komst van de wolf. Een dier dat valt in het hokje 'natuur', maar dat het ook in ons, door cultuur gedomineerde gronden, lijkt te redden. Dieren die zich niet in hokjes laten plaatsen en buiten de gebaande paden bewegen van ecologische stedelijke structuur en snippergroen, noemen we al snel ongedierte, of plaagdieren, om ons straatje schoon te vegen. Maar steenmarters zijn zo weer, eens gevangen, vervangen door een nieuw exemplaar. Dieren horen erbij. En alhoewel op bladzijde 217 van deze begroting staat dat dit college dierenleed wil voorkomen, staat hier niet bij hoe, of om welk dierenleed het gaat en staat er verder ook niets in de begroting over dieren. Daarom willen wij graag een compleet overzicht van de aanwezige dieren in onze gemeente en de regelgeving die op hen van toepassing is en dienen wij, ik dacht samen met 100% Groningen, een motie in waarin wij vragen om een dierenwelzijnsnota, zoals die ook in andere gemeentes intussen is opgesteld.

Speciale aandacht willen wij vragen voor de jacht. U hebt geschreven in uw coalitieakkoord dat er in onze gemeente geen ruimte is voor plezierjacht. Dat kunt u alleen op uw eigen gronden afdwingen. Dat zouden wij graag formeel vast laten leggen in geharmoniseerd beleid, vandaar dat wij daar een motie over zullen indienen. Er wordt wel gejaagd op gemeentelijke gronden, volgens technische beantwoording, op onder andere percelen in Meerstad en de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. Daarbij lijkt het met name om beheer te gaan, maar ondanks veelvuldig contact met ambtenaren is dat nog niet boven water. Beheer is jacht met een beoogd doel, zoals het voorkomen van landbouwschade. Echter, nog nooit is aangetoond dat het doden van dieren helpt om een bepaald doel te bereiken. Ook voor beheer moet de eigenaar van de grond toestemming geven. Vandaar dat wij ook daarvoor een motie zullen indienen.

De VOORZITTER: De heer Brandsema.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren zegt dat met het doden van dieren nog nooit een bepaald doel is bereikt. Nog even los van het feit of het dan leuk is of niet, maar als er in een tuin mollenklemmen geplaatst worden, waarmee mollen gevangen worden, dan doet dat toch zeker iets met de kwaliteit van het gazon. Vindt de Partij voor de Dieren dat ook?

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ik had het zonet over het doden van dieren in het kader van beheer en daarmee bedoel ik eigenlijk het tegengaan van landbouwschade, het zogenaamd stimuleren van de verkeersveiligheid door de reeënpopulatie in te dammen. Het doden vanwege de tuin valt daar in principe niet onder. Maar het is wel zo dat, als je een mol doodt, en je laat de rest van de omstandigheden in een tuin dezelfde, je dan heel snel weer een mol zult hebben. Wat je moet doen als je overlast van een dier ervaart, wat natuurlijk kan gebeuren, is dat je de omstandigheden zo verandert dat die mol geen trek meer heeft in jouw tuin, bijvoorbeeld door een klein piepertje neer te zetten. Daar zijn wel wat oplossingen voor.

Om wat misverstanden uit de weg te helpen: weidevogels verdwijnen niet vanwege vossen. Onderzoek heeft uitgewezen dat het doden van vossen averechts kan werken voor weidevogels, doordat er dan meer

ratten en marters in een gebied komen. Ook steenmarters en huiskatten staan in een slecht daglicht wat betreft weidevogels. Maar laten we wel wezen: het verdwijnen van soorten komt in Nederland grotendeels door de intensivering van de landbouw.

Dat dieren dieren eten, dat noemen we ecosystemen. Die staan momenteel zwaar onder druk, zowel in Nederland als wereldwijd. Allerlei soorten verdwijnen en volgens sommigen is de combinatie van klimaatopwarming en biodiversiteitsverlies een bedreiging voor onze mensheid. Frans de Waal zegt hierover: het is het gevolg van de illusie dat wij mensen niet tot het dierenrijk horen, dat de wetten van de natuur niet voor ons zouden gelden. Biologen zouden mensen volgens hem moeten vertellen dat mensen helemaal niet zo speciaal zijn en dat ze moeten leren hoe wij in het geheel passen. Wij staan niet buiten de natuur.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, ik probeer even mijn gedachten op een rijtje te krijgen. Als het zo is dat wij zo dicht op de dieren staan en dat dieren dieren eten, waarom zouden mensen dan geen dieren kunnen eten?

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ja, dat is een heel terechte vraag, die ook absoluut gesteld mag worden. Dieren zijn natuurlijk voor hun overleven nog steeds afhankelijk van het consumeren van dieren. Mensen zijn dat niet. En als we kijken naar de situatie wereldwijd, en ik wil daar nu in mijn woordvoering verder op ingaan, dan is het heel duidelijk dat wij daar andere keuzes in zullen moeten maken.

Het recente rapport van de Verenigde Naties over het mondiale verlies aan biodiversiteit zal weinigen zijn ontgaan. De natuur gaat wereldwijd in een ongekend snel tempo achteruit. Dat is de belangrijkste conclusie uit een groot, gezaghebbend rapport van de Verenigde Naties over biodiversiteit, dat deze maand is gepubliceerd. We halen zoveel grondstoffen uit de natuur, dat die niet in staat is daarvan te herstellen. In de afgelopen vijftig jaar is bijna de helft van alle ecosystemen op land en in zee ernstig aangetast door menselijk handelen. Boosdoeners zijn onder andere visserij, jacht en grondgebruik.

De snelheid waarmee planten- en diersoorten verdwijnen ligt tientallen tot honderden keren hoger dan in de laatste 10 miljoen jaar. In het rapport wordt de noodzaak van 'transformative change' benoemd: een fundamentele verandering in de sociale, economische en technologische structuren van onze maatschappij. Natuur moet het uitgangspunt worden voor ons beleid. Dit gevoel van urgentie, dit gevoel van noodzaak van transformative change missen we in de begroting. Er wordt gesproken over biodiversiteit, over groen, over CO₂-neutraliteit, maar daar wordt bijvoorbeeld biomassa bij betrokken, terwijl biomassa meer CO₂ doet uitstoten dan fossiele brandstoffen en tevens ertoe kan leiden dat bossen worden opgestookt.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ik vind uw beschouwingen boeiend, maar ik vraag me toch af, als we de natuur centraal stellen, hoe we dan de tekorten in het sociale domein gaan oplossen, wat u mening daarover is. Zou u daar op in kunnen gaan?

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ik zie niet in waarom, als wij de natuur centraal zouden stellen, de tekorten in het sociale domein daaronder zouden leiden. Kunt u mij dat eerst uitleggen, dat verband?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nee, maar we bespreken de begroting dus ik vroeg me af, als u als tegenreactie op deze begroting zegt: we moeten de natuur centraal stellen, wat dan de consequentie voor de begroting zou zijn. Daar ben ik naar op zoek.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Nou, u stelt dat dit consequenties voor de begroting heeft, maar dat stel ik niet, op dit moment. Dus ik zou u willen vragen om dat een andere keer eerst uit te leggen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u, voorzitter. Een korte vraag ter verduidelijking. We hebben uw motie ook gezien en we staan er op zich wel sympathiek tegenover, maar we vragen ons af of het ook voldoende voor u kan zijn om de dierenwelzijnsnota van kop tot staart te actualiseren, in plaats van een heel nieuw beleid daarop los te laten.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): De dierenwelzijnsnota van kop tot staart is wel erg kort, vinden wij. Ook als we kijken naar andere steden, dan valt over dieren toch een stuk meer zeggen dan, wat is het, ik geloof vijftien kantjes. Dat vinden wij dan aan de korte kant.

De VOORZITTER: De heer Dijk nog.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, een kleine aanvullende vraag nog. Of het nou dertien, veertien of driehonderd pagina's is, volgens mij is het vooral belangrijk wat erin staat. En daar ben ik dan even nieuwsgierig naar. Van mij mag het best op twee A4'tjes, als dat dan maar twee heel zinnige A4'tjes zijn. Dan ben ik benieuwd wat u dan nu vindt ontbreken.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Wij vinden ten eerste dat de actualiteit van die nota natuurlijk ververst moet worden. Hij is volgens mij uit 2008. Sindsdien is er heel veel wetenschappelijk onderzoek verricht, om een voorbeeld te noemen naar het welzijn van vissen en de ervaring van pijn die vissen hebben bij de hengelsport. Daar zijn sindsdien echt wel wetenschappelijke doorbraken in geweest, waarbij is aangetoond dat vissen stoffen aanmaken die heel duidelijk laten zien dat ze pijn hebben door het feit dat er een haakje door hun bovenlip wordt gehaald. Dat soort wetenschappelijk onderzoek zouden wij graag in een dierenwelzijnsnotitie zien. Zo is er veel meer recent wetenschappelijk onderzoek. En verder zouden we heel graag wat breder in kaart hebben welke dieren er nu allemaal leven in de stad. Wat voor huisdieren heb we? Wat voor landbouwdieren hebben we? Op wat voor manier wordt het welzijn, het leven van die dieren gereguleerd? Ook al hebben we daar vanuit de gemeente niet altijd directe invloed op, wij zouden heel graag een totaaloverzicht willen.

De VOORZITTER: Wilt u langzamerhand afronden?

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ik was bij biomassa en dat het betrekken van biomassa bij hernieuwbare energie, als zou biomassa duurzaam zijn, in onze ogen een fout is. Biomassa is duurzaamheid op papier. Binnenkort gaan we spreken over biomassa, dus daar gaan we op dit moment geen motie over indienen. En we dienen ook geen motie in op groenbeheer. We zijn redelijk tevreden met de antwoorden op onze vragen over het belang van liefdevolle verwaarlozing inzake groenbeheer en wij menen ook te kunnen zien dat deze gemeente, dit college, niet voortdurend alles platmaait. Over groenbeheer komen we binnenkort ook te spreken en daar willen we graag die schriftelijke vragen en de beantwoording daarvan bij betrekken. Daarnaast komt er binnenkort een nota over het landelijke gebied van Groningen, waarbij we aandacht zullen vragen voor de koeien in Ten Boer en de grote hoeveelheid broeikasgassen die zij uitstoten.

Ik kom tot een afronding. Waar we wel een motie over willen indienen, is de staat van de mondiale biodiversiteit. Al jarenlang roepen wetenschappers van verschillend pluimage dat we minder dierlijke eiwitten moeten eten, omdat die te veel beslag leggen op zoet water en grond. Ons vee eet biodiversiteit, zeg maar, en de bijdrage van de veeteelt aan de mondiale broeikasgassen is ongeveer evenveel als die van alle verkeer en vervoer samen. Willen we echt aan klimaatbehoud doen en aan biodiversiteitsherstel, dan kunnen we niet alleen windmolens bouwen en mooie rapporten lezen. Want het vertrouwen in technologische oplossingen is groot, maar de techniek heeft ons wat betreft de ecologie nog weinig gebracht. Het is belangrijker om dingen te laten dan om dingen te doen. Minder vliegen, minder spullen kopen en ook minder vlees en zuivel eten. De gemeente Groningen heeft als iedere overheidslaag daarin een voorbeeldfunctie. Die functie zien wij niet terug in deze begroting. Het is echter niet alleen belangrijk wat er wordt gezegd en geschreven. Het is ook belangrijk wat we hier doen. En daarom dienen we graag de volgende moties in.

Motie 18: Dierenhulp bij minima (PvdD, GroenLinks)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- op vertoon van de Stadspas bij diverse dierenartsen in de gemeente korting wordt gegeven op het chippen en steriliseren/castreren van katten;
- er momenteel geen andere financiële hulp is voor dierenartskosten voor de huisdieren van minima;

overwegende dat:

- ook veel gezinnen in armoede huisdieren hebben;
- dieren voor veel huishoudens niet alleen een bron van vreugde zijn, maar ook helpen in het verlichten van eenzaamheid;
- de gezondheid van een huisdier niet afhankelijk moet zijn van de financiële situatie van de baasjes;
- het mijden van zorg voor huisdieren op termijn tot hogere kosten kan leiden;
- in de gemeente Arnhem sinds december een pilot loopt waarin gezinnen op of onder de armoedegrens een tegemoetkoming kunnen krijgen in dierenartskosten, waarvan bijvoorbeeld neutralisatie, chippen, gebitscontrole, inentingen en ontwormen kunnen worden betaald. Voor deze pilot is 10.000 euro begroot;
- in de gemeente Amsterdam al langer een Dierenhulp voor Minima-programma bestaat, waar bij een ziek huisdier het eerste consult wordt betaald en zo nodig de helft van de behandeling;

voorts overwegende dat:

- het college in het najaar voorstellen zal doen voor een nieuw integraal armoedebeleid vanaf 2020;

verzoekt het college:

- in het nieuwe armoedebeleid de mogelijkheden voor ondersteuning voor dierenartskosten mee te nemen en de kosten daarvan inzichtelijk te maken, zodat de raad ter zake keuzes kan maken;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 19: Man en paard noemen (PvdD, 100% Groningen)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- op 31 oktober 2007 de discussienotitie Van Kop tot Staart is vastgesteld door de raad;
- deze op enkele wijzigingen na via moties van de Partij voor de Dieren in maart 2011, niet herzien of geëvalueerd is;
- dierenwelzijn tot een breed maatschappelijk thema is geworden, dat de nodige onrust met zich mee kan brengen;
- het college in de begroting aangeeft dierenwelzijn belangrijk te vinden;

overwegende dat:

- de gemeente Groningen veel dieren telt en het belangrijk is dat de raad, maar ook andere partijen beschikken over een overzichtelijk, zo compleet mogelijk beeld van deze dieren;
- daarom een integrale dierenwelzijnsnota wenselijk is, waarin onder andere de diersoorten zijn opgenomen, die in onze gemeente voorkomen, inclusief beleid, wet- en regelgeving die op deze diersoorten van toepassing is;
- gemeentes als Amsterdam, Almere en Nijmegen een uitgebreide dierenwelzijnsnota hebben of deze op korte termijn gaan opstellen;

verzoekt het college:

- een uitgebreide dierenwelzijnsnota op te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 20: In de roos (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- het college in het coalitieakkoord heeft verklaard dat er binnen de gemeente Groningen geen plek is voor de plezierjacht;
- het college dit kan effectueren op de eigen, gemeentelijke gronden door geen pachtovereenkomsten met jagers te sluiten, dan wel door deze niet te verlengen;

overwegende dat:

- de regelgeving op het gebied van jacht en beheer complex is;

- de gemeente Groningen recentelijk een herindeling achter de rug heeft en dat veel beleid nog geharmoniseerd dient te worden;

verzoekt het college:

- formeel vast te leggen dat de gemeente Groningen geen plezierjacht op haar gronden faciliteert en de raad hiervan in kennis te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 21: Niet geschoten is altijd mis (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- het college in het coalitieakkoord heeft verklaard dat er binnen de gemeente Groningen geen plek is voor de plezierjacht;
- de regelgeving op het gebied van jacht en faunabeheer complex is;

overwegende dat:

- faunabeheer betekent dat beschermde dieren op grond van een ontheffing toch mogen worden geschoten;
- nooit is aangetoond dat het doden van dieren het met de ontheffing beoogde doel dichterbij brengt;

verzoekt het college:

- formeel vast te leggen dat de gemeente Groningen geen faunabeheer op haar gronden faciliteert en de raad hiervan in kennis te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 22: Carnivoor? Geef het door! (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- bij bijeenkomsten die door de gemeente georganiseerd worden, nog steeds voornamelijk vleesgerechten worden geserveerd;
- voor vegetariërs, laat staan veganisten, er weinig keuzevrijheid is;

overwegende dat:

- veel wetenschappers oproepen tot een dieet met minder dierlijke eiwitten¹;
- de gemeente een voorbeeldfunctie heeft op het gebied van duurzaamheid;
- uit een recent verschenen rapport van de Verenigde Naties blijkt dat de consumptie van dierlijke eiwitten den van de belangrijkste veroorzakers is van de ernstige achteruitgang van de biodiversiteit²;

verzoekt het college:

- standaard plantaardige gerechten te serveren op door de gemeente georganiseerde bijeenkomsten, behalve voor die gasten die tevoren bijzondere eetwensen hebben opgegeven (zoutarm, glutenvrij, vlees of vis, enz.);

en gaat over tot de orde van de dag.

¹ <https://www.foodlog.nl/artikel/emotie-econoom-prast-carnivoor-geef-het-door/>

of <https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2014/10/02/naar-een-voedselbeleid>

of <https://www.theguardian.com/environment/2019/mar/25/dont-know-how-to-save-planet-this-is-what-you-can-do>

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/05/06/natuurtop-in-parijs-hoerten-sterven-in-steeds-hogertempo-uit-a3959269>

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is nu aan de fractievoorzitter van het CDA, de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wat is geluk? Er zijn diverse filosofen die hier hun licht over hebben laten schijnen en die benaderingen verschillen nogal. Er zijn filosofen die stellen dat voldoening en tevredenheid het product zijn van kapitalistische waarden, die indirect eeuwige voldoening beloven door middel van consumptie. Dat je, als je iets bereikt, iets kunt kopen, je sociale status kunt verbeteren, dan gelukkig wordt. Terwijl er in werkelijkheid onbewust weer iets nieuws moet worden bereikt, waardoor je altijd ontevreden blijft. Een soort economisme. Een ander stelt dat alle

stervelingen op zoek zijn naar geluk, waarmee dan weer zou worden aangetoond dat niemand het dus heeft. Er zijn ook wat minder cynische varianten, die stellen dat niet zozeer geluk, maar het leiden van een goed en deugdzaam leven en proberen het beste uit jezelf naar boven te halen, de weg is naar geluk. En dan is er nog andere stroming. Een stroming die geluk koppelt aan gezond ouder worden en die stelt dat betaald werk in belangrijke mate bijdraagt aan persoonlijk geluk. U raadt het al voorzitter, dat is deze coalitie, die streeft naar een gezond, groen en gelukkig Groningen. In zekere zin heeft deze benadering overigens nog het meeste weg van die kapitalistische en economische benadering, waarin consumptie en verbeteren van sociale status centraal staan, maar dat terzijde.

Waar de verschillende filosofen zich het hoofd braken over wat geluk is en hoe je het kunt bereiken of juist niet, daar heeft de gemeente Groningen eigenlijk helemaal geen last van. Wij hebben daar in de begroting de oplossing voor. Wij hebben een effectindicator, die aangeeft hoe hoog het percentage is van onze inwoners van 18 jaar en ouder, dat zegt zich in de afgelopen twee weken gelukkig te hebben gevoeld. Meten is weten.

Voorzitter, deze gebrekkige filosofische inleiding had ik al gemaakt voordat vanmorgen de zoveelste aardbeving plaatsvond. Het voelt een beetje raar om dan over geluk te beginnen. Aan de andere kant laat het misschien juist wel zien, dat ondanks de shit waar mensen zich soms jarenlang in bevinden, ze toch geluk kunnen vinden.

Voorzitter, de begroting, maar eigenlijk meer de voorjaarsbrief van 2020, want de helft van 2019 zit er al bijna op. “Scherpe keuzes zijn er gemaakt”, zegt het college. Voorzitter, wij zien ze niet. Of, en dat kan natuurlijk ook, wij hebben een andere definitie van scherpe keuzes. Als wij naar de begroting kijken, zien we vooral het jaar 2018 met her en der wat aanpassingen. Een basisbaan, extra geld voor onderhoud, extra geld voor handhaving. Genoegen nemen met een matig weerstandsvermogen. Tekorten op BUIG en jeugdzorg, die aangevuld worden met reserves en die reserves drogen op. Maar voorzitter, dat zijn wat ons betreft geen scherpe keuzes. In het coalitieakkoord is aangegeven dat structurele lasten worden gedekt met structurele opbrengsten. Vervolgens presenteer je de eerste begroting en het meerjarenbeeld waarin dat de eerste twee jaar al niet het geval is. Waar is dan die scherpe keuze? Als je min of meer alle ambities van de afgelopen vier jaar doorzet, die laat betalen door de inwoners door de belastingen te verhogen en reserves daarvoor te gebruiken, waar zit dan die scherpe keuze? Of is de scherpe keuze dat de coalitiepartijen in de media hebben aangegeven er niet zoveel te voelen om het Eurovisiesongfestival naar Groningen te halen? Begrijp me niet verkeerd, voorzitter. Ik vond het een verademing om te lezen dat GroenLinks aangaf dat, als de financiële situatie anders was geweest, het misschien een ander verhaal was, maar dat nu de prioriteiten ergens anders liggen. GroenLinks en een realistische kijk op gemeentefinanciën, daar kan ik gelukkig van worden. Aan de andere kant is het ook niet bekend wat het evenement de gemeente zou kosten en wat het eventueel zou kunnen opleveren en misschien lopen we wel een heel mooie kans mis.

Wat we in ieder geval niet zouden moeten doen, als het hier naartoe komt, is de posters daarvoor op plekken plakken waar dat niet mag, zoals nu ook veelvuldig gebeurt voor grote commerciële evenementen en feesten. Het college wil de schaarse openbare ruimte herwinnen. Daar hoort wat het CDA betreft ook bij dat we gaan handhaven op wildplakken.

Wat bij het herwinnen van die openbare ruimte ook hoort, is dat we die openbare ruimte netjes houden. En ja, we zien dat het college daarop inzet met extra middelen. Dus hartstikke goed. Daar zijn we blij mee. Maar dan is het ook tijd om de normen voor 2020 eindelijk weer eens op voldoende te zetten.

Voorzitter, voor een coalitie die streeft naar een gelukkig Groningen, staat er bedroevend weinig in om eenzaamheid aan te pakken; volgens het CDA een van de grote sociale problemen van deze tijd. Het college is een beetje terughoudend in de antwoorden op de schriftelijke vragen die wij gesteld hebben en om concrete maatregelen in te voeren of om ze op zijn minst te proberen. Misschien ook een van de redenen waarom we het niet terugzien in de begroting, maar we komen daar later in dit jaar op terug.

Voorzitter, waar we ook later in het jaar op terug zullen komen, is een aantal beoogde doelen die het college stelt. Over scherpe keuzes gesproken. Het college zet in op programma 1, Werk en Inkomen. Dat is misschien wel een van de belangrijkste programma's om mensen perspectief te bieden. Maar we zien het niet terug in de aantallen bijstandsgerechtigden. Die ambitie ligt echt te laag, wat ons betreft. Dat zou echt een beter doel moeten zijn voor 2020 en we komen daar bij de bespreking van de jaarrekening op terug, want het kan niet zo zijn dat je Groningen actief wilt hebben, maar dat je dat in je doelen niet terugziet. Daar moet je kritisch gaan kijken naar het beleid van de afgelopen jaren en ook andere dingen durven te proberen, want gewoon maar blijven hangen rond die 10.000 bijstandsgerechtigden is volgens het CDA geen optie.

Voorzitter, ik ben gelukkig bijna aan het einde van mijn betoog. Wat de filosofen gemeen lijken te hebben als het over geluk gaat, is dat het niet vanuit de overheid komt. Laten we dat dan ook in Groningen niet

gaan proberen. Laten we in Groningen een eerlijk verhaal houden en toegeven dat er de komende jaren echt scherpe keuzes gemaakt moeten worden, om die belastingen niet nog verder te verhogen en dat we de gemeente in een nog groter financieel risico brengen, door die reserves uit te putten. Want het geld is, zoals de heer Bushoff net ook al zei, niet oneindig.

De VOORZITTER: Gelukkig is er een interruptie.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, ik ben het helemaal met de heer Bolle eens, wanneer hij zegt dat de overheid er niet is om mensen gelukkig te maken. Maar is de heer Bolle het dan wel met de SP-fractie eens dat de samenleving er wel voor is om die omstandigheden te creëren dat mensen in maximale vrijheid hun eigen geluk kunnen nastreven? Daar hoor ik hem dan niet over, maar dat vindt de SP-fractie wel echt een taak van de overheid en ook de gemeentepolitiek.

De heer BOLLE (CDA): Dat klopt. Er is een aantal dingen waar de gemeente zeker aan kan bijdragen. En natuurlijk is het zo dat werk en perspectief bieden, wat ik overigens wel heb genoemd, programma 1, een van de belangrijkste programma's is in deze begroting. Dat is het al jaren. Dat is juist een van de dingen waar het CDA meer op zou willen inzetten. Het brengt niet direct geluk, het brengt wel meer perspectief voor mensen.

De heer DIJK (SP): Maar voorzitter, de heer Bolle begon ook zijn betoog met een aantal, met alle respect, wat snelle schetsen van filosofische stromingen. En u zegt eigenlijk: dat programma Werk is allemaal heel mooi en het moet veel ambitieuzer. En ik probeerde net bij de ChristenUnie ook wel een beetje, maar op welke manier wilt u dan bijvoorbeeld werkgelegenheid gaan stimuleren of creëren? Want de afgelopen jaren is het nou ook niet, zeg maar zo geweest dat van heel veel werkgevers spontaan kwam: weet u, de mensen in de bakken van de Sociale Dienst ...

De VOORZITTER: Volgens mij bent u met een tweede termijn bezig.

De heer DIJK (SP): Nee hoor. .. mensen die in de bakken van de Sociale Dienst zitten, die helpen wij wel even aan het werk. Dus hoe wilt u dat dan doen?

De heer BOLLE (CDA): Nou ja voorzitter, waar het natuurlijk mee begint, is dat die bedrijven die er komen. En ik ben het helemaal met de SP eens dat er zeker in dat programma Ruimtelijke Economie dat we volgende week gaan bespreken, heel erg wordt ingezet op start-ups, op allemaal hoogopgeleiden of de theoretisch opgeleiden en dat er eigenlijk heel weinig aandacht is er voor de praktische opgeleiden. Ik denk dat je een verbinding moet vinden tussen bedrijven, dat je er in je bedrijfsterreinenbeleid de randvoorwaarden voor zou moeten creëren, zodat je zoveel mogelijk van de maakindustrie kunt hebben, die hebben we eigenlijk gewoon veel te weinig, terwijl we die mensen wel in onze gemeente hebben en dat die op die manier aan het werk kunnen. Dus het is echt de verbinding tussen het programma 2, Economie, waar de SP altijd een beetje tegenaan schopt en het programma 1. Die twee samen moeten het perspectief gaan bieden en ook een klein beetje helpen om de randvoorwaarden om gelukkig te kunnen zijn, beter te krijgen.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. U was klaar?

De heer BOLLE (CDA): Nee, nog lang niet.

De VOORZITTER: Ik dacht dat u had afgerond, maar dat is niet het geval. Kunt u daar langzamerhand die afronding in het zicht brengen?

De heer BOLLE (CDA): Ja, dat kan ik. Ik was gebleven bij prioriteren en keuzes maken. Sta voor, naast en achter onze inwoners, als het gaat om schade en versterking. En durf ook als college en als coalitie de conclusie te trekken: hier gaan we niet over en hier zijn we ook gewoon niet van. Dan zou de volgende stelling misschien wel eens van toepassing kunnen zijn op de gemeente, al dan niet gedwongen door de financiële situatie: het geheim van geluk vind je niet in het zoeken naar meer, maar in het genieten van minder.

De VOORZITTER: Ik dank u. Dan is het woord aan ... Ah kijk, er komt toch nog wat aan.

Motie 23: Borg naar voldoende in 2020 (CDA,SP, VVD, PVV, Stadspartij voor Stad en Ommeland)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de Begroting 2019,

constaterende dat:

- de raad in 2014 heeft besloten de borgniveau op een groot aantal onderdelen te verlagen van voldoende naar matig;
- het schoonhouden van de openbare ruimte een kerntaak is van de gemeentelijke overheid;

overwegende dat:

- op dit moment in de borgschouw wordt onderzocht of 90% van elk stadsdeel aan de aan het gestelde niveau voldoet, maar dat op veel onderdelen dit niveau slechts matig is;
- het nieuwe collegeprogramma wil investeren in een hoger niveau van onderhoud van groen en schoon;

verzoekt het college:

- in de begroting voor 2020 voldoende budget op te nemen voor beheer en onderhoud zodat het borgniveau op alle onderdelen op tenminste voldoende kan worden geplaatst;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 24: Aanpakken wildplakken (CDA,SP)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de begroting 2019,

constaterende dat:

- het schoonhouden van de openbare ruimte een kerntaak is van de gemeentelijke overheid;
- in het collegeprogramma staat: "Wij brengen het gebruik van schaarse openbare ruimte meer in rekening, hierdoor worden de opbrengsten uit abri's vergroot met 200.000 euro";

overwegende dat:

- het verhogen van de opbrengsten vanuit abri's ertoe zou kunnen leiden dat meer adverteerders gebruik zullen maken van partijen die op illegale plaatsen posters plakken;
- in het preadvies van het college in 2016 op het initiatiefvoorstel van het CDA Aanpak Wildplakken het toenmalige college aangaf dat er geen dekking was in de toenmalige begroting om de ingeschatte kosten (ã 85.000 euro) te dekken;
- wanneer het gebruik van openbare ruimte in rekening wordt gebracht, het bestrijden van illegaal gebruik van deze ruimte ook wordt bestreden;
- het aanpakken van wildplakken op dit moment slechts gebeurt in de vorm van het schoonmaken van plekken waar veelvuldig wordt geplakt;
- er geen handhaving plaatsvindt in de richting van uitvoerders en opdrachtgevers van het wildplakken en hogere tarieven wellicht tot meer wildplakken zullen leiden;
- het wildplakken veelal gebeurt voor evenementen met een commercieel karakter en professionele organisatie;
- dit handhaven bestaat uit het extra schoonmaken van wildplaklocaties en gericht is op het juridisch handhaven;

verzoekt het college:

- te komen met handhavingsbeleid met betrekking tot wildplakken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan de fractievoorzitter van 100% Groningen, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, dank. Ik liep naar mijn buslijn 3, gisteren, richting Kluisboom Lewenborg, waar ik soms lesgeef, diep nadenkend over mijn woordvoering van vandaag, met het besef in mijn achterhoofd dat de debatten die hier plaatsvinden erg belangrijk worden gevonden. En dan met name door de kleine groep mensen hier op het stadhuis of de wat grotere groep rondom het stadhuis, die lokaal betrokken is. Maar toch ben ik anders naar deze voorjaarsbrief gaan kijken. Want los van de ambities en prachtige beloftes en het hele boekwerk van zeshonderd-nog-wat pagina's aan volzinnen over leefkwaliteit voor een prachtige toekomstbestendige gemeente, kun je je ook afvragen wat het hoofddoel van de lokale politiek zou moeten zijn. En natuurlijk geldt dat voor iedere factie die hier zit anders. Iedereen heeft ook een ander accent natuurlijk, maar voor 100% Groningen zal het hoofddoel van

de lokale politiek moeten zijn, dat je bij iedere stap die je zet, niet de onvrede die er heerst zou moeten laten groeien, maar dat je eigenlijk zou moeten zorgen voor echte verbinding en betrokkenheid met de mensen. En ik kan me natuurlijk voorstellen dat het wat zweverig klinkt, maar tijdens het schrijven van dit betoog was ik eigenlijk volop verbonden met de lokale politiek. Zonder dat ik het doorhad, als ik geen raadslid zou zijn geweest. Bijvoorbeeld: ik stap in de bus met twee boa's omdat er een vluchteling is ingestapt zonder een buskaart. Ik zie overal fietsen staan, die zorgen voor chaos en ik erger me daaraan, omdat ik niet houd van een rommelig straatbeeld. En ik heb vanmorgen nog een zak vuilnis weggegooid en ik ben dus eigenlijk constant met lokale politiek bezig. En net als ieder, denk ik, hier in deze gemeente. Maar vaak beseffen we niet dat dit zo is. Iedereen neemt altijd maar vanzelfsprekend aan dat de dingen goed gaan, maar soms nemen mensen ook klakkeloos de negatieve beeldvorming aan waar politici of overheden vaak mee te maken hebben. Veel mensen denken ook dat er toch maar over hen beslist wordt en dat ze zelf geen invloed meer hebben op hun belastinggeld. En wie de aardbeving van vanmorgen heeft gevoeld, en sommige zinsneden uit deze voorjaarsbrief leest, kan niet anders dan diegenen toch een beetje gelijk geven. Tot de dag van vandaag worden mensen uit Groningen niet gehoord over de aardbevingsproblematiek en ook dit boekwerk staat vol met allemaal heel goede bedoelingen en voorzieningen over het armoedebeleid, waar bijna 90% van de bevolking geen gebruik van maakt, maar die ziet wel de gemeenterekeningen van de ozb en de afvalstoffenheffing alleen maar oplopen. Daarmee creëer je eigenlijk een grotere kloof tussen rijk en arm, dorp en stad, maar ook stemmer en niet-stemmer. En wanneer je de kloof verder wilt dichten, zal je dus wat ons betreft andere keuzes moeten maken. Dus college, gemeenteraad, ga alsjeblieft in, en dan kom ik weer terug, het is misschien wat vermoeiend, op het punt van de hondenbelasting. En spreek gewoon uit dat dit een onredelijke belasting is en dat er wat aan moet gebeuren. Wie sociale media volgt en ook de mensen op straat hoort, weet dat het gewoon erg leeft en speelt. De motie die we indienen zegt heel stellig dat we in de 2020 haar meteen moeten afschaffen en ik zei net al tegen de heer Bushoff van de PvdA: ik kan me voorstellen, als je coalitiepartij bent, dat je daar dan niet een, twee, drie voor kan stemmen. Dat begrijp ik helemaal, maar het zou de coalitiepartijen echt sieren om vandaag te zeggen: die belasting moeten we op lange termijn gewoon niet meer willen. En we moeten ervoor zorgen dat deze opbrengsten niet meer op deze manier verworven worden. En wanneer we er wederom drie jaar voor kiezen om door te gaan, dan kan ik niet anders zeggen dan dat de coalitie gewoon een discriminatie in stand houdt en dat vinden we echt heel erg kwalijk.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Wat stelt de fractie van 100% Groningen dan voor? Een nog hogere verhoging van de ozb?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Weet u, ik had natuurlijk deze interruptie gevraagd en dan ga ik een antwoord geven: ja ozb, en dan krijg je daar weer een antwoord op. Maar daar gaat het niet om. Het zou u sieren als een keer op mijn punt ingaat. U hebt het over het geld, ik heb het over een belasting die oneerlijk wordt geïnd. Het zijn namelijk allemaal argumenten die uit de middeleeuwen zijn, maar die al lang niet meer van deze orde zijn. En daar zouden we het eens over moeten we hebben. En als u dan zegt: ja, dat klopt, we in innen al heel veel geld dat niet aan dat doel wordt uitgegeven; zo is ons belastingstelsel geschreven, dan hebben we een goede discussie. Maar als u mij nou gaat uitnodigen om over de ozb-tarieven te gaan praten, dan hebben we nog geen goede discussie.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Nee, maar ik ben dan wel nieuwsgierig hoeveel inwoners 100% Groningen denk te kunnen pleasen, als het gaat om onterechte belastingen of belastingen die we allemaal niet leuk vinden. Ik denk dat er heel veel belastingen zijn die helemaal niet leuk zijn, maar misschien vergis ik me.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ho eens even! Hier word ik echt een beetje boos over. Dat meen ik echt. U zegt: belastingen die je niet leuk vindt. Nee, ik vind afvalstoffenheffing ook niet leuk om te betalen. Ik vind aan mijn zorgbelasting of mijn premie ook niet leuk om te betalen, maar dat wordt wel aan dat soort doelen uitgegeven. En u maakt nu een heel cruciale fout door te zeggen: hondenbelasting is ook niet leuk om te betalen. Ja, dat klopt, maar hondenbelasting wordt niet aan honden uitgegeven. En zolang wij niet op dit niveau kunnen zeggen: ja, dat is onredelijk en mevrouw Woldhuis, u hebt daar een punt, want dat hoor ik u niet zeggen en dat vind ik echt heel kwalijk, hebben we ook geen goede discussie hier binnen de gemeenteraad.

De VOORZITTER: Het is een uitwisseling van argumenten. En boos worden en het mensen kwalijk nemen dat ze een argument op tafel leggen, is misschien niet verstandig om te doen. De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, als 100% Groningen de hondenbelasting af wil schaffen, is het dan van plan om met dat geld dat het tekort komt, de ozb vervolgens te verhogen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Sorry, wilt u dit herhalen?

De heer BOLLE (CDA): Nou, 100% Groningen wil de hondenbelasting afschaffen. Dat geld wordt nu wel uitgegeven. Wilt u dat dan binnenkrijgen door de ozb te verhogen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, het kan ozb zijn, het kan toerismebelasting zijn, weet ik het. Je hebt gewoon heel verschillende opties om op een andere manier dit geld in te gaan vullen. Of je gaat andere keuzes maken. Mijn voorstel is dat het college beter zelf met een voorstel komt hoe we dat gaan doen, dan dat ik dat nu ga zeggen.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik zou aan mevrouw Woldhuis willen vragen, via de voorzitter: zou het misschien ook een mogelijkheid zijn om het college te verzoeken om minder uit te gaan geven?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, een goede vraag. Om minder uit te geven bijvoorbeeld, ja dat zou ook een heel goede optie zijn. Maar dan is het ook een motie en geen amendement, want anders had ik wel gezegd: amendement, ik verschuif dit geld hiernaartoe. Maar als je zegt: we hebben het verzoek, we vinden met elkaar dat het onredelijk is, op korte termijn wat mij betreft, maar ook op lange termijn kunnen we vast wel geld vinden om deze onredelijke belasting af te schaffen.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren nog.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, dank u wel. Heeft 100% Groningen er ook wel eens over nagedacht waaraan de gemeente Groningen minder uit zou kunnen geven? Hebt u daarover nagedacht als partij?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dat hebben we wel. Wat ons betreft, daar hebben we ook tegen gestemd, hoeft er geen nieuw cultuurpaleis, zoals de Oosterpoort gebouwd te worden. Dat is een besparing van 80 miljoen euro, als we gewoon de boel daar laten staan en gewoon gaan renoveren. Nou 80 miljoen euro is, als je dat uitgerekend, tachtig jaar hondenbelasting, die je dan voorlopig niet meer hoeft te innen.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel. Even kijken waar ik nu ook alweer was. Ja, verder gaan wij alle moties steunen van partijen waar sprake is van armoedeverlichting en kijken we uit naar die nieuwe armoedenota.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. Ik hoor een constant gemurmel. Ik vind het eigenlijk niet kunnen. Dus een verzoek om stilte.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Dank u wel, voorzitter. We gaan alle moties steunen wat betreft de armoedeverlichting en we kijken uit naar de nieuwe armoedenota. Het college kiest voor een sociaal beleid en dit steunen we ook van harte. En ook zien we, net als de SP, de bezuiniging in de zorg op dit moment niet zo zitten. Als je nu zegt: we moeten gaan bezuinigen, dan heb je gewoon een heel ander gesprek. Dat volg ik helemaal. En we moeten er ook echt voor zorgen met elkaar dat mensen die overgeleverd zijn aan zorg, die afhankelijk zijn van ons, niet de financiële speelbal worden van Rijk en gemeente. Ik ben daarom ook blij dat het college kiest voor de investering in de zorg, maar nu al bezuinigingen op de WIJ-teams, die net een jaar eigenlijk in de nieuwe vorm bezig zijn, is wat ons betreft

geen optie. En college, kijk niet weg voor de auto. Ook een stukje woongenot draagt bij aan de gelukkige Groninger. En daarom sluiten we ons aan bij de VVD wat betreft dit punt. Voor veel mensen is een auto ook een bittere noodzaak, niet een keuze die makkelijk kan worden afgedaan. Het is niet wenselijk om in eigen stad, in eigen straat een vermogen kwijt te zijn om de auto te mogen parkeren. Of dat we gezinnen uit de stad gaan verjagen, doordat de auto's enkele straten verderop geparkeerd moeten worden.

Ook hopen wij dat het college en raadsfracties ons idee van de tuintjes rondom afvalcontainers steunen. En we dienen dit idee in, omdat we zien dat het straatbeeld een belangrijk onderwerp is voor veel inwoners en we graag, naast het kritische geluid, ook zelf met ideeën en oplossingen willen komen. Dit idee zorgt voor meer groen en kan afvaldumping tegenaan en kan bijdragen aan meer verbinding tussen mensen.

En die verbinding, daarmee rond ik af, voorzitter, dat zou de lokale politiek moeten zijn. En wij als fractie willen verbindend zijn door veel moties op het gebied van sport, wonen en zorg of andere thema's die voor ons belangrijk zijn te steunen. En we zijn blij met alle goede bijdragen en goede bedoelingen van andere fracties, maar daar komen we bij de stemverklaringen graag op terug. En voorzitter, ik rond af door te zeggen dat we moeten blijven zorgen dat mensen vertrouwen in de lokale politiek blijven houden en/of terugwinnen. Want voorzitter, dat is bitter nodig. Dank u wel.

Motie 25: Tuintjes rondom afvalcontainers (100% Groningen, CDA, PvdD, PVV)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- Groningen gebruikmaakt van ondergrondse afvalcontainers;
- het een doelstelling van het college is om van Groningen een schone, groene, duurzame gemeente te maken;
- het college op zoek zegt te zijn naar nieuwe vormen van zelfbeheer en open zegt te staan voor nieuwe initiatieven uit de wijken en dorpen;
- in een aantal steden, waaronder Den Haag en Assen, zogeheten tuintjes rondom afvalcontainers worden geplaatst om afvaldumpingtegen te gaan, en dit een succes blijkt te zijn;
- het plaatsen van zogeheten tuintjes ongeveer 2000 euro per afvalcontainer kost en dit per compleet en afgevuurd product inclusief hijsmateriaal is. De zogeheten tuintjes bestaan uit gerecycled hout met daaromheen een coating met een levensduur van minimaal vijftig jaar. Beide onderdelen kunnen gerecycled worden en zijn dus duurzaam;

overwegende dat:

- dumping van zwerfvuil een steeds vaker voorkomend fenomeen blijkt te zijn, dat niet ten goede komt aan het straatbeeld. Dit is terug te zien in de borgschouwscores;
- buurtinitiatieven bijdragen aan de sociale samenhang in buurten/wijken en de duurzaamheid bevorderen, waarbij het beheer en onderhoud van de tuintjes door de buurtbewoners worden uitgevoerd;
- dit initiatief bijdraagt aan nieuwe vormen van zeggenschap en aan de werkwijze van het gebiedsgerichte werken;

verzoekt het college:

- een pilot te starten in Vinkhuizen naar het idee van tuintjes rondom afvalcontainers en budget hiervoor beschikbaar te stellen uit Programma 12: Gebiedsgericht werken;
- de resultaten terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 26: Afschaffen Hondenbelasting (100% Groningen, Stadspartij voor Stad & Ommeland, PVV, VVD, PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- Groningen op dit moment met € 124,80 de hoogste hondenbelasting van Nederland hanteert;
- dit bedrag voor een tweede hond wordt vermeerderd met €184,80 en voor een derde hond met € 249,60. hondenbelasting in de middeleeuwen is ingevoerd om zwerfhonden en hondsdolheid tegen te gaan en honden destijds als vervoersmiddel werden gebruikt.

- de voormalige gemeente Groningen hondenbelasting kent;
- de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer dit niet kennen;
- steeds minder gemeenten ervoor kiezen om hondenbelasting te heffen;

overwegende dat:

- honden als gezelschapsdieren een bewezen positieve bijdrage leveren aan de geestelijke gezondheid;
- de gemeente weinig tot geen faciliteiten of diensten teruglevert die deze extra belasting rechtvaardigt;
- het de gemeente 250.000 euro kost voor het innen en controleren van hondenbelasting;
- eigenaren van deze willekeurige belastingpost daarmee onnodig financieel benadeeld worden;

Verzoekt het college

- vanaf 1 januari 2020 de hondenbelasting in de gemeente Groningen af te schaffen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan de fractievoorzitter van de Partij voor Stad en Ommeland, de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. In de tussentijd moet de nestor eigenlijk ook naar het toilet, dus ik voel mij inderdaad al wat ouder. Maar goed, ik begin gewoon vrolijk. Het is lastig om als tiende in de rij, even los van de inhoud van mijn betoog natuurlijk, straks een verhaal te houden waar iedereen nog naar wil luisteren, zonder dat ik in herhaling val. Er zijn veel dingen gezegd waar mijn fractie achter kan staan zijn. Er zijn ook heel veel dingen gezegd waar mijn fractie niet achter kan staan en die heb ik, hier daar misschien iets te lang, bij interrupties ook wel duidelijk gemaakt. En wat het dan natuurlijk ook lastig maakt, is dat het een begroting is in het lopende jaar, gecombineerd met de voorjaarsbrief en zonder dat we weten wat de uitkomst van de jaarrekening 2018 is. Want dan konden we voor alle moties die wij indienen een leuke dekking zoeken.

Dat was voor het college ook wel een beetje lastig, blijkt uit de begroting en die combinatie met de voorjaarsbrief. Redelijk veel voortzetting van bestaand beleid. En logisch op zich, want we zitten al halverwege 2019. Er komt nog veel onderzoek, nog veel dingen moeten ingevuld worden en de uitkomsten daarvan zien we rond dit najaar en dan weten we waarschijnlijk hoe gezond, groen, gelukkig Groningen eruit gaat zien. En dan weten we ook wat de ambities gaan kosten. En gezien het financiële toekomstperspectief lijkt de toekomst allesbehalve rooskleurig.

Wij zijn nog steeds van mening dat het nieuwe college, deze nieuwe collectie een valse start heeft gemaakt. De ozb is al fors verhoogd en de verhoging van de lokale lasten dreigt voor onze inwoners en ondernemers. Gezond en gelukkig Groningen. Wij zullen daar onder andere bij de tarievennota nog op terugkomen. Een valse start wat ons betreft, temeer omdat door de gemeentelijke herindeling de inwoners van Groningen, Haren en Ten Boer erop vooruit zouden gaan. De werkelijkheid is een stuk weerbarstiger. Maar wat wil de Stadspartij dan, zult u zich misschien afvragen? We zouden ook niks kunnen zeggen en gewoon tegen deze begroting kunnen stemmen, omdat uit een spaarpot wordt gegraaid, omdat niet behaalde winsten al worden ingeboekt, omdat bezuinigingen die nog niet eens goed zijn berekend, worden voorgesteld, omdat inwoners en ondernemers de dupe worden van lastenverhogingen. Verkeerscirculatieplannen, duurzaamheidsambities waarvan de kosten onbekend zijn, auto's de stad uit jagen, toeristenbelasting verhogen en wel doorgevoerde ozb-verhoging: worden wij straks Amsterdam onder de Martinitoren? Na vanochtend weten we overigens niet zeker hoelang die Martinitoren er nog zal staan. Wat we wel weten is dat wanneer de Westertoren om zou dreigen te vallen door aardbevingen er veel sneller door de landelijke overheid vergaande maatregelen zouden zijn genomen.

Voor de voormalige Stadspartij, Gezond verstand Haren en Algemeen Ten Boer stond altijd een thema voorop: een gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie die zich inzetten voor en luisteren naar de belangen van alle inwoners, ondernemers en verenigingen. Luisteren naar inwoners en ondernemers in wijken en dorpen, daarvoor is wat ons betreft in dit huis een fundamentele koerswijziging nodig. Zonder politieke kleur of overtuiging ervoor zorgen dat we aansluiting vinden bij de nog steeds veranderende samenleving en bij iedereen in de nieuwe gemeente. Dat kan niet wanneer we besluiteloos op onze handen blijven zitten. Zelf meer loslaten en ruimte geven aan nieuwe initiatieven van onze inwoners moeten de invloed van inwoners op de politieke besluitvorming moderniseren. Dat zijn we verplicht aan onze inwoners, verenigingen en ondernemers. We hebben dan ook de hoop, wanneer we dit najaar naar de experimenten van het gebiedsgerichte werken gaan kijken en de voortgang daarover bespreken, dat we verder kunnen werken aan de vernieuwing van de lokale democratie en ja, zeg ik tot de heer Benjamins van D66, we hopen dat de commissie Werkwijze raad met wijze voorstellen komt.

Goede accommodaties zijn ook van belang bij dat gebiedsgericht werken. Dat constateerde de raad in 2016 ook al. Helaas moeten we constateren dat de motie ‘Geef accommodaties een positie’, die destijds door de raad werd aangenomen, niet is uitgevoerd.

De VOORZITTER: Ik ga u even onderbreken. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de heer Sijbolts is natuurlijk de nestor van deze gemeenteraad. U zit hier al een tijdje. Het moet voor u vast niet nieuw zijn dat, iedere keer als er een nieuw college komt, er ergens een paragraaf is over een nieuwe manier om bewoners erbij te betrekken en dat deze gemeenteraad het daar ook heel vaak met elkaar over heeft. Hebt u dat de afgelopen jaren gezien als een vooruitgang? Of zegt u: nee eigenlijk niet, het is ieder jaar hetzelfde liedje of ieder college zelfde verhaal. En bent u met mij van mening dat het vooral aan ons is om bewoners meer erbij te betrekken?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ik ga er even van uit dat u mij die vraag stelt als fractievoorzitter van de Stadspartij. Er zijn onder het vorige college wat kleine stapjes gezet, mondjesmaat. Ik zie wel dat de vergaderdruk toeneemt. Dat we daar veel te veel mee bezig zijn. Maar nee, het is niet snel genoeg gaan. Alleen ben ik dan ook wel een beetje verbaasd dat u mij die vraag stelt, want volgens mij was het met name uw partij die wel iets minder vooruitgang wilde boeken dan dat er te boeken viel op dat moment. Maar goed, wat ik al zei, ik heb nog steeds hoop dat we verder vooruitgaan en dat het college daar positief mee door wil gaan, vooral op het moment dat we die experimenten gaan bespreken. Want dat is natuurlijk wel het begin geweest van een klein stukje verandering.

Dan de druk op de gemeentelijke financiën. Die blijft hoog. Datzelfde geldt voor de armoede in deze stad. Gelukkig heeft de Partij van de Arbeid-fractie daar een oplossing voor. Sinds mensenheugenis maakt deze Partij van de Arbeid-fractie deel uit van ons lokale bestuur. En toch zijn de armoede en de tweedeling in de stad gegroeid. Maar we zijn blij: de Partij van de Arbeid heeft een oplossing. Mensen in armoede met een bijstandsuitkering mogen een kamer verhuren aan studenten en worden niet gekort op hun uitkering. Daar klinkt wat cynisme uit en dat zult u begrijpen. Wat ons betreft waren er andere mogelijkheden. Het doet geen recht aan de problemen in de stad. Het doet ook geen recht aan de woningnood, aan studenten. U had ook andere bezuinigingen kunnen kiezen.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja, we doen ook andere investeringen om mensen met een minimuminkomen erop vooruit te laten gaan. Dus naast dit voorstel, dit experiment, was er ook een heel aantal andere zaken die wij genoemd hebben om mensen in armoede tegemoet te komen. Wat vindt de heer Sijbolts daarvan dan?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Nou ja, ik vind daarvan, en dat heb ik in de commissie ook gezegd, dat wij gelukkig beziggaan met een nieuw armoedebeleid. Maar al deze lapmiddelen, zoals ik ze zie, bieden geen oplossing voor de toekomst. En wij dienen dus twee moties in waar wij wel gelukkig van worden.

De VOORZITTER: Moment even. Nog een laatste opmerking van de heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Als we de vaste lasten van mensen gaan verlagen, dan is dat toch een structurele oplossing? Want dan ga je er gewoon structureel op vooruit. Als mensen aan het werk geholpen worden, dan gaan mensen er dus gewoon op vooruit. Dat zijn toch heel structurele oplossingen om armoede op te lossen?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, dat kan zijn, maar we kennen die effecten nog niet. We zien de werkloosheid groeien, de armoede groeien. Ja, ik vind de oplossing die ik net noemde niet de oplossing waar een gemeenteraad mee bezig zou moeten zijn. Wij dienen dan straks ook twee moties in.

De jeugdzorg. Daar is veel over gezegd, de tekorten. De oorzaak is natuurlijk deels het Rijk. Dat heeft taken en verantwoordelijkheden aan de gemeente overgedragen, maar stelt tegelijkertijd de gemeente niet in staat om de kinderen die in de knel zitten tegemoet te komen en te helpen met zaken die nodig zijn. Wij zijn dan ook benieuwd, ondanks dat het kabinet heeft aangekondigd toch wat meer geld te geven, als blijkt dat wij niet in staat zijn om de jeugdzorg voldoende vorm te geven en de kinderen die in de knel

zitten te helpen, of het college eventueel bereid is om te gaan pleiten om de jeugdzorg terug te geven aan het Rijk.

Waar wij ook gelukkig van worden, voorzitter, is wanneer het grofvuil in deze stad weer gratis op wordt gehaald. Die discussie is hier al vaker gevoerd en opnieuw daarover een motie. Gezien de verkiezingsprogramma's van verschillende partijen en de neutrale toon van deze motie, zou die op brede steun moeten kunnen rekenen. Ook een motie over gratis parkeren in Haren in de maand december, omdat ons college in het akkoord heeft aangegeven ondernemers in Haren te compenseren en omdat die wens bij ondernemers nog steeds leeft.

Wat ook leeft, is nog steeds de vraag naar een snelle treinverbinding tussen Groningen, het Westen en Duitsland. Volgens mij heb ik niet zo heel veel tijd meer. Wij dienen een motie in met een ruime steun van deze raad om er bij het college op aan te dringen dit opnieuw op de politieke agenda te plaatsen. Dan heb ik het over de Lelylijn. Te snel dingen schrappen is niet handig.

Voorzitter, dit alles en het voorgaande vindt de Stadspartij een kwestie van gezond verstand, tot het algemeen belang voor Stad en Ommeland. Dank u wel.

Motie 27: Zoek het ook bij jezelf! (Stadspartij voor Stad en Ommeland, VVD)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019 en de gecombineerde aanbiedingsbrief Begroting 2019 - voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- de financiële positie van de nieuwe gemeente Groningen zorgelijk is door o.a. tegenvallers in de jeugdzorg en minder compensatiegelden vanuit Buig;
- er een beroep wordt gedaan op de gemeentelijke reserves door het College van B en W;
- veel inwoners in de gemeente Groningen worden geconfronteerd met hogere lasten, zoals ozb en extra parkeerheffingen;
- er bezuinigingen dreigen bij aan de gemeente gelieerde instellingen zoals het WIJ-team;

overwegende dat:

- de gemeente Groningen flink boven het gemiddelde zit qua gemeentelijke kosten per duizend inwoners ten opzichte van andere gemeenten in Nederland;
- bezuinigingen niet eenzijdig bij inwoners, bedrijven en instellingen moeten worden neergelegd,
- ook de gemeente Groningen zelf een deel van financiële pijn moet opvangen om draagvlak te houden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken waar in de gemeentelijke organisatie, op niet-wettelijke taken kan worden bespaard;
- te onderzoeken waar in de gemeentelijke organisatie, de wettelijke taken optimaal en efficiënt kunnen worden gerealiseerd;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 28: Ophalen Grofvuil (Stadspartij voor Stad en Ommeland, Student en Stad, PVV)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019 en de gecombineerde aanbiedingsbrief Begroting 2019 - voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- inwoners van de voormalige gemeente Groningen, Haren en Ten Boer verschillende manieren van het aanbieden van grofvuil kennen;

overwegende dat:

- grofvuil zichtbaar vaak nog illegaal aan de weg wordt aangeboden, met name in wijken met ondergrondse containers van de voormalige gemeente Groningen;
- een verrommeling van het straatbeeld in buurten en wijken niet bijdraagt aan een schone, groene en duurzame stad;
- sinds de bezuinigingen in 2014 niet is gebleken dat deze problemen met handhaving en voorlichting alleen worden opgelost;

verzoekt het college:

- om bij de harmonisatie van het afvalbeleid een voorstel voor te bereiden waarin het voor onze inwoners mogelijk wordt om grofvuil gratis aan huis of to laten halen;
- de kosten hiervan in kaart te brengen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 29: Geef accommodaties een positie 2.0 (Stadspartij voor Stad en Ommeland, SP, PvdD, CDA)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019 en de gecombineerde aanbiedingsbrief Begroting 2019 - voorjaarsbrief,

constateert dat:

- de raad op 6 juli 2016 de motie ‘Geef accommodaties een positie’ heeft aangenomen;
- aan die motie tot op heden geen uitvoering is gegeven;

overwegende dat:

- in het kader van gebiedsgericht werken het van belang is dat accommodaties worden meegenomen in de ontwikkeling van de wijk of het dorp en het gebied;
- er niet in alle gevallen voldoende ruimte beschikbaar is voor initiatieven uit wijk of dorpen;
- de positie van de accommodaties in de ontwikkeling van wijk- en gebiedsgericht werken onduidelijk is;
- de huidige Accommodatienota uit 2012 verouderd is;
- in het coalitieakkoord 2014-2018 nadrukkelijk werd uitgesproken dat wordt bezien of het huidige accommodatiebeleid voldoende in staat is deze verandering vorm te geven;
- in het huidige coalitieakkoord buurt- en dorpsaccommodaties en speeltuingeboeven van cruciaal belang worden geacht voor de leefbaarheid en de sociale cohesie;

van mening zijnde dat:

- de destijds aangenomen motie niet is uitgevoerd;

verzoekt het college:

- om op korte termijn met een geactualiseerde visie op het accommodatie beleid te komen, en tevens te onderzoeken of er nog andere mogelijkheden bestaan om aan de vraag naar gebruiksruimte voor initiatieven uit de wijken en dorpen te kunnen voldoen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 30: Gratis parkeren Haren (Stadspartij voor Stad en Ommeland, 100% Groningen, PVV)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019 en de gecombineerde aanbiedingsbrief Begroting 2019 - voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- de nieuw heringedeelde gemeente het (betaald) parkeerbeleid nog gaat onderzoeken en met voorstellen komt;
- de voormalige gemeenteraad van Haren een raadsbesluit heeft genomen om de eerste 1,5 uur parkeren gratis te maken;
- dit besluit door de voormalige gemeente Groningen en de Provincie is geweigerd;
- dit de vertrouwensband tussen ondernemers en bestuur niet heeft bevorderd;
- de ondernemers in Haren al jaren vragen om vrij parkeren zodat klandizie meer gestimuleerd wordt;
- betaald parkeren in Haren ooit is ingevoerd vanwege het reguleren van langparkeerders door forenzen naar de stad en de auto's van de ambtenaren uit Haren die geparkeerd stonden in het centrum van Haren;
- de meeste forenzen inmiddels hun auto's op de beide transferia parkeren;
- de meeste ambtenaren na de herindeling hun werkplek in de stad Groningen hebben gekregen en daarom niet meer parkeren in het centrum van Haren;

overwegende dat:

- het college in zijn akkoord heeft aangegeven dat de ondernemers in Haren gecompenseerd zouden worden in verband met de stijgende lasten na de gelijktrekking van de gemeentelijke belastingen;
- het college niet duidelijk heeft gespecificeerd waar die compensatie dan uit zou bestaan;
- een nieuw parkeerbeleid pas in 2020 of later in zal gaan;
- de onrust die onder ondernemers is ontstaan na het weigeren van de motie door de gemeente Groningen best gecompenseerd mag worden;
- het een goede testcase zou zijn om een maand gratis parkeren in Haren toe te staan, om te kunnen meten of er daadwerkelijk meer klanten naar Haren komen en of de bestaande parkeerplaatsen toereikend zijn;

verzoekt het college:

- de bovengrondse parkeermeters in Haren van 1 december 2019 tot 1 januari 2019 buiten werking te stellen en op die wijze een maand gratis parkeren te realiseren;
 - de kosten die dit met zich meebrengt (niet opbrengsten parkeergelden) ten laste te brengen van (een deel van) de beloofde compensatie zoals beloofd in het coalitieakkoord;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 31: Kijk ook eens naar de Lelylijn! (Stadspartij voor Stad en Ommeland, D66, PvdA, GroenLinks, PvdD, ChristenUnie, Student en Stad, PVV)

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019 en de gecombineerde aanbiedingsbrief Begroting 2019 - voorjaarsbrief,

constaterende dat:

- de vraag naar een snellere treinverbinding tussen Groningen, Drachten, Heerenveen, Emmeloord, Lelystad, Amsterdam en Duitsland onverminderd groot blijft;
- onlangs door diverse maatschappelijke partners verzocht is om de Lelylijn (opnieuw) op de (politieke) agenda te plaatsen;

overwegende dat:

- een snelle treinverbinding een positieve impuls kan zijn voor bijvoorbeeld de werkgelegenheid, economie en toerisme in Noord-Nederland;
- een snelle treinverbinding van belang is om bereikbaar te blijven voor (inter-)nationale bedrijven, kenniswerkers en bezoekers;
- een snelle treinverbinding met het westen ook voor de randstad interessant is;
- door de ligging tussen de Randstad en de Duitse economische kerngebieden Noord-Nederland een belangrijke uitgangspositie heeft;

verzoekt het college:

- de ontwikkelingen rond de Lelylijn positief te benaderen en te volgen en deze te betrekken in gesprekken met de nodige partners zoals het bedrijfsleven, Gedeputeerde Staten, het onderwijs en het kabinet;
- de raad binnen een jaar op de hoogte te brengen van die gesprekken;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de fractievoorzitter van Student en Stad, de heer Duit.

De heer DUIT (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ik benijd de heer Sijbolts op dit moment, dat hij naar de wc kan. Datzelfde euvel heb ik ook een beetje. Ik had net kunnen gaan, ik realiseer het me.

De VOORZITTER: Een belangrijke kwalificatie voor het lidmaatschap van deze raad is het hebben van een sterke blaas.

De heer DUIT (Student en Stad): Voorzitter, het groenste college ooit. Misschien wel het groenste college van Nederland. Maar Amsterdam gaat ons vol gas voorbij. Elektrisch welteverstaan, dus we hoorden ze niet aankomen, dat begrijp ik. Maar Amsterdam gaat wel hard. Heel hard. En de eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat wij daar op zich wel heil in zien. We moeten natuurlijk ook zoden aan de dijk zetten, wanneer het gaat om het behalen van de klimaatdoelen. Zo'n emissieloze binnenstad 2025, daar staan wij volledig achter. En wat betreft het vlees op verzoek: laten we voor al het goede voorbeeld geven. Daarom in ieder geval steun voor de motie van de Partij voor de Dieren.

Voorzitter, de heer Bushoff riep het al eerder: bouwen, bouwen, bouwen. In praktisch alle lagen van de bevolking is er een chronisch gebrek aan woningen en dat is misschien wel het meest zichtbaar in september. In het Akkoord van Groningen wordt echter gesproken over meer bedrijven en studenten aantrekken, door middel van promotie voor Groningen. Wij vragen ons dan af of dit eerlijke promotie zal zijn. Kan het college daar antwoord op geven? In september is het piekmoment, met piekopvang. Daarvoor zijn aan de Suikerlaan vorig jaar inderhaast containerwoningen neergezet. Te laat, maar toch. De woningen worden ook dit jaar weer meegenomen in het aanbod voor de piekopvang. Er verschijnen echter berichten op sociale media, waarin deze panden op dit moment voor onbepaalde tijd worden aangeboden. Dit betekent inherent dat de panden in september niet beschikbaar zijn. Kan de wethouder hier enige uitleg over geven? En bij huisvesting hoort natuurlijk vervoer. We willen vooral nog even aanstippen dat we blij zijn met de toezegging van de wethouder, dat er wordt gezocht naar de

mogelijkheden van de fietsenstalling in het westen van de binnenstad, om de grote hoeveelheid geparkeerde fietsen op straat tegen te gaan.

Voorzitter, dan de jeugdzorg. De tekorten zijn schrijnend. De commissaris van de Koning heeft inmiddels ook een brandbrief gestuurd en er zijn talloze gemeenten die gebukt gaan onder de druk in de jeugdzorg. Het is vaak niet één probleem. Het is een opeenstapeling, een enorme last waar je op jonge leeftijd onder gebukt gaat. En voorzitter, een kat in het nauw maakt rare sprongen. Dat weten we allemaal. Wat ons betreft is preventie in veel gevallen het sleutelwoord. Hoe bereid je jongeren het beste voor op hun toekomst? Het college wil onder andere inzetten op preventief beleid, om de uiteindelijke kosten in de jeugdzorg te beteugelen. Mede dus door passend onderwijs en positief opgroeien. Toch zien we helaas dat er geen euro extra naar preventie gaat. Waarom blijft het budget voor de preventie van deze aanpak gelijk? We willen daarom bij dezen oproepen om hier meer op in te zetten en hier meer aandacht aan te besteden.

Sporten kan wat ons betreft een van deze preventieve mogelijkheden zijn. We zijn daarom blij met het Sportakkoord. Tevens zijn we blij met het feit dat studentensportverenigingen meer betrokken worden in samenwerkingsverbanden binnen de sport. Waar we echter wel vraagtekens bij hebben is het co-investeringsfonds. Een fonds dat in feite bedoeld was om de verenigingen te ondersteunen met impulsen op het gebied van breedtesport. Er was destijds toegezegd dat dit niet bedoeld was om de vervanging van sportvelden mee te financieren, iets wat we nu wel gaan doen. De wethouder gaf aan dat de sportvelden ook ergens uit gefinancierd kunnen worden; maar hoe vindt de wethouder dat deze toezegging van destijds en de uitspraak van nu zich tot elkaar verhouden?

Er gaan dit jaar meer grote festivals komen en dat vinden wij goed nieuws. We leven in een jonge, bruisende stad, waar veel ruimte is en moet zijn voor cultuur en ontspanning. Op jaarbasis gaan we van drie naar zes grote evenementen. We moeten echter constateren dat de kleine evenementen hiervoor gaan wijken. Het aantal ging vorig jaar met 33 naar beneden en dit jaar worden nog eens 60 geschrapt. Dat zijn in totaal bijna 100 evenementen minder. En dat in een gemeente die net een herindeling achter de rug heeft. Je zou juist verwachten dat er daardoor meer evenementen bij zouden komen. Als gemeente moeten we de ruimte en de mogelijkheid geven aan zowel bestaand als nieuw talent om op een laag drempelige manier hun culturele uitingen zichtbaar te maken, ook voor klein publiek.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Kunt u mij uitleggen wat de rol van de gemeente is bij het verdwijnen van de evenementen?

De heer DUIT (Student en Stad): De vergunningen. De gemeente geeft vergunningen uit voor deze evenementen. Er staan op dit moment minder evenementen gepland en wij zouden graag zien dat dit teruggaat naar het niveau van 2018.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Maar de oorzaak is dat de gemeente een vergunning geweigerd heeft?

De heer DUIT (Student en Stad): In de doelen van de gemeente staan op dit moment bijna honderd evenementen minder gepland dan twee jaar geleden. Dat betekent dus ...

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dat was niet mijn vraag.

De heer DUIT (Student en Stad): ... dat het streven de gemeente is om dat aantal evenementen te halen. Wij zouden graag zien dat dit op een andere manier wordt ingevuld en dat er meer evenementen toegelaten worden.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Ja, dat snap ik. Maar als ik een evenement wil organiseren, kan ik het doen. Als ik stop met organiseren, kan ik de gemeente vertellen dat het hun schuld is, maar als ik ervoor kies om geen evenement te organiseren, dan kan de gemeente daar niets aan doen. Dus mijn vraag was of u ook kunt aangeven dat het werkelijk falend beleid van de gemeente is dat we minder evenementen hebben of dat de evenementenorganisator niet meer wil organiseren.

De heer DUIT (Student en Stad): Nou ja, dat weet ik niet. Ik heb niet met alle evenementenorganisaties gesproken en ook niet met alle evenementenorganisaties die geen evenementen meer organiseren in dit jaar. Dat niet, maar wij zien de cijfers van de gemeente en daarop reageren wij op dit moment.

Voorzitter, ik ga even zoeken. Ja voorzitter, als gemeente moeten we de ruimte en mogelijkheid geven aan zowel bestaand als nieuw talent om op een laagdrempelige manier hun culturele uitingen zichtbaar te maken. Ook voor klein publiek. Middels kleine evenementen is dit mogelijk. Het draagt bij aan een gevarieerd aanbod van evenementen, waar mensen in de wijken in aanraking kunnen komen met cultuur en we Stadgers bij elkaar kunnen brengen, wat dan weer de sociale cohesie vergroot. Wij juichen grote evenementen toe, maar moeten de kleine evenementen niet in aantal beperken. Daarom komen we met een motie om juist ook de kleine evenementen meer de ruimte geven die ze verdienen.

En dan, last nut not least voorzitter, nu we het toch over evenementen hebben, het Eurovisiesongfestival. Onze oproep om het Eurovisiesongfestival naar Groningen te halen heeft nogal wat teweeggebracht. Meer zelfs dan wij zelf hadden kunnen bedenken. En meer mensen dan wij elf verwacht hadden, steunen onze oproep. We begrepen zelfs dat de heer Bolle misschien het optreden wel wil verzorgen. Wat dat betreft hoeven we het dan in ieder geval geen twee keer te organiseren, dat scheelt weer. Afijn, of Groningen dit als gemeente zelf moet gaan doen, valt wat ons betreft ook te bezien. Daarom is een deel van onze oproep om ook te kijken naar regionale samenwerking. Het is een oproep om te laten zien hoe krachtig het noorden is en hoe krachtig de regionale samenwerking in het noorden is. Laten zien dat we trots zijn op ons land, de bedrijvigheid en de mogelijkheden. Want als we puntje bij paaltje brengen, weten we allemaal wat voor impact een publiek van 200 miljoen kijkers voor de regio Noord-Nederland kan hebben. Een uithangbord voor het hele noorden, waarin we bedrijvigheid, mogelijkheden en daar is-ie weer: ons prachtige land, kunnen laten zien. En dat moeten we niet zomaar onder het tapijt vegen. Daar moeten we toch op zijn minst even heel serieus naar kijken, wat ons betreft. Daarom komen wij samen met de SP met de motie 'Small town boy in a big arcade'. Oh nee sorry, niet samen met de SP. Wij komen met de motie 'Small town boy in a big arcade'.

De heer DIJK (SP): Wilt u mij niet zo meer laten schrikken, alstublieft?

De heer DUIT (Student en Stad): Even kijken of u nog scherp bent.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Brandsema het woord.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Student en Stad geeft aan dat het binnenhalen van het songfestival voor de hele regio positief zou kunnen zijn. Nou moet ik toegeven voorzitter, ik ben geen songfestivalfan, persoonlijk. Dus dat is geen uitleg van mijn fractie, maar ik ben wel benieuwd, want ik neem aan dat de heer Duit dan de hele zaterdag op de bank gezeten heeft ...

De heer DUIT (Student en Stad): Absoluut!

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): ... welk beeld hij van Tel Aviv in het algemeen of misschien Israël heeft, omdat dat blijkbaar goed is daarvoor.

De heer DUIT (Student en Stad): Ik vraag me af of we deze discussie nu moeten voeren. Maar het mooiste voorbeeld om te noemen is misschien wel Malmö. Dat is niet het afgelopen jaar, maar dat is wel een van de Eurovisiesongfestivals die bij heel veel mensen nog in het geheugen staat, juist omdat het niet in een hoofdstad werd georganiseerd.

De VOORZITTER: Ik probeer het weer een beetje lichtjes om te buigen in de richting van het onderwerp dat op de agenda staat, als u het niet erg vindt. Dus besteed hier niet te veel tijd aan. En mijnheer Dijk, als het gaat om songfestivals krijgt u geen mogelijkheid om te interrumperen.

Maak uw zin af en dan is het songfestival klaar en dan gaan we naar een interruptie van de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ik houd het hierbij.

De VOORZITTER: Klaar. De heer Duit.

De heer DUIT (Student en Stad): Dan is er nog een laatste opmerking die we zouden willen plaatsen en dat is dat wij blij zijn met het erkennen van het grote belang van WIJS, Wijkinzet Jongeren en Studenten en in het verlengde daarvan de toezegging van de wethouder dat WIJS een eigen potje gaat krijgen.

Goed. Verder wil ik graag iedereen oproepen om morgen vooral te gaan stemmen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik dank u. Zijn er nog moties die u wilt indienen?

Motie 32: Daar bij dat kleine evenement aan de haven (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 maart 2018, besprekende de collegebrief Gemeenteraadsverkiezingen 2018,

constaterende dat:

- de prestatie indicatoren voor het aantal kleine evenementen met in totaal zestig is afgenomen ten opzichte van de begroting voor 2018;

overwegende dat:

- kleinere evenementen en mensen in de wijken bij elkaar brengen bijdraagt aan sociale cohesie;
- kleine evenementen bijdragen aan een gevarieerd aanbod;
- mensen zo laagdrempelig mogelijk in aanraking moeten komen met cultuur;
- nieuw talent de ruimte moet hebben om op een laagdrempelige manier hun culturele uitingen zichtbaar te maken, ook voor een klein publiek;

verzoekt het college:

- om de prestatie indicatoren voor het aantal kleine evenementen terug te brengen op het niveau van 2018;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 33: Small town boy in a big arcade (Student en Stad)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende de collegebrief Begroting en voorjaarsbrief 2019,

constaterende dat:

- Nederland in 2020 het Eurovisie Songfestival zal gaan organiseren;
- er verschillende steden in het land hebben aangegeven het Eurovisie Songfestival te willen organiseren;

overwegende dat:

- Groningen een stad is met een enorm aanbod aan cultuur;
- grote evenementen passen bij de jonge en bruisende stad die Groningen is;

verzoekt het college:

- de mogelijkheid te onderzoeken om het Eurovisie Songfestival te organiseren in Groningen en daarbij ook te kijken naar mogelijke regionale samenwerking;
- de raad over de resultaten hiervan te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Het woord is aan de fractievoorzitter van de PVV, de heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Vandaag buigen we ons over de begroting. Daarin klimaatgerelateerde uitgaven en sociaalmaatschappelijke bezuinigingen met rampzalige financiële gevolgen voor de inwoners van Groningen. Hier wordt door het college van B en W een begroting gepresenteerd die inteert op het vermogen en op reserves. Een begroting die de gemeentelijke lasten voor inwoners van de gemeente Groningen onnodig verhoogt. Voorzitter, al dat geld wordt allesbehalve uitgegeven aan de belangrijke sociaalmaatschappelijke en culturele kerntaken, want dit college van B en W ziet helaas als grootste opgave de energietransitie en klimaatadaptatie, met een geactualiseerd duurzaamheidsbeleid, ook wel de klimaatutopie. En dit college loopt daarmee braaf aan het handje van klimaatfanatici en klimaatactivisten in politiek en openbaar bestuur. Het duurzaamheidsbeleid van dit college van GroenLinks, D66, Partij van de Arbeid en ChristenUnie gaat enorme financiële consequenties hebben voor de inwoners van deze gemeente. En ik vind het opvallend dat daar zo weinig oppositie tegen is, terwijl alle partijen de sociaalmaatschappelijke thema's, de culturele thema's, waaronder armoedebestrijding in hun programma en ook in de campagne zo belangrijk vinden. De kerntaak van de gemeente is om de belangen van de burgers zo goed mogelijk te dienen. Ik zou willen zeggen: zorg dan ook dat deze belangen goed worden geregeld. En pas dan is er ruimte voor andere ambities.

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Voorzitter, ik hoor de heer Van Kesteren zijn verbazing uitspreken

over hoe de oppositie omgaat met de plannen die het college voorstaat. Zou het misschien zo kunnen zijn dat, waar de heer Van Kesteren de term ‘fanatici’ bezigt, de rest van de raad ervan uitgaat dat klimaatwetenschappers hun werk heel goed doen? En dat de boodschap die er al vrij lang heel consequent wordt gegeven de reden is dat zij dat heel serieus nemen?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, dan zou ik willen antwoorden op GroenLinks: laat je zo breed mogelijk informeren en ga daar niet zo obsessief mee om, maar probeer ook de andere kant van het verhaal in je op te nemen. Er is een heel grote groep wetenschappers die het tegendeel beweren en het zal toch belangrijk zijn in het debat, dat ook de voorstanders van klimaathysterie noem ik het, ook eens de moeite nemen de andere kant van het verhaal tot zich te nemen.

De VOORZITTER: Mevrouw Wijnja.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Nou ja, ik vind het wel een belangrijk punt en daarom zei ik er in mijn eigen woordvoering ook wel iets over. Ik denk dat het in dit debat belangrijk is om ook heel duidelijk te zijn over wat de kosten en de effecten op lange termijn gaan zijn voor al onze inwoners. Dat is wel degelijk een heel relevant punt voor de discussie hier. En ik vraag de heer Van Kesteren, want volgens mij heeft bijna 100% van de wetenschappers die zich hiermee bezighouden hier een gelijkmatig beeld over, wie de grote groep mensen met kennis is waar de heer Van Kesteren zijn informatie vandaan haalt.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, dan hecht ik toch meer aan de kleine groep wetenschappers die onafhankelijk opereert en onderzoek doet. Het is ook heel opvallend dat vaak gepensioneerde wetenschappers, die dus vrijuit kunnen spreken, zich ook steeds meer afkeren van het huidige klimaatbeleid dat ingezet wordt. En dat geeft me ook te denken. Maar goed, ik denk niet dat ik GroenLinks hiermee kan overtuigen. Ik wil toch mijn punt maken dat de uitgaven die de gemeente doet eenzijdig uitvallen in klimaatbeleid, wat ik ten koste vind gaan van de sociaalmaatschappelijke en culturele opgaven die een gemeente zou moeten hebben. Dat is het verhaal dat ik probeer duidelijk te maken aan deze raad. Ja, en wellicht zijn er toch partijen die dan uiteindelijk zeggen: nou zo gek is dat nog niet, wat hier verteld wordt.

De VOORZITTER: De heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja voorzitter, het gros van het geld dat uitgegeven wordt, gaat naar mensen, naar sociale thema's, naar werk, naar wonen en zorg, noem maar op. Dus ja, het wordt groener en dat kan de heer Van Kesteren misschien niet leuk vinden. Dat vinden wij als Partij van de Arbeid ook belangrijk, maar het wordt vooral ook heel erg veel roder. Is de heer Van Kesteren dan wel blij met het rodere stuk in de begroting?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja, het rood van de Partij van de Arbeid, voorzitter, dat is enorm verkleurd, de afgelopen decennia. Want ik vind dat de Partij van de Arbeid de achterban verloochend heeft. Aan de ene kant heeft ze de mond vol over de ‘sterkste schouders moeten de lasten dragen’, maar de traditionele achterban van de Partij van de Arbeid zijn vaak hardwerkende mensen, die steeds meer worden geconfronteerd met torenhoge lasten, waardoor hun besteedbaar inkomen steeds lager wordt. En verborgen armoede is een heel groot punt. En dat komt heel veel voor bij uw traditionele achterban, die zich massaal heeft afgekeerd van uw partij.

Dus een tussenweg lijkt er niet meer te zijn. Het is obsessief geworden, voorzitter. De weg van de redelijkheid en billijkheid is volkomen geblokkeerd. De energietransitie is bijkans heilig verklaard. Die moet koste wat het kost worden doorgedrukt. En het is zo jammer voorzitter, dat met door gezinnen opgehoest gemeenschapsgeld of subsidie wordt gespeeld aan deze ideologische luchtfietsenrij. Door Groningse gezinnen nog zwaarder te belasten dan nu al gebeurt, wordt de armoede in onze gemeente niet kleiner, maar juist groter. Steeds meer gezinnen kunnen de lasten amper betalen. Mijn oproep aan het college en de raad is om nog eens goed na te denken over de rampzalige consequenties die deze begroting heeft voor de Groningse bevolking.

Maar voorzitter, deze oproep zal naar ik vrees, aan dovemansoren gericht zijn, met name bij het college. Een bestuurlijke elite die datzelfde volk dwingt, die zegt dat ze dat volk vertegenwoordigt, maar die hetzelfde volk dwingt om krom te liggen. Onnodige lastenverhogingen, waar de inwoners van de gemeente Groningen niets aan hebben en die voor het klimaat al helemaal niets uithalen.

De VOORZITTER: De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, een paar zinnen terug zei de heer Van Kesteren iets over de energietransitie en de noodzaak die hij daarvan in twijfel trok. Is er binnen de fractie van de PVV ook iemand geweest die vanochtend de aardbeving heeft gevoeld en zo ja, kan de heer Van Kesteren dan even ingaan op hoe die dan tot stand zou kunnen zijn gekomen? En de andere vraag is: zo nee, hoe denkt de heer Van Kesteren dat zoiets tot stand komt?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, er worden twee zaken door elkaar gehaald. Uiteraard is de PVV ervoor om van het Gronings gas af te gaan. Maar wij zijn er niet voor om in de hele stad en in de hele provincie alle woningen van het gas af te halen. Want er is voor 250 jaar voldoende gas. Dat kan geïmporteerd worden en het blijkt ook wel dat verstandige bestuurders al aan het anticiperen zijn, want er wordt in Zuidbroek een stikstoffabriek gebouwd die geïmporteerd gas omzet naar laagcalorisch gas, dat ook gebruikt kan worden voor de gezinnen. En waar we nu mee bezig zijn, is een energietransitie die de bevolking voor enorm hoge kosten stelt. En dat moet je niet willen. Je moet innovatieve ontwikkelingen steunen waar bedrijven al mee bezig zijn. Dat is kernfusie, dat zijn allerlei soorten energie die rendabel zijn, ook betaalbaar zijn, en dat is onze opgave. En niet vanuit een bepaalde ideologie een hele bevolking opzadelen met de enorme kosten, waardoor de armoede in onze samenleving alleen maar toeneemt. Maar ja nogmaals, ik sta hier vaak voor dovemansoren te praten en dat is jammer, want iedereen gaat mee in die hype en er zijn maar weinig partijen en politici die dat niet doen. Er komt wel langzamerhand een kentering, gelukkig. Maar goed, over tien jaar wordt er gezegd: met de kennis van nu hadden we dat toen anders moeten doen. Daar kunt u van op aan, dat dat gebeurt.

Ik ga verder. Dus dat haalt niks uit. Ik kan een college niet overtuigen. Maar waar ik wel hoop op heb: laten we als gemeenteraad het dualisme koesteren. Coalitiepartijen in deze raad: laat zien dat volksvertegenwoordigers in het belang van de inwoners andere keuzes kunnen maken dan hun bestuurders. Zo was dat ooit. De armoede in de gemeente Groningen zal door het ingezette beleid dus eerder toenemen dan afnemen. Maar alles is geoorloofd en alles nemen we op de koop toe, want CO₂-reductie is immers belangrijker dan armoedereductie. Zo jammer dat in het klimaatutopisch denken elke realiteitszin ontbreekt. Overal moet op bezuinigd worden, maar als het over klimaat gaat, dan is er blijikbaar altijd geld genoeg. Goed geregelde jeugdzorg ... Er is een vraag, voorzitter.

De VOORZITTER: Ja, ik zie het. Maar laat u zich daardoor niet afleiden. Maar de heer Brandsema krijgt het woord.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja dank u wel, voorzitter. Nu ben ik wel een beetje afgeleid. De PVV geeft aan dat er ... Nu ben ik mijn vraag kwijt.

De VOORZITTER: U krijgt straks nog een keer de gelegenheid. Gaat uw gang.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Dank u wel, voorzitter. Goed geregelde jeugdzorg, armoedebestrijding, dus zorg voor een goed gefaciliteerde woon- en leefomgeving: alles staat financieel onder druk en wordt ondergeschikt gemaakt aan klimaatbeleid. En nu al kunnen veel mensen de woonlasten, de ziektekosten, de energierekening en de inmiddels torenhoge gemeentelijke lasten niet meer betalen.

De VOORZITTER: De heer Brandsema heeft zijn vraag weer te pakken.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter, dat klopt. De PVV geeft aan dat alles moet wijken voor de torenhoge energietransitie-ambities en dat er, dat zei de heer Van Kesteren eerder in zijn betoog, niet geïnvesteerd wordt in de sociaalmaatschappelijke opgaven. Wat vindt de PVV ervan dat we rond de 23 miljoen euro aanvullen op het sociale domein? En dat dit meer is dan wat naar de energietransitie gaat?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Ja voorzitter, dat is fantastisch, maar daar stel ik tegenover dat er enorm veel miljoenen euro's naar de energietransitie gaan en een klimaatbeleid. En dat vind ik doodzonde, omdat je ziet dat overal op bezuinigd moet worden. We zitten met de handen in het haar als het over jeugdzorg gaat. Ik vind het veel belangrijker dat we daarop inzetten. Dat zijn ook kerntaken van

een gemeente. En de politiek zou daar ook vol voor moeten gaan. En van al dat andere, met alle respect, vind ik dat we voorlopig even af moeten zien.

De heer DIJK (SP): Voorzitter? Ik heb geprobeerd om heel nauwkeurig naar het verhaal van de heer Van Kesteren te luisteren en hij zei net iets heel belangrijks. Hij zei: de lasten van inwoners van Groningen nemen toe. En hij noemde daar bijvoorbeeld de energierekening bij. Nou zag ik eergisteren op mijn telefoon dat Shell in Nederland geen enkele cent belasting betaalt. Daar bent u een beetje fan van. Maar ik hoor u over de energierekening praten en dan denk ik: als de PVV hier in de gemeenteraad zit, zou het fantastisch zijn als de PVV zou zeggen: oké, al die klimaatdingen hoeven niet zo van mij, maar waarom dan niet met voorstellen komen om bijvoorbeeld huurwoningen meer te isoleren, zodat mensen over wie u het hebt, die lasten zien groeien, erop vooruitgaan? Ik hoor u daar dan ook nooit over. En ik vind dat eerlijk gezegd zonde. Dus als u nu knikt, dan zie ik die voorstellen heel graag.

De VOORZITTER: Volgens mij is uw vraag helder.

De heer DIJK (SP): Ik denk dat dit effectiever zou zijn.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, de afgelopen tien jaar hebben we in de provincie bewezen dat wij een partij zijn die pragmatische politiek voorstaat. En daarbij vinden wij energiebesparing, isoleren van woningen natuurlijk goed. Daar zien we veel meer heil in, zo zou het ook moeten zijn. Alles gericht op realistische politiek. Waar mensen wat aan hebben. Wat u zegt over of huurwoningen schimmelvrij gemaakt moeten worden, daarbij staan wij aan uw kant. Dat zijn allemaal zaken die bewoners aangaan. Wij vinden dat daar door de politiek en door de partijen op ingezet zou moeten worden. En het is eigenlijk decadent dat er partijen zijn met de klimaatutopie; het is allemaal prachtig, de wereld verbeteren, het is allemaal mooi en aardig, maar dat gaat wel ten koste van budgetten die eigenlijk aan gewone mensen zouden moeten worden besteed. Dat is het punt dat ik hier wil maken en ik hoop toch dat gaandeweg de jaren dat besef ook doordringt bij partijen. En op om even terug te komen op de SP: kijk, de SP stelt internationale solidariteit voor. Het is of het een of het ander. De verzorgingsstaat staat erg onder druk. Als je beide beleid wilt steunen en daarvoor wilt gaan, ja, dan zal dat toch ten koste moeten gaan, of je het dan uit de lengte haalt of uit de breedte, van gewone mensen. Die zijn daar de dupe van. Het zal opgebracht moeten worden door die mensen.

De VOORZITTER: Ik beschouw dit debatje als afgerond.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, veel modale gezinnen hebben niet die sterke schouders waar sommige partijen over spreken. De koopkracht, het besteedbare inkomen van deze mensen, wordt gesloopt. Het landschap wordt verwoest met windgedochten, zonnepaneel-industrieterreinen, een mooi woord. En zelfs worden burgers in eigen huis van hun aardgasaansluiting beroofd, op straffe van hoge lasten en hoge belastingen als zij dat niet willen. Over vrijheid gesproken! Eigenlijk zouden dergelijke klimaatmaatregelen in een raadplegend referendum aan de burgers voorgelegd moeten worden. Gelukkig is het referendum in de gemeente nog niet afgeschaft, dus er is een kans, zou ik zo zeggen. Grijp die, college.

Voorzitter, op 13 maart jongstleden heeft de PVV bespreekpunten aangeleverd in de gecombineerde commissie en vragen gesteld over de voorgestelde regionale energiestrategie. Daarin refereert de PVV aan het feit dat er op 24 januari door het college en het waterschap een intentieverklaring voor samenwerking is getekend. Wat een en ander inhoudt? Ja, de raad weet van niks. Die is daar nog helemaal niet in gekend. Er is de begroting zelfs al ruimte gereserveerd voor bijvoorbeeld het programma 'Groningen geeft energie', ofwel de RES. Die planuitwerking kost miljoenen euro's. En er is al 1 miljoen euro gereserveerd voor personeelskosten. De raad heeft zich nog niet eens uit kunnen spreken, zich er nog niet eens over kunnen buigen. Hoe is het mogelijk dat het college al wel ruimte reserveert in een begroting? En waarom wordt de gemeenteraad hierover überhaupt nog geconsulteerd? Is dat nog het geval? Graag een reactie van het college.

Dan heb ik het over de bouwkosten.

De VOORZITTER: Wilt u langzamerhand tot een afronding komen?

De heer VAN KESTEREN (PVV): Hoeveel minuten heb ik nog, voorzitter?

De VOORZITTER: Niets. Nul.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nul? Dus de inclusief de interrupties?

De VOORZITTER: Ja, en ik vraag of u langzamerhand tot een afronding wilt komen.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Nou, het komt er in het kort op neer voorzitter, dat voor een perspectiefrijk en gelukkig Groningen, minder criminaliteit nodig is, minder klimaatgekte, minder overheidsbemoeizucht en minder lasten voor onze burgers. En de raad roep ik op dat een voorwaarde daarbij een gezonde dosis dualisme moet zijn, waarbij coalitiepartijen onafhankelijk van een bestuur hun standpunten kunnen bepalen. Dat is goed voor het vertrouwen van de Groningers, uw achterban en de politiek. Want dat wordt niet vergroot door in alles maar mee te stemmen met een college. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. We zijn gekomen het eind van de eerste termijn van de raad. We gaan nu pauzeren, eten en ik neem aan dat u in fractieverband ook nog even naar de moties wilt kijken. We hebben daar in beginsel anderhalf uur voor gepland, maar u weet dat wij een uur zijn uitgelopen, bijna. Als het kan, zou het mooi zijn om bijvoorbeeld om 20.00 uur hier weer terug te zijn. Denkt u: ik red dat niet, dan wordt het 20.15 uur.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, u vergeet mijn moties. Ik ben mijn moties vergeten.

De VOORZITTER: Dan komen die er nog even achteraan. Dat is geen probleem. Even aandacht nog, als dat kan. Dank u wel.

Motie 34: Geen kaalslag in het sociale domein (PVV)

De raad van de gemeente Groningen, op 22 mei 2019 in vergadering bijeen ter behandeling van de Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- het college wil bezuinigen op het sociale domein, zoals de jeugdzorg, de WIJ-teams, de huishoudelijke hulp en de multiproblematiek;

overwegende dat:

- voor een veilig, gezond en gelukkig Groningen is het belangrijk dat er geen bezuinigingen worden doorgevoerd op het sociale domein;
- preventief wordt opgetreden om incidenten en overlast te voorkomen;
- preventie alleen zin heeft op lange termijn, wanneer de gemeente ook daadwerkelijk investeert in het sociale domein;

roept het college op:

- om de voorgenomen hervormingen op het sociale domein terug te draaien en daarmee dus te zorgen voor het welzijn van onze burgers;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 35: Kerntaken (PVV)

De raad van de gemeente Groningen, op 22 mei 2019 in vergadering bijeen ter behandeling van de Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- het college zich niet primair richt op zijn kerntaken;
- de gemeente een te grote schuld heeft en er financieel en economisch niet goed voorstaat;

overwegende dat:

- de hoofdprioriteit van de gemeente is om goed te zorgen voor de inwoners, ondernemers en omgeving;
- zolang de binnenstad en wijken als Paddepoel, De Hoogte, Vinkhuizen en Selwerd niet op orde zijn, er geen financiële ruimte is voor hobbyprojecten zoals energieneutraal wonen, bomen op de Grote Markt, duurzaamheidseducatie en stadsverwarming;

roept het college op:

- om zich te richten op zijn kerntaken, het visitekaartje en het vestigingsklimaat van de gemeente Groningen;

- om geen uitgaven te doen in het kader van duurzaamheid;
en gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze moties maken deel uit van vergadering, net zoals alle andere. Het zijn er vrij veel. Denkt u dat u in staat bent om hier om een uur of acht terug te zijn? Het antwoord is ja. Dan schors ik de vergadering tot 20.00 uur.

(Schorsing 18.42 uur – 20.00 uur)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Voordat ik de wethouder het woord geef, maak ik u nog deelgenoot van een mededeling van de indiener van motie nummer 25, ‘Tuintjes rondom afvalcontainers’. Daarvan wordt de overweging in het dictum nummer 2, “de pilot, indien het een succes blijkt, verder uit te rollen naar andere wijken/dorpen” geschrapt. Dat u dat weet. Ik inventariseer straks nog wel even wat er allemaal aan moties blijft en of er dan nog meer wijzigingen zijn, maar deze kreeg ik alvast door. Het woord is voor de eerste termijn college aan wethouder De Rook.

Eerste termijn college

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, hartelijk dank en ook dank aan de verschillende fracties voor hun woordvoeringen in de eerste termijn. Zo staan wij voor de vaststelling, hopelijk vanavond, van de begroting 2019 en daarmee ook de eerste begroting van de nieuwe gemeente Groningen. En we doen dat, laat ik dat ook maar even gezegd hebben, op een nogal vreemd moment misschien, want we doen dat tegelijkertijd met de voorjaarsbrief 2020, in een lopend jaar, eigenlijk al heel dicht op de eerste voortgangsrapportage van diezelfde begroting. Maar ik beloof u meteen dat we dat volgend jaar weer op de vertrouwde momenten in het vertrouwde ritme met elkaar gaan doen.

Want voorzitter, met dit moment hopelijk vanavond, als we de begroting vaststellen, dan kunnen we ook echt een formeel aan de slag. Dat is nog een hele opgave. Ik zou eerst iets willen zeggen over de financiële situatie van onze gemeente. Dat is door de verschillende fracties ook gedaan, maar ik wil dat graag toch vanuit het college ook even kleuren.

Voorzitter, over de tekortschietende overheidsbudgetten, met name in het sociale domein, is al veel gezegd, dus dat hoef ik niet te herhalen. Maar dat is wel een heel grote veroorzaker van de financiële problematiek waar de gemeente Groningen nu in zit. Daarbij komt ook dat gemeenten, ondanks dat veel anderen dat wel doen, nauwelijks meeprofiteren van de economische groei, terwijl tegelijkertijd gemeenten wel geacht worden en terecht ook, om te blijven investeren vanuit lopende begrotingen om de groei te faciliteren. Voorzitter dat doen we dan tegen een achtergrond van ongeveer een decennium, de heer Benjamins zei dat, de heer Dijk ook, dat we eigenlijk al een decennium lang aan het bezuinigen zijn. Vanuit de crisis zijn we eigenlijk doorgegaan met tekorten, bezuinigingsmaatregelen en zo hebben we heel veel van het laaghangend fruit, zou je kunnen zeggen, al verbruikt. We hebben die mogelijkheden nu niet meer. Die zijn dus daarmee ook de afgelopen tien jaar steeds kleiner en kleiner geworden. Voorzitter, er is dan ook geen sprake van een juichbegroting, als u daar al van zou willen spreken. Want in de driehoek die ik in de raadscommissie heb geschetst van inkomsten, uitgaven en de financiële situatie, zien we nu misschien wel meer dan ooit dat het ene niet zonder het andere kan en dat een maatregel om de uitgaven te vergroten, meteen betekent dat we ook moeten kijken hoe we de inkomsten vergroten of moeten kijken hoe we de financiële situatie kunnen bijstellen.

En voorzitter, in deze begroting is daarom ook een aantal moeilijke en lastige maatregelen verwerkt. Laten we daar dan ook open en helder over zijn. Dat gaat bijvoorbeeld over gewenste investeringen, die wellicht niet meer kunnen. Zo hebben wij bijvoorbeeld de vertegenwoordigers van de drafbaan gehoord. We hebben het dan bijvoorbeeld over de besparingen op de kosten van de WIJ. Al zijn we goed met de WIJ uitgekomen, ik kom daar zo nog even op terug, is dat natuurlijk wel een maatregel die lastig is voor het college, maar natuurlijk ook voor de raad. Dat gaat bijvoorbeeld ook over de vermindering van de gemeentelijke taken, die echt noodzaak is, als we de kosten willen beperken. Dan kan dat niet meer alleen door te kijken naar efficiëntie. Dan gaat het er ook over dat we echt scherp moeten kijken naar: wat vinden we dat de gemeente nog wel moet doen en niet moet doen? En dan reageer ik op de heer Bolle, die aangeeft dat er scherpe keuzes niet gemaakt worden. Nou voorzitter, de aankondiging van zo’n discussie waarbij we zien dat we ongeveer 6 of 7 miljoen euro willen verdienen door gewoon minder dingen te kunnen doen, dat is een van de keuzes die we nu niet maken, maar dat is wel een van de keuzes die we de komende periode nog met elkaar moeten maken. Wij gaan daarbij niet over één nacht ijs. Daarom staan er nu ook niet nog allerlei concrete voorstellen over in de begroting, omdat we dat op een zorgvuldige

manier willen doen, met onze eigen organisatie en ook met uw raad. Dus daar waar in de begroting staat dat er stevige keuzes worden gemaakt, is dat voor een deel omdat ze er nu in zitten en voor een deel is het een aankondiging van keuzes die nog gemaakt moeten worden.

Voorzitter, we hebben het dan bijvoorbeeld over belastingverhogingen, waarvan we er een inmiddels in de raad hebben gehad en over een andere spreken we de komende maanden, en over de reserve die we daarvoor hebben moeten inzetten. Ik zeg tegen mevrouw Jacob dat het streven blijft naar een weerstandsvermogen van 1,0 en dus voldoende. Dat halen we ook in 2019, maar het wordt nog verdraaid ingewikkeld om dat op die manier te doen. Dus het streven blijft er wel, maar we moeten wel waarschijnlijk accepteren dat we in de tijdelijkheid daar misschien net even onder komen. Dus uiteindelijk is het de bedoeling om op die 6 uit te komen.

Voorzitter, maar uiteindelijk zijn de gemeentelijke financiën natuurlijk niet het doel. Het is alleen maar een middel. Het is een middel om inhoudelijke doelen te bereiken, om ervoor te zorgen dat de inwoners van onze gemeente op de prettigste manier hun leven hier kunnen leiden. En dat doen we door, ondanks die ingewikkelde financiële situatie, toch te blijven investeren in een aantal zaken dat belangrijk is voor de toekomst van Groningen. Voorzitter, ik wil daar nu een aantal dingen van noemen en daarbij niet de pretentie hebben dat dit nou zaken zijn waar alleen de coalitie of coalitiepartijen baat bij hebben. Dit zijn eigenlijk zaken die ons volgens mij in deze raad in grote mate met elkaar binden. Dit zijn thema's die we zien om te investeren in de toekomst, die onze fracties in deze gemeenteraad niet scheiden, maar hopelijk eerder verbinden. Bijvoorbeeld daar waar we proberen te blijven investeren in de kwaliteit van onze wijken, onze dorpen en onze binnenstad. Dat gaat bijvoorbeeld over voldoende woningen in gemengde wijken, mobiliteit die houdbaar is, niet alleen nu maar dus ook in de toekomst. Dat we weer investeren in wijkvernieuwing. Nadat dit een aantal jaren niet is gelukt, gaan we daarmee weer vol aan de slag. En ook blijven we inzetten op een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Voorzitter, dat gaat ook over een bijdrage aan de energietransitie, over het verduurzamen van de warmtevoorziening van 10.000 huizen, met name in de coöperatieve sector omdat, en dan volg ik de heer Dijk, het met name belangrijk is om mensen in sociaaleconomisch zwakke omstandigheden juist de kans te bieden dat ze mee kunnen met de energietransitie en dat het hun bondgenoot wordt en niet hun vijand. Voorzitter, dat gaat over de wijkenergieplannen die we willen maken, om aan u te laten zien en aan onze bewoners, hoe we ervoor gaan zorgen dat Groningen zijn ambities op het gebied van energie en klimaat op lange termijn gaat halen en dat iedereen daarin mee kan doen. Dat gaat over het wagenpark en dat gaat ook over investeren in klimaatadaptatie. Voorzitter, dat gaat bijvoorbeeld ook over voorzieningen, wat de heer Van Kesteren de kerntaak van de gemeente noemde. Goede en duurzame scholen en toch blijven investeren in de ontwikkeling van sportaccommodaties en culturele voorzieningen. Voorzitter, dat gaat ook over iedereen die mee kan doen in Groningen. Dat gaat bijvoorbeeld over sociaal ondernemerschap, over het vergroten van werkgelegenheid of investeren in activering en bijvoorbeeld ook in basisbanen voor mensen die al lange tijd niet op een reguliere manier aan het werk kunnen komen en die we ook willen ontlasten van de pretentie dat het misschien ooit nog gaat lukken. Voorzitter, dat gaat bijvoorbeeld over kwaliteit van de openbare ruimte. En dat is geen coalitiethema, maar wordt in deze raad breed gedeeld. Dat gaat over meer groen, het gaat over gericht verhogen van het onderhoudsniveau en dat gaat bijvoorbeeld ook over het versterken van de handhaving. Maar voorzitter, dat gaat ook over het inzetten op een organisatie die klaar is voor de toekomst, door meer opgavegericht te gaan werken, door te ontschotten, door prioriteit te leggen bij wat echt belangrijk is en door beter gebiedsgericht te gaan werken, zoals de heer Sijbolts hier ook aanhaalde, om ervoor te zorgen dat we dichterbij inwoners kunnen staan en beter kunnen aansluiten bij wat zij van de gemeente verwachten. En door op die manier ervoor te zorgen dat we het vertrouwen en de betrokkenheid van onze inwoners behouden en het liefst nog verder versterken.

Voorzitter, deze begroting is niet te lezen zonder daarbij in te gaan op het sociale domein en alles wat daarmee samenhangt. En het gaat niet alleen om die tekorten, het gaat ook over de inhoud, over de mensen die daarmee te maken hebben en de manier waarop de gemeente probeert om daarmee om te gaan. Voorzitter, wethouder Gijsbertsen zei in de commissie helemaal terecht dat er sprake is van een financiële crisis in het sociale domein. Dat heeft te maken met de tekorten in het budget en beperkte sturingsmogelijkheden om daar op korte termijn iets aan te doen. Dat betekent niet dat we niets doen. In tegendeel. We nemen allerlei maatregelen om ervoor te zorgen dat we zoveel mogelijk tekorten terug kunnen dringen. Door beter samen te werken, door kritischer te kijken naar onze inkoop, maar ook bijvoorbeeld door beter te sturen, bijvoorbeeld door de inzet van OJG'ers bij huisartsen. Maar dat doen we ook door in te zetten op preventie. En dat willen we de komende periode zeker ook in samenwerking met onze wijken nog verder versterken.

Maar voorzitter, de belangrijkste component die u ook in deze begroting terugziet, is iets wat je zou kunnen noemen 'investeren om te besparen'. Dat gaat bijvoorbeeld over een aantal manieren waarbij we

juist investeren in ontwikkelingen die uiteindelijk ervoor kunnen zorgen dat de kosten van de gemeente omlaag gaan. Dat gaat bijvoorbeeld over het doorontwikkelen van Kansen in kaart om mensen te activeren en te proberen richting een betaalde baan te helpen, zodat we de tekorten in de BUIG kunnen terugdringen. Dat gaat bijvoorbeeld over de nieuw aangekondigde maatregelen in de WIJ, waarbij we juist door te investeren in het voorliggend veld zorgkosten kunnen besparen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja voorzitter, heeft de heer De Rook en heeft het college ook door dat dit niet echt een nieuw verhaal is? Dat het eigenlijk een verhaal is dat wij al jarenlang horen? En dat het dan een beetje als politiek wensdenken overkomt, als u ook niet de details geeft over hoe u bijvoorbeeld die wijkenergieplannen gaat uitvoeren of hoe u preventief in welzijn en zorgtaken gaat werken? Dat het echt als politiek wensdenken overkomt, als wij dan zulke megabedragen zien in zo'n meerjarenprogramma, waarop u zegt dat tekorten kunnen teruggedrongen worden?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, de heer Dijk heeft helemaal gelijk als zinnen die ik uitspreek nog veel meer details behoeven en uitvoering. En daarom hebben we ook, met name op de terreinen die u hebt aangegeven, de komende maanden op de LTA de gelegenheid om nader in te gaan op wat de plannen dan precies zijn. Dan is er ook de gelegenheid voor verschillende raadsfracties en het college om met elkaar echt het debat te voeren over of we dan de goede dingen aan het doen zijn. Maar voorzitter, ik kom zo nog even terug op de aanpak en hoe die te kwalificeren is. Bijvoorbeeld ook de gezinsaanpak, ook door de heer Brandsema genoemd, waarbij we voor mensen die nu te maken hebben met ontzettend veel verschillende hulpverleners en verschillende regelingen, juist door in te zetten op integrale hulpverlening, niet alleen kunnen zorgen dat die mensen veel betere hulp en betere zorg krijgen, maar dat het ook kan leiden tot het beperken van zorgkosten.

Voorzitter, dan ingaande op wat de heer Dijk net zei: het zijn heel grote bedragen die wij op deze manier hopen te kunnen terugverdienen en voorzitter, dat is inderdaad keihard werken en absoluut geen garantie dat het ook gaat lukken. Maar het is wel de manier waarop we ervoor kunnen zorgen dat wij de zorg op peil kunnen houden in deze gemeente, zonder dat het leidt tot een financieel onhoudbare situatie. Dus het zal inderdaad heel hard werken zijn, alle zeilen bijzetten om dit te laten lukken, maar dit is juist de manier, waarbij we door te investeren ervoor kunnen zorgen dat de kaalslag die de heer Dijk benoemt, waar de heer Van Kesteren voor waakt, in deze gemeente juist niet plaatsvindt. Maar voorzitter, ik zeg daar wel bij dat de grens daarvan wel is bereikt. Als we er niet in slagen om met deze maatregelen, met extra inspanningen van het Rijk, iets te doen aan de manier waarop wij met zorg omgaan, dan zullen we veel meer pijnlijke maatregelen moeten gaan treffen. Dat is geen dreigement, dat is gewoon de reële situatie waar wij op dit moment tegenaan lopen.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, daar verschillen wij van mening over. Dat u zegt: "als we deze maatregelen nemen, dan is de grens wel bereikt". U weet dat van mijn fractie. Mijn fractie zei al: die grens is al lang bereikt. In 2015 gaven wij dit vaak aan en goed, ik verwijt inderdaad u en ook meerdere partijen hier, dat u toen te kalm bleef, laat ik het zo netjes verwoorden. En u zegt: "dan moeten er pijnlijke maatregelen worden genomen", maar dan snap ik dus niet dat u die bedragen nu al opschrijft en dat ik een rijtje noemde net, als je het bij elkaar optelt tot een paar miljoen euro, en die keuze had u ook kunnen maken. En dan is mijn vraag: waarom kiest u dan niet voor de alternatieven die de SP heeft gegeven om daar bijvoorbeeld op te bezuinigen en deze kerntaak want er wordt hier 'kerntaak' genoemd ...

De VOORZITTER: Wilt u afronden?

De heer DIJK (SP): ... deze kerntaak bloedserius te nemen, tegelijkertijd te werken aan waar u graag aan wilt werken, maar niet die financiële druk erop te zetten?

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, volgens mij is het een illusie om te denken dat wij op wat voor manier dan ook die financiële druk eraf kunnen halen. Die is er gewoon. En wat het college laat zien met de bedragen die u noemt, is hoe wij ervoor kunnen zorgen dat juist door de investering in kwaliteit, de zorg waarvan wij vinden dat die geleverd moet worden in Groningen, geleverd blijft worden. En dat juist de kaalslag waar u voor waakt en waar u bang voor bent, niet plaatsvindt.

Voorzitter, andere gemeenten lossen dat anders op. Er zijn verschillende gemeenten in Nederland bekend die geen andere opties meer zien dan gewoon heel hard te gaan snijden in allerlei voorzieningen die er zijn. En we moeten oppassen dat wij het moment bereiken dat we daar in Groningen aankomen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Ja, als we het niet halen en als de grens is bereikt, dan gaan er pijnlijke bezuinigingen komen. Kan het college dan nu ook aangeven op welke gebieden dat gaat gebeuren? Want in het coalitieakkoord staat: we gaan tekorten die er in een bepaald programma zijn, ook in dat programma oplossen. Nou ja, als dat dan het adagium blijft, dan wordt het inderdaad heel erg pijnlijk. Is het college bereid om dat adagium te laten vallen in 2020 of 2021 en niet op die zorg, op die belangrijke taak, op arbeid te korten, maar dan te zeggen: dan gaan we het anders doen in de binnenstad, dan gaan we misschien het stadhuis anders inrichten, dan gaan we dat soort dingen aanpakken?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, de heer Bolle geeft een aantal zaken aan en volgens mij is dat in de volle breedte wat er dan in beeld komt. En dat is niet omdat het college al een vooringenomen inschatting heeft over waar dan op bezuinigd zou moeten worden, maar wel de inschatting dat het aantal pijnloze bezuinigingen of besparingen is opgebruikt. Die zijn er niet meer. Dus als er dan toch nog aanvullend bespaard zal moeten worden, zal dat per definitie altijd ergens pijn doen. Zo moet u dat ook zien. Wij zien nu dat we, ondanks een aantal moeilijke maatregelen die nu al in de begroting staan, we nog relatief pijnloos verder kunnen als gemeente. Maar bij elke volgende tegenvaller, bij elke volgende negatieve bijstelling, voor zowel onze verwachtingen als bijstellingen vanuit het Rijk, komen we helaas in een heel andere categorie van besparingen terecht en ik denk dat het ons gezamenlijke belang is dat we in die discussie niet terechtkomen. Wat ik heb geprobeerd aan te geven, ook richting de heer Dijk, is hoe het college probeert om ons uit die situatie te werken en te houden, om er uiteindelijk voor te zorgen dat wij, en dat is in verschillende gemeenten inmiddels anders, ervoor kunnen blijven zorgen dat onze inwoners de zorg krijgen die ze nodig hebben.

Voorzitter, ik ben net vergeten te zeggen dat, als we zeggen ‘investeren om te besparen’, dan is dat met name een goede strategie, omdat dit niet alleen maar leidt tot kostenbesparingen, maar ook omdat wij erin geloven dat het voorkomen van zorgkosten, zodat zorg en begeleiding niet nodig zijn, uiteindelijk voor mensen veel beter is.

Voorzitter, het college wil absoluut niet de pretentie uitstralen dat bij de vaststelling van deze begroting alles wat er in de begroting staat ook terstond allemaal gerealiseerd is. Om maar eens een cliché te gebruiken: dat is niet het eind van het werk voor 2019, dat is het begin van het werk voor 2019. En het zal nog keihard werken worden van alles en iedereen binnen de gemeentelijke organisatie, met heel veel partners, om dat voor elkaar te krijgen, zeker omdat alweer een aantal tegenvallers dreigt. Ik heb u vorige week al verteld wat wij verwachten met de bijstelling van het budget voor de BUIG en ook de eerste signalen van het accres zoals dat door het Rijk wordt vastgesteld, lijken ook negatiever zijn dan wij eerder hadden verwacht. We werken ook, en misschien goed om dat te onderstrepen, al een aantal jaren aan besparingen op onze eigen organisatie. Dat zijn verschillende taakstellingen, waar we nog een aantal miljoenen euro's mee moeten verdienen de komende jaren en waarbij we ook op korte termijn zullen moeten aangeven of en in welke mate die taakstellingen nog realistisch zijn. Wat ook door verschillende fracties is opgemerkt, is dat de ruimte in de reserve steeds beperkter is. De heer Bolle wees op het exploitatiesaldo, op de mate waarin de gemeente structurele lasten ook structureel afdekt. Hij legt inderdaad daar de vinger op de zere plek. Dat dit in 2019 en 2020 nog niet zo is. Het goede nieuws is wel dat we door een aantal maatregelen, daar vanaf 2021 weer op terechtkomen, maar het geeft wel aan dat wij op dat gebied ook in de gevarenzone zitten. Het realiseren van ambities die ik net ook al benoemde is een uitdaging, zeker omdat wij ook in financieel opzicht nog geen licht aan het einde van de tunnel zien. En voorzitter, daarmee wordt steeds meer duidelijk dat de spanning tussen de gemeente die je idealiter wilt zijn en de gemeente die je gewoon praktisch kunt zijn, steeds groter wordt. En dat is een vervelende constatering.

Voorzitter, ik zou twee elementen nog even specifiek uit willen lichten, omdat die minder in de begroting als zodanig aan de orde komen, maar wel heel veel deel gaan uitmaken van de inspanningen die deze gemeente in 2019 verricht. Het eerste gaat over de aardbevingen. Ik hoef de woorden van de burgemeester over vanmorgen niet te herhalen, maar ik wil in ieder geval zeggen dat de urgentie nog weer eens duidelijk is geworden over wat voor een vraagstuk wij hier omhanden hebben. En dat de gemeente Groningen de rol moet kiezen dat ze als overheid er moet staan voor haar inwoners. Dat wij voor onze dorpen met name, maar voor iedereen die zich getroffen voelt door de aardbevingsellende onze

rol pakken om samen met hen een antwoord te verzinnen. Bijvoorbeeld hoe we nu bezig zijn met dorpsvernieuwing in Ten Post en dat is een positie die niet risicoloos is, want ook daar zit tussen wat we zouden willen doen en wat we kunnen doen, wat we zouden willen weten en wat we kunnen weten, een kloof. Dus het is niet risicoloos, maar wel de enige juiste positie die een gemeente in dit dossier moet innemen. En we hopen dat we ook op dat gebied zowel de instrumenten als het budget krijgen van het Rijk, die daarvoor nodig zijn.

Voorzitter, het andere thema dat ik nog graag zou willen benoemen is de herindeling. Groningen is in 2019 een nieuwe gemeente geworden, waar de stad Groningen deel van uitmaakt, maar ook de dorpen, die onderdeel waren van de voormalige gemeente Haren en de gemeente Ten Boer. En daar ligt een grote opdracht voor ons als gemeente, om ervoor te zorgen dat we ons huiswerk goed doen, dat we ervoor zorgen dat integratie van de drie gemeenten op een goede manier plaatsvindt, en dat we er tegelijkertijd voor zorgen dat alle inwoners van de oude gemeenten zich ook kunnen herkennen in die van de nieuwe gemeente. Dat voorzitter, is ook nog een geweldige klus, waar heel hard aan gewerkt moet worden. Dat doen we door de harmonisatie goed vorm te geven, maar ook door bijvoorbeeld in onze gebiedsteams onder leiding van wethouders Broeksma en Jongman echt te proberen om de gemeente Groningen dicht te laten aansluiten op de behoeften die in de verschillende wijken en de verschillende dorpen zijn.

Voorzitter, wat het college betreft zitten alle elementen in deze begroting. Hoe we proberen onze inkomsten te vergroten, hoe we onze uitgaven enerzijds beperken maar nog op een aantal belangrijke terreinen intensiveren en hoe we tegelijkertijd een beroep moeten doen op het weerstandsvermogen, waar het ten dele natuurlijk ook voor bedoeld is: het opvangen van tegenvallers, en zorgen we dat we, in samenhang, een begroting hebben die een sluitend financieel meerjarenbeeld laat zien, maar die toch ruimte laat om te investeren in de dingen die belangrijk zijn voor de toekomst van Groningen.

Voorzitter, als u mij toestaat dan zou ik graag de moties doorlopen. En dat zijn er volgens mij 35. Voorzitter, 'De beer is los', om maar met een motie te beginnen. Motie 1, 'De beer is los', en het college wil graag het oordeel aan de raad laten op dat punt. We kunnen dat doen. Voorzitter, misschien even vooraf om daar een lijn in te trekken: alle moties die door het college worden gekwalificeerd als overbodig, zullen we ontraden. Allemaal. Dat zijn er niet heel veel gelukkig, maar dan weet u even dat dit de lijn is die wij daarbij kiezen. Ik zal nog er een aantal keer aan refereren.

De VOORZITTER: Ik ga even naar mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Even een vraag, voorzitter. Als u een motie overbodig vindt, houdt dit dan in dat u haar overneemt of al van plan was om dat te doen?

De VOORZITTER: Of al aan het doen bent. Dat kan ook nog.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik vermoed maar zo dat wij hier een ordeverschilletje hebben tussen de gemeente Haren en de gemeente Groningen, waarbij ik heb begrepen dat in Haren wel het gebruik was dat het college een motie mocht overnemen en dat dit in de oude gemeente Groningen niet het geval was. Dus misschien kunt u daar wat duidelijkheid in scheppen?

De VOORZITTER: Ik moet even lachen, want eerlijk gezegd weet ik niet eens precies hoe het in Haren ging. Maar laten we maar even kijken wat er hier aan de hand is en volgens mij heeft de wethouder dat goed gezegd. Als wij zeggen: ze is overbodig, dan gebeurt het al, in het algemeen. Dan zijn we het al aan het doen, dan wel hebben we al een besluit genomen dat we het gaan doen. Dat is het. Maar ik vind wel dat u recht hebt, als de wethouder zegt: dit is overbodig, om te horen waarom. En dan kunt u altijd nog uw eigen oordeel daarop hebben.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Nou, mijn vraag was vooral: als u ontraadt, wil ik weten waarom. Omdat u iets niet goed vindt, of omdat u het toch al doet, dat was de achtergrond van mijn vraag.

De VOORZITTER: Ja, ja. Nou ja, deze twee opties zijn er.

Wethouder DE ROOK: In die toelichting voorziet het college. Maar we gaan even kijken hoe het gaat. Motie 1: oordeel aan de raad. Voor motie 2, 'Handhaven op foutparkeren', zou het college ook het oordeel aan de raad willen laten. We kunnen dat onderzoeken en meenemen, bijvoorbeeld in het meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer. Motie 3: 'Tegengaan van ongelijkheid, verruiming kwijtschelding'. Ja, daarover zouden wij graag het oordeel aan de raad willen laten. Dan voorzitter,

motie 4 en daarvoor zou ik graag, dat is ook nog een variant van hoe wij moties kunnen beantwoorden, het woord willen geven aan collega Bloemhoff, met uw goedkeuring, voorzitter.

Wethouder BLOEMHOFF: Ja dank u wel, voorzitter. Zoals ook in de commissie Werk en Inkomen al door mij is aangegeven, kunnen en willen we dit onderwerp, zeg maar de hoogte van het minimumloon, ook wel bespreken in het Regionaal Platform Arbeidsvraagstukken. Het is natuurlijk een vraagstuk van sociale partners, die daaruit moeten komen, maar we willen het best op de agenda zetten. En met die uitleg kunnen we deze motie aan het oordeel van de raad overlaten.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan ga ik door naar motie 5 over het wettelijk minimumloon voor pakketbezorging, onder andere. Het college wil met alle plezier in gesprek gaan met de werknemers en de vakbonden, maar een vergunningenstelsel gaat het college nog te ver. Dus die motie zouden wij willen ontraden.

Voorzitter, voor motie 6 over energieneutraal wonen, zou ik graag het woord willen geven aan collega Broeksma, met uw goedkeuring.

Wethouder BROEKSMA: Dank u wel. Het college ontraadt de motie. Even voor de verheldering daarbij: in de overwegingen staat dat Groningen Woont SLIM een lening of subsidie zou kunnen verstrekken. Dat gebeurt niet. Groningen Woont SLIM geeft advies aan de burgers die in hun eigen tempo naar verduurzaming van hun woning willen. In juni streven wij ernaar om u onze wijkenergieaanpak te sturen, waar we wijkbreed, dus op wijkniveau, onze wijkenergie willen met u willen bespreken en daar krijgt ook Groningen Woont SLIM een plek in. Dus wij komen tot u in juni met onze documenten daarover. Dank u. Wij ontraden de motie dus daarom.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan ga ik naar motie 7 over de huishoudelijke hulp. De maatregelen die in de motie genoemd worden voor de huishoudelijke hulp, worden verwerkt de begroting 2020. Dus die worden nu niet besloten en voor de zomer krijgt u van het college een brief over hoe het van plan is om met deze maatregel om te gaan. En dan krijgt u ook de onderbouwing van zowel het bedrag als het effect van de maatregelen. Dus ik zou deze motie willen ontraden en wel aanraden om de besluitvorming in het debat over deze maatregel af te wachten. We verwachten dat u die discussie in september met elkaar kunt voeren. Dus motie 7 ontraden we.

Dan motie 8. Daar wordt gezegd “de structurele budgetten van Marketing Groningen te halveren”. Dat zou in de praktijk betekenen dat Marketing Groningen omvalt en Marketing Groningen is nog steeds een relevant instrument voor de gemeente om in te zetten op het vergroten van werkgelegenheid en toerisme in deze gemeente. Het zou onverstandig zijn om dit te stoppen en aan de andere kant zien we bij maatregel 1 ook niet op een andere manier ruimte in de begroting om dat te realiseren. Dus we zouden die motie graag ontraden.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, het is niet mijn motie, maar er wordt bij 2b gevraagd om dan eventueel met een alternatieve dekking te komen als Marketing Groningen niet zou kunnen. En het gaat ook niet om de huidige begroting, maar om de begroting van 2020.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, maar omdat wij op basis van de informatie die we nu hebben niet zien waar die alternatieve dekking dan uit zou moeten bestaan, daar ook naast Marketing Groningen geen ander alternatief voorhanden is, zien we die ruimte niet. En daarom zullen we die motie dus ontraden. Nou voorzitter, de heer Bolle mag nog steeds voorstemmen, als hij dat wil.

De heer BOLLE (CDA): Oh, wat ontzettend aardig, maar hoe hoog is het bedrag dat er nodig is, dan?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat gaat om 600.000 euro structureel.

Dan motie 9 over de meerkostenregeling. Ja, dat is volgens mij ook een discussie die vaker in deze raad heeft plaatsgevonden. De dekking wordt verondersteld vanuit een overschot binnen de begrotingspost, maar die dekking of dat overschot is er in realiteit niet. Dat is wellicht op een bepaald moment boekhoudkundig zo, maar dat is geen budget waarover beschikt kan worden, waarmee dus ook de dekking van dit voorstel nu volstaat en wij dus ook geen andere manier zien om deze maatregel te financieren. Dus we zullen deze motie ook ontraden.

Voorzitter motie 10. Die gaat over de terugkeer en de woonlasten. In de wijkvernieuwingsplannen is een sociaal plan afgesproken. Daar zijn onder andere deze afspraken onderdeel van, waarbij ik kan aangeven dat de terugkeerafspraken daar onderdeel van zijn, behalve als dat om gezette omstandigheden niet kan. Maar volgens mij wordt er in voorzien en daarmee kwalificeren wij deze motie als overbodig en zullen we die dus ontraden.

Voorzitter, over de WIJ-teams. Die motie zouden we ook willen ontraden. Er is een pakket gepresenteerd samen met de stichting WIJ over hoe wij hier in de praktijk mee om willen gaan, ook voor de begroting van 2020 en die bespreking staat volgens mij gepland voor de raad van juni. Dus we raden u aan om die bespreking daarover af te wachten en de uitkomsten daarvan te betrekken bij de begroting van 2020, maar nu niet al te beslissen over deze maatregel. Dus die zouden we ook graag willen ontraden.

Voorzitter, motie 12, dat is de afspraken op te nemen in de prestatieafspraken met corporaties en huurdersorganisaties. We zien dit ook als overbodig. Dat wordt al gedaan en daar waar het gaat over het maken van onderscheid tussen studerende en niet-studerende jongeren, is juist een van de aspecten van het huidige woonbeleid, dat dit onderscheid niet gemaakt wordt. Dus deels zijn de afspraken overbodig en daar waar de indieners zou willen aansturen op een steviger onderscheid, is het college het daar niet mee eens. Dus zullen we deze motie ontraden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, kan het college er een argumentatie voor geven waarom het daar niet mee eens is? Want we doen het met ouderen, we doen het met jongeren, we doen het met heel veel verschillende groepen wel. En hier zie je een duidelijk verschil in hoe iemand aan zijn inkomen komt en of hij dan via een lening bij de DUO, steun van zijn ouders, een bijbaantje wel tot een bedrag van deze huren van formaat kan komen en heel veel net werkende jongeren niet.

Wethouder DE ROOK: Volgens mij gaat het er met name om dat wij spreken over jongerenhuisvesting. Dat het dus huisvesting is, die geschikt gemaakt is voor jongeren in brede zin en dat de gemeente daarbij niet controleert of iemand staat ingeschreven, al dan niet bij de instelling. Daar gaat het eigenlijk om.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dat is alsnog niet echt een antwoord op mijn vraag. Dat kun je dus alsnog wel doen. Je kunt wel een onderscheid maken, om het probleem op te lossen dat ik net probeerde uit te leggen. En wij krijgen dat van verschillende kanten naar ons toe, ook van WIJ-teams bijvoorbeeld, die zeggen: jongeren wonen langer thuis, als ze studeren kunnen ze eerder het huis uit, onder het rijtje inkomens dat ik net opnoemde, waarbij jongeren die net aan het werk zijn, daar veel meer moeten mee hebben. Dus het onderscheid is toch niet heel gek om te maken?

Wethouder DE ROOK: Nee voorzitter, maar dat soort aspecten die u aangeeft, maken volgens mij deel uit van de prestatieafspraken die wij jaarlijks maken. Volgens het college zit dat er afdoende in. Als u het daar niet mee eens bent, dan kunt u dat wat het college betreft beter betrekken bij de volgende discussie, die u in het kader van de commissie Ruimte en Wonen hebt over de herziening van de prestatieafspraken. Voorzitter, grofvuil ophalen. Ja voorzitter, daar wordt ook een dekking bij aangegeven: de gemeentelijke bijdrage voor promotie van onderwijsinstellingen. En het college heeft dat even nagekeken, maar die is er niet. Het college voert geen promotie uit voor onderwijsinstellingen. Dus die dekking is wat ons betreft niet beschikbaar en daarom zullen we de motie ontraden.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, die dekking staat gewoon in de gemeenterekening, in het economische programma: 385.000 euro per jaar.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, waar de heer Dijk het over heeft, is de promotie van kennissectoren. Dat gaat niet over onderwijsinstellingen, dat gaat over kennisintensieve bedrijven, waarbij wij proberen om Groningen interessant te houden als kennisregio, zodat bedrijven zich hier vestigen en hier mensen aan het werk helpen, zodat zij hier in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Maar dat gaat niet nogmaals, over het promoten van onderwijsinstellingen. Dat kunnen zij prima zelf.

Voorzitter, ik zit bij motie 14, 'Maak werken makkelijker' en daarbij zou ik graag het woord even willen geven aan wethouder Gijsbertsen, met uw goedkeuring.

Wethouder GIJSBERTSEN: Dank. De motie 'Maak werken makkelijker' sluit nauw aan bij de ambitie van het college om juist in dit soort dingen versimpelingen aan te brengen. Dus oordeel aan de raad, wat ons betreft. Ik heb nog een kleine toelichting om de verwachtingen wat helderder te krijgen. U hebt een specifiek beeld van wat de belastingdienst zou kunnen doen. Het nadeel van de gegevens van de

belastingdienst is dat ze verouderd zijn. Dat helpt pas na zes of acht weken, terwijl wij eigenlijk acuut van elke maand de actuele informatie nodig hebben. Dus het is even de vraag of het precies zo kan en of het precies in zo'n kleine proef kan als u voorstelt. Maar u hebt ook opgeschreven "bijvoorbeeld", heb ik gezien, dus we gaan met deze richting aan de slag. Daar informeren wij uw raad ook over en met die interpretatie: oordeel aan de raad.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan ga ik verder naar motie 15, de tekorten Stedelijk Investeringsfonds. Volgens mij gaat dit over het feit dat in het Stedelijk Investeringsfonds een bepaald bedrag beschikbaar is, dat er ook een aantal projecten is benoemd in het Stedelijk Investeringsfonds en dat daar een verschil tussen is. Daar is een goede reden voor, overigens, maar dat u daar meer overzicht in wilt en dat kunnen wij u leveren. Dus oordeel aan de raad.

Dan motie 16, ik heb hier staan: oordeel aan de raad. Ik heb er boven staan: 'terecht punt', dus dat wordt door het college ook gezien. Dus het oordeel is aan de raad.

Voorzitter, dan motie 17, 'Maatschappelijke diensttijd'. Dat gaat in vanaf september 2019 en nou ja, ik kan me aansluiten bij de motie, maar oordeel aan de raad.

Voorzitter, motie 18 'Dierenhulp bij minima'. Daarvoor geef ik graag het woord aan collega Gijsbertsen.

Wethouder GIJSBERTSEN: Voorzitter, het college kan het oordeel aan de raad geven. Het is prima om in september te laten zien wat dat zou kosten. Ik zeg er wel bij dat ik vanuit het college zeer terughoudend ben als het gaat over het daadwerkelijk implementeren van dit voorstel. Hoewel ik denk dat, als we kijken naar de richting die het armoedebeleid opgaat en die door uw raad vaak wordt aangemoedigd, namelijk meer armoedebestrijding, minder versnippering van projecten, en ik kijk naar het feit dat chippen bijvoorbeeld al in de Stadspas zit, ik me afvraag of dit de prioriteit moet zijn. Dat gezegd hebbende: prima om dat in beeld te brengen in september. Dan kunt u uw afweging maken in het totaal van het armoedebeleid.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, motie 19, 'Man en paard noemen'. We zouden u graag een toezegging willen doen om de huidige dierenwelzijnsnota te actualiseren. Dat is waarschijnlijk niet helemaal op het ambitieniveau dat mevrouw De Wrede heeft uitgesproken in haar woordvoering, net. De toezegging willen we graag doen, maar een hele lijst maken met alle soorten dieren die in Groningen beschikbaar zijn, dat gaat ons net iets te ver. Dus we zouden die motie willen ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw De Wrede.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ja dank u wel, voorzitter. Ik val wel een beetje over die term 'beschikbaar'. Dat is blijkbaar wat bij dieren bij u voor op de tong ligt. Maar ik wilde eigenlijk vragen: gaat u die dierenwelzijnsnota dan ook een beetje uitbreiden? Of blijft het alleen bij een actualisatie van de regelgeving?

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, wat ons betreft betekent meer kwaliteit niet automatisch meer pagina's. Dus we zullen we zullen hem herzien en op een aantal punten ook echt even aanpassen aan de eisen van de van de huidige tijd. Maar het is vervolgens aan u om aan te geven of u dat uitgebreid genoeg vindt of niet. Waar het college in ieder geval geen aanleiding voor ziet en ook geen behoefte aan heeft, is een opdracht van de raad om allerlei papier te produceren, als we daarin constateren dat het misschien niet nodig is om uiteindelijk ook op het gebied van dierenwelzijnsbeleid de nodige stappen te zetten, de komende jaren. Dus een toezegging wil het college graag doen, en anders zal het college de motie ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw De Wrede.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Wij nemen dit aanbod van college graag aan en zullen te zijner tijd bekijken of we nog iets willen toevoegen. Dank u wel. Dus we trekken de motie in.

De VOORZITTER: Dank u wel. Motie 19 is ingetrokken. Motie 20.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan motie 20. Dat is de motie over de plezierjacht. Dit is opgenomen in het coalitieakkoord, dus in die zin heeft het college die opdracht al om dit vorm te geven. We zouden graag het oordeel aan de raad willen laten. Het college dan kan bekijken hoe het dit in de praktijk kan

vormgeven. Motie 21 gaat over het faunabeheer op haar gronden. Dit is een bevoegdheid van de provincie. Daar heeft het college dus in die zin geen rol in, dus we zouden deze motie willen ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw De Wrede.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel voorzitter. De plezierjacht is eigenlijk een taak van de landelijke overheid, maar daarin kan het college toch een rol spelen, namelijk door die te verbieden op zijn eigen gemeentelijke gronden. Hetzelfde geldt voor faunabeheer. Dat is inderdaad een bevoegdheid van de provincie, maar ook het faunabeheer kan de gemeente verbieden, door dat op haar gronden niet toe te staan. Dus in wezen, als bij de vorige motie het oordeel aan de raad werd gelaten, zou het heel consistent zijn om dat ook bij deze motie te doen.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, help ik dan mevrouw De Wrede door de andere motie ook te ontraden? Nee voorzitter, wij zien in de praktijk wel mogelijkheden om plezierjacht te verbieden. Daar waar het gaat over faunabeheer geven ook de mensen die daarmee bezig zijn aan dat dit veel complexer ligt, dus vandaar dat het college bij de plezierjacht zegt: oordeel aan de raad en bij faunabeheer aangeeft: ontraden.

De VOORZITTER: De heer Van Kesteren.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, ik heb een vraag aan college en aan de Partij voor de Dieren. Is er eigenlijk wel sprake van plezierjacht? Of kunnen we zeggen dat men plezier in faunabeheer heeft? In het jagen op zich, dat in dienst staat van het faunabeheer? Volgens mij bestaat dat helemaal niet en is het ook helemaal niet geoorloofd, plezierjacht. Heb ik dat juist?

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Nee.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik beschouw deze interruptie als afgehandeld door mevrouw De Wrede. Voorzitter, motie 22 'Carnivoor, geef het door'. Ja, wat het college betreft hebben we wel nog even gelegenheid nodig om te bekijken wat de consequenties zijn, in de praktijk, van uitvoering van deze motie om even goed te bekijken hoe je dat zou kunnen uitvoeren, als deze motie wordt aangenomen. Dus die ruimte houdt het college graag. Maar overigens lijkt ons dit een de afweging die de raad onderling zou moeten maken, dus we laten bij deze motie het oordeel aan de raad.

Dan voorzitter, ik heb dat niet aangekondigd vooraf, maar alle moties die niet voorzien in een dekking, zullen we ook ontraden. En om die reden zullen wij in ieder geval motie 23 ontraden, vanwege het ontbreken van een dekking. Voorzitter, motie 24.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, even een algemene vraag aan het college. Normaal gesproken zouden nu de jaarrekening behandelen en dan weten we in ieder geval nog als raad of we geld over hebben, waarmee we dingen kunnen dekken. Dit is sowieso een bijzondere combinatie van een voorjaarsbrief en een begroting. U schrijft in uw coalitieakkoord heel veel over samenwerken en verbinden. U begon er zelfs mee volgens mij, in uw betoog namens het college. Dus de opmerking die u net maakte over moties die geen dekking hebben, kan ik niet helemaal rijmen. Volgens mij is het juist de bedoeling dat wij bij de voorjaarsbrief als raad aangeven welke kant we op willen. Als de raad in meerderheid ja zegt, dan hebt u dat volgens mij als college, kort door de bocht, gewoon uit te voeren.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat het college de motie ontraadt, betekent niet dat wij zeggen dat we de motie niet gaan uitvoeren als ze niet wordt aangenomen. Dat ik denk ik een belangrijk verschil. Maar wat wel zo is, is dat wat ons betreft de manier van samenwerken niet het accepteren van een opdracht is, waarvan we weten dat we daar waarschijnlijk geen budget voor zullen hebben als we die opdracht krijgen. Dus volgens mij is het ook goed dat als raadsfracties zeggen: het moet meer daarnaartoe, ze dan ook aangeven waar dan minder naartoe zou kunnen. Want dan wordt er een eerlijk speelveld creëert. Dit is gewoon een motie die vraagt om meer budget voor een bepaald begrotingsonderdeel. Als het college dan geen aanwijzing krijgt over waar dat budget dan gevonden zou moeten worden, is dat voor ons een heel lastig uitvoerbare opdracht en willen wij die motie dus ook graag ontraden.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, ik heb u net ook beluisterd in een debat met de heer Dijk over een gevonden dekking en dan vindt u op de een of andere manier een argument om die dekking af te wijzen. Dus linksom of rechtsom, op deze manier komen we er toch nooit uit.

Wethouder DE ROOK: Maar voorzitter, dat is denk ik ook het verschil tussen de motie die hier is ingediend, die u zegt: 'doe meer geld voor dat begrotingsonderdeel' en de moties van de heer Dijk, die de moeite heeft genomen om ook aan te geven waar hij dat dan uit wil dekken. Dat wij als college aangeven dat wij dat geen verstandige keuze vinden, moet u niet helemaal verbazen. Want als dat ons een heel verstandig idee had geleken, dan hadden we dat waarschijnlijk wel in de begroting verwerkt.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, u luistert gewoon niet vaak genoeg naar onze verstandige keuzes.

Wethouder DE ROOK: Nou, dat lijkt mij geen optie, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, op zich is het natuurlijk logisch dat je een motie ontraadt waar geen dekking bij zit, als het gaat om de begroting van 2019. Dit is eigenlijk een motie die gericht op de voorjaarsbrief van 2020, waar in voorjaarsbriefbehandelingen heel vaak geen dekking bij dingen zal zitten. Hier zit geen dekking bij, maar zou het college nog een inhoudelijke titel kunnen geven of een beoordeling van de motie, nog even los van die dekking?

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, het college heeft in de begroting nu al verwerkt dat wij op een aantal terreinen het borgniveau willen gaan versterken. Dat is lastig geweest om dat binnen het hele financiële beeld al te realiseren. Wij vinden dat voor nu voldoende, maar ik heb geen behoefte namens het college om nu te gaan speculeren over wat we allemaal zouden willen, in een wereld waar we onbepert geld zouden hebben. Dat is er niet. Het college maakt de afweging dat wij moties waar geen dekking bij zit, ontraden. Dus dat is wat ik bij deze motie doe. Maar natuurlijk staat het u vrij, als u zich daar niets van aan wilt trekken, om gewoon voor die motie te stemmen.

De VOORZITTER: Moment. De heer Sijbolts nog even. Niet meer? Dan gaan we naar de volgende motie.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, de motie 'Aanpakken wildplakken'. Als het goed is hebben de indieners op dit punt al een toezegging gekregen dat het college de ogen en de oren open zal houden op straat, over wanneer dit zich voordoet en daar waar mogelijk ook tegen zal optreden. Maar wat het college betreft is er op dit moment geen aanleiding en ook geen behoefte om daar een heel beleid voor te gaan ontwikkelen. Dus het is onderdeel van onze aanpak, in de zin van ogen en oren op straat, maar geen nieuw beleid, dus ontraden. Voorzitter, motie 25.

De VOORZITTER: Die is gewijzigd.

Wethouder DE ROOK: Sorry?

De VOORZITTER: Die is gewijzigd.

Wethouder DE ROOK: Die is gewijzigd, ja. Dus zonder tweede bullet. Ja voorzitter, dan gaat dit er dus eigenlijk om een pilot te starten. Het college zegt daar wel bij dat wij in het hele gebiedsgerichte werken vaak dingen doen op instigatie en initiatief van bewoners. Dus wij voelen er niet voor om nu van bovenaf te zeggen: de gemeenteraad heeft besloten dat u hier een tuintje gaat aanleggen rondom deze afvalcontainer. Maar als er behoefte is bij bewoners, bijvoorbeeld in Vinkhuizen, dan willen we natuurlijk met hen kijken of we deze pilot kunnen vormgeven. Dus als het college haar zo mag lezen, dan is het oordeel aan de raad.

Voorzitter, afschaffen van de hondenbelasting.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Voorzitter, mag ik daar direct op reageren? Is dat handig?

De VOORZITTER: Ja, natuurlijk mag u daar op reageren.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, dat is handig, denk ik hè? Zo mag het college haar lezen. Dan weet iedereen dat direct.

Wethouder DE ROOK: Nou, dan oordeel aan de raad.

Afschaffen van de hondenbelasting; ja voorzitter, dit is ook een motie zonder dekking, dus die zal in dezelfde redenering bij de motie eerder door het college worden ontraden. Dan over de inhoud van de motie 'Hondenbelasting': ik denk dat dit inderdaad, en de heer Ubbens verwoordde dat ook in deze toonaarden, een van de maatregelen is. Dat het natuurlijk in de praktijk ingewikkeld is uit te leggen dat iemand in Ten Boer die een flink aantal koeien heeft bijvoorbeeld, en die zijn er, daarover geen belasting hoeft te betalen en over zijn hond wel. Dat is natuurlijk een rare situatie, waar wij nu in zitten als gemeente. Dat voelt vervelend en ook wel wat vreemd. Maar wij zien simpelweg niet de mogelijkheden, op korte termijn om 1 miljoen euro dekking te vinden om iets aan deze hondenbelasting te doen. Dat is het eerlijke verhaal en dat is waarom het college ervoor kiest om dit nu niet te doen en dat wij zullen kijken of dat anders is bij de begroting van 2020. Die verwachting is niet, maar we zullen in ieder geval tot die tijd motie ontraden.

De VOORZITTER: Eerst mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, ik heb hier even tijdens het eten over nagedacht en u zegt: hier is geen dekking voor. Eigenlijk is dat geen logische redenering. Want eigenlijk zegt u: met dit geld gaan we andere dingen dekken. Eigenlijk zou u voor die andere dingen een andere financiering moeten vinden en hiervan zeggen Dat is een heel andere, logischer redenering dan wat u nu zegt. Want dit is niet iets wat wij uitgeven. Dit is namelijk geen dekking. Snapt u wat ik bedoel? Ik heb hier wel over nagedacht.

Wethouder DE ROOK: Volgens mij geldt inderdaad niet dat dit een uitgave is waar een dekking voor ontbreekt, maar er is geen dekking voor uitgaven die wij doen. Dus als wij die dekking weghalen, dan zullen wij een andere dekking moeten zoeken voor die uitgaven. Daarmee ontstaat dus, als deze motie wordt aangenomen, een dekkingsprobleem, waar wij geen oplossing voor zien. En daarom zullen wij deze motie ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mag ik stilte, mensen?

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Volgens mij hoor ik het college zeggen dat het gaat om een bedrag van 1 miljoen euro en volgens mij is het aanmerkelijk lager. Want op het moment dat je hem afschaft, heb je ook geen kosten meer van inning en handhaving.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat is natuurlijk een component ervan. Er zit een kleine component uitvoeringskosten aan die 1 miljoen euro, maar ook als de bijdrage een aantal tonnen lager zou zijn, geldt nog steeds dezelfde redenering.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Die is de helft, hè. Het is niet een klein deel.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik heb in eerdere moties maatregelen die een lager bedrag kosten ook ontraden, omdat er geen sprake was van een dekking. Dus nog steeds dezelfde redenering: geen dekking.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dus het heeft niets met de inhoud te maken? Alleen met de dekking? Dank u wel.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, ik heb er over gezegd wat ik erover heb gezegd.

Dan motie 27 'Zoek het ook bij jezelf'. Voorzitter, we zullen deze motie ontraden, ook omdat ze de indruk wekt alsof wij hier bij de gemeente Groningen ontzettend veel ambtenaren hebben zitten. De cijfers die genoemd worden in deze motie zijn op basis van alle gemeenten. En het beeld van 100.000-plus-gemeenten is wezenlijk anders, waarbij de gemeente Groningen zich ook nog onderscheidt doordat wij nog bijvoorbeeld stadsbeheertaken in eigen huis doen. Dat vertekent dat beeld heel erg. Dus om op basis van die redenering te zeggen: het kan allemaal wel wat minder, dat is echt niet het geval, zeker niet gegeven de flinke bezuinigingen die de afgelopen periode ook op de ambtelijke organisatie al hebben plaatsgevonden. Dus we zullen de motie ontraden. We willen er wel bij zeggen, voorzitter, dat als het gaat over welke taken wij uitvoeren, dit college daar een discussie over voorbereidt met uw raad en dat we op die manier daar nog over te spreken komen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Ja, dank u. Wij hadden eerst een motie die letterlijk verwoordde wat de wethouder zojuist betoogde. Wij vragen nu eigenlijk alleen om een onderzoek.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan slaat de heer Sijbolts een iets andere toon aan dan dat het college leest in deze motie, dus dat is denk ik positief. Maar daar waar het gaat over een onderzoek om te kijken waar niet-wettelijke taken zijn, ja dat is precies wat wij willen gaan doen voor de kerntakendiscussie die we aan het voorbereiden zijn. Dus daarmee is de motie overbodig en zullen we die alsnog ontraden.

Voorzitter, motie 'Ophalen grofvuil'. Die gaat over de harmonisatie van het afvalbeleid. Eerder is ook over de kwijtschelding een motie ingediend, die laten we over aan het oordeel van de raad en deze in navolging daarvan ook. Motie 28: oordeel aan de raad.

Dan motie 29. Het college heeft al een toezegging gedaan dat de manier waarop we met accommodaties omgaan op korte termijn geactualiseerd gaat worden. Die toezegging is er en daarmee is deze motie overbodig en zullen we die ontraden.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Voorzitter, dat is nu net het probleem. Ik wil deze nieuwe wethouder van Financiën graag geloven, alleen hebben wij wel geconstateerd dat die motie niet is uitgevoerd. En u kunt zeggen dat u dit gaat doen, maar met dit onderwerp hebben wij inmiddels ervaring dat het dus niet gebeurt.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, volgens mij moeten we dat dan praktisch vormgeven en zo snel mogelijk samen met de griffie die actualisatie op de LTA zetten. Dan kunt u als raad ook daarop sturen. Ik hoor dat ze al op de LTA staat. In ieder geval: het komt er dus aan en het is denk ik een taak van het college om dat te leveren en aan uw raad om in de gaten te houden dat het college op dat punt ook levert wat u ervan verwacht.

Voorzitter, 'Gratis parkeren Haren', motie 30. Laat mij beginnen te zeggen dat er inderdaad nog een discussie is met ondernemers van Haren, ook in het kader van de centrumvisie over hoe men daar met het parkeren wil omgaan. Die discussie loopt en die wordt met name gevoerd met de ondernemers daar om te kijken wat hun wensen zijn. De compensatie die hier genoemd wordt, komt met name bij die ondernemers zelf terecht. Waar ik vermoed dat deze motie aansluiting bij zoekt, is het feit dat er in navolging van het Fonds Ondernemend Groningen, dat een deel van de ozb is, uit te geven door ondernemers, daar ook een variant van zal komen in de gemeente Haren. En dat je dat wellicht zou kunnen aanwenden om zo'n maatregel te dekken. Maar ook op die manier vindt het college het beter en eerlijker om dat gesprek eerst met ondernemers te voeren, voordat wij zeggen waar dat geld aan besteed moet worden. Dus het college is met het thema bezig, maar zou dat graag eerst met de belanghebbenden in Haren willen bespreken. Dus ontraden we de motie.

Motie 31, over de ontwikkelingen van de Lelylijn. Oordeel aan de raad.

Motie 32: misschien moet het college op dat punt even een indruk wegnemen. De indicatoren die wij laten zien over de kleine evenementen zijn een inschatting van wat er de komende jaren gaat gebeuren. Het is niet zo dat de gemeente met dat getal in hand, gaat sturen op het aantal evenementen, bijvoorbeeld. Dus het is niet zo dat op het moment dat het een kleiner getal is, de gemeente gaat zeggen: als dat getal bereikt is, dan hoort u er niet meer bij. Het is een inschatting van wat wij maken, op basis van ervaringsgegevens. Dus er is geen sprake van gemeentelijk beleid om het aantal evenementen te verkleinen. Dat maakt denk ik, voorzitter, deze motie ook overbodig.

De heer DUIT (Student en Stad): In dat geval trekken wij de motie terug.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dan het songfestival. Dit heeft op de collegetafel gelegen. Afgelopen dinsdag hebben we met elkaar gesproken over of Groningen daarvoor kandidaat zou moeten zijn. Het college is van oordeel dat Groningen daar geen kandidaat voor zou moeten zijn. Dat is in verband met de kosten die gemoeid zijn de organisatie van dit festival en ook het ontbreken van het op korte termijn beschikbaar zijn van een geschikte locatie.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja voorzitter, dan twee korte vragen aan de wethouder. Of een korte opmerking en een korte vraag. Is voor de wethouder al duidelijk wat dan daadwerkelijk de kosten zouden zijn? Volgens mij is daar geen werkelijk goede inschatting van te maken. En dat is ook waar we naar vragen in het onderzoek. En het tweede is om dit ook eventueel samen met de regio te doen. Dat is ook iets waar we om vragen, dus het gaat niet alleen om de stad.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dat is helder. Laat mij daar twee dingen over zeggen. Het eerste is dat, als je dit over een aantal jaren zou kunnen doen, het dan misschien nog het overwegen waard zou zijn voor ons en de regio. Maar vanwege de heel korte termijn waarop dit georganiseerd moet worden, binnen het jaar, zien we eigenlijk daar geen mogelijkheden voor. En als u vraagt: kunnen we dat niet gaan onderzoeken of toch bekijken, dan moet je dit volgens mij alleen gaan onderzoeken als je echt serieus van plan bent om dit te doen. Ik heb net een heel verhaal gehouden over onze financiële situatie. En daar past de, in de afgelopen jaren 15 tot 60 miljoen euro bij die een songfestival kost, wat het college betreft niet bij. Dus daarom zouden we deze motie willen ontraden.

Dan voorzitter, motie 34 van de PVV. Voorzitter, ik heb in mijn woordvoering geprobeerd uit te leggen hoe juist de hervormingen en maatregelen die dit college neemt in het sociale domein er niet op geënt zijn om een kaalslag te verwezenlijken, maar juist om een kaalslag te voorkomen. Dus de koppeling die hier wordt gemaakt tussen de hervormingen en de maatregelen en een kaalslag, is volgens het college niet juist. Dus we moeten juist doorgaan met deze maatregelen, als we ervoor willen zorgen dat we onze voorzieningen op peil kunnen houden. Dus voorzitter, daarom zouden we deze motie willen ontraden.

Motie 35. Ja voorzitter, ook tijdens de commissievergadering hebben we dit debatje met de PVV gehad. Daarbij hebben we ook aangegeven dat eigenlijk elke begrotingsdiscussie feitelijk een kerntakendiscussie is, waarbij verschillende fracties aangeven wat voor hen de kerntaken zijn. Nou, wat het college betreft heb ik net een aantal dingen aangegeven. Het zorgdragen voor het versnellen van de energietransitie, maar ook ervoor zorgen dat er voor onze inwoners in die energietransitie sprake is van gelijkblijvende woonlasten, tegen dezelfde kosten. Dat ze niet overgeleverd zijn aan de grillen van de markt en dat we er onder andere voor zorgen dat alle werkgelegenheid, die uit dit gebied wegtrekt, behouden blijft en omgezet wordt in nieuwe banen naar de toekomst. Dus we delen de analyse en de richting van de PVV niet en zullen deze motie daarom ontraden.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Ik kijk eerst nog even of er andere wethouders zijn die nog mogelijk aanvullingen hebben op vragen die gesteld zijn en niet door wethouder De Rook zijn beantwoord. Ik kijk even rond. Eerst even mevrouw Chakor.

Wethouder CHAKOR: Ja dank, voorzitter. Volgens mij had GroenLinks in hun woordvoering een vraag gesteld over licht. Het licht van lichthinder in duisternis. Ik kan u zeggen dat we daar inderdaad ook willen gaan bekijken wat we daarin gaan doen, wat er beter kan, waar kansen liggen en hoe het zich verhoudt tot de voorbereidingen die we sowieso moeten maken omtrent de Omgevingswet en omgevingsplannen. Dus we willen daar ook de mogelijkheid voor openstellen om met een integraal beleidsplan te komen, dus we komen hierop terug met een brief.

De VOORZITTER: Wethouder Broeksma.

Wethouder BROEKSMA: Dank u wel. De PVV heeft een vraag gesteld over de betrokkenheid bij de RES, de regionale energietransitie. Wij gaan zijn ermee aan de gang. We wachten op het klimaatakkoord, dat is een onderdeel ervan. Daar willen we niet volledig op wachten, we willen in september, oktober, bij de raad komen met de startnotitie RES. Dank u wel.

De VOORZITTER: Wethouder Van der Schaaf.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heb ik twee heel specifieke vragen genoteerd over mijn portefeuille. Eerst even de heer Duits, die vroeg naar de wooncontainers op het suikerfabriekterrein, in welke mate die weer zullen worden ingezet voor de piekopvang. Even voor alle duidelijkheid: echte piekopvang is het niet, was het niet en zal het ook niet zijn. Het is voor tien jaar; dat is een lange periode dat die containers er staan. Piekopvang gaat met name over de periode augustus, september, oktober, waar we weer een grote toestroom verwachten van studenten die niet snel een kamer kunnen vinden. We zullen in juni, daar hebben we het toevallig vanochtend uitgebreid over gehad, samen met onze convenantpartners studentenbonden, corporaties en de onderwijsinstellingen, een plan presenteren voor hoe wij de komende maanden die piekopvang zullen organiseren. Dus dan zult u meer op dat punt van ons over horen.

Het tweede punt was de heer Bushoff over het Pepergasthuis, het interview van de heer Kroon, oud-directeur van Lefier in de krant, afgelopen zaterdag. Ja, wij hebben het interview ook met belangstelling gelezen. Het sterkte ons ook in het verzet dat we hebben tegen de wijze waarop Lefier dit belangrijke complex van de hand wil doen. Wat precies de implicaties van die opmerkingen zijn, zoeken we nog uit. We zullen in geval de conclusie daarvan betrekken bij de hoorzitting die over deze voorgenomen verkoop wordt georganiseerd door de Autoriteit Wonen en die zal in juni plaatsvinden en daar hoort u dus meer over van ons.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kijk ik nog even rond of meer punten zijn blijven liggen. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, even over motie 13 van ons, 'Grofvuil ophalen'.

De VOORZITTER: Ja, wat wilt u daarmee?

De heer DIJK (SP): Die moet even aangepast worden.

De VOORZITTER: Ah!

De heer DIJK (SP): Want als je tien voorstellen doet, die tien keer beter moeten zijn, dan moet je het voorstel ook wel goed opschrijven. Hè Bob? Geintje! Nee, het waren mijn cijfers en Bob zijn woorden.

De VOORZITTER: Roept u maar.

De heer DIJK (SP): De cijfers moeten zijn: 386.000 en het moet inderdaad in plaats van onderwijsinstellingen 'kennissectoren' zijn.

De VOORZITTER: Hebt u de wijzigingen meegekregen? Er staat in het dictum onder 1 een verkeerd getal. Dat moet zijn 386.000 euro. En onder punt 2 van het dictum staat het woord 'onderwijsinstellingen' en dat moet 'kennissectoren' zijn. Goed. Dit was het? Dan kijken we even naar de heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Ja dank u wel, voorzitter. Ik had nog even een vraag over motie 5. Die werd ontraden door het college. Het gaat over de tabel wettelijk minimumloon. Een vergunningstelsel zou te ver gaan, maar er wordt in het dictum gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken. Dus dat blijkt dat het mogelijk is, dan komt dat uit het onderzoek, maar is het niet wat voorbarig om dan nu al te stellen dat het niet kan?

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, juist op die mogelijkheden is het college al ingegaan in de schriftelijke vragen die zijn gesteld.

De VOORZITTER: De heer Bolle. Rustig aan.

De heer BOLLE (CDA): Ja, iemand heeft de inhoud verwisseld, denk ik. Een vraag aan de wethouder. Kijk, ook al die onderzoekjes die gevraagd worden, zijn in principe niet gratis. Daar gaan ambtenaren mee aan de slag en daar moet ook gewoon voor betaald worden. En daar zie ik ook nog geen dekking voor, toch? Klopt dat?

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, wij hebben een inschatting gemaakt van of dat binnen de bestaande beleidscapaciteit lukt, of dat wij voor onderzoek echt aanvullend capaciteit moeten inhuren. Waar dat het geval is zeggen wij: dat heeft consequenties, dus ontraden. En daar wij verwachten dat het in de bestaande beleidscapaciteit kan worden meegenomen, laten we het oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere punten blijven liggen in deze eerste termijn? Als ik het zo zie, de heer Duit nog.

De heer DUIT (Student en Stad): Ja, met betrekking tot de eerlijke promotie, omtrent de onderwijsinstellingen ...

De VOORZITTER: Ja, maar u krijgt, als u daar een soort stemverklaring voor wilt afgeven, ... Is dat het idee?

De heer DUIT (Student en Stad): Nee, het is een vraag die ik gesteld heb in de eerste termijn, die nog niet beantwoord is.

De VOORZITTER: Oké. Zegt u het dan nog even.

De heer DUIT (Student en Stad): Met betrekking tot de sportvelden en de financiering ervan, het co-investeringsfonds. Dat zijn eigenlijk de twee vragen.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Wethouder JONGMAN: Dank u wel, voorzitter. Ja, het co-investeringsfonds heeft twee doelen. Het is wel heel detaillistisch hoor, het is misschien goed om dat nu even heel kort toe te lichten en als u meer wilt, dat later nog even specifiek aan u mee te geven. Er zijn twee doelen voor dat fonds ingesteld. Een: extra investeren in gemeentelijke accommodaties mogelijk maken, met cofinanciering van sportclubs en als tweede: als gemeente bijdragen aan investeringen die clubs zelf willen doen. Dus het is geen gewijzigd beleid ten opzichte van eerder, maar wat we eerder beoogd hebben, gaan we nog steeds doen. Dat is de korte samenvatting.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, maar hier gaat erom dat het echt om vervanging van grasvelden gaat en die werden normaal gesproken niet gefinancierd vanuit het cofinancieringsfonds, maar uit het meerjarenonderhoud van sport. Dus in die zin is dat beleid wel gewijzigd. Klopt dat?

Wethouder JONGMAN: Het lijkt me goed om dat even in de memo aan u toe te lichten, anders gaan we nu de hele tijd een technische discussie voeren. Er zit een incidenteel deel in, voor het opruimen van de korrels en dat is het deel dat hier bedoeld wordt, om dat wel uit te betalen. Misschien geeft dat duidelijkheid voor dit moment.

De VOORZITTER: Nog meer punten? Niet?

De heer DUIT (Student en Stad): Ja, dan dus de promotie. Omtrent het Akkoord van Groningen en de onderwijsinstellingen. Of we dat niet eerlijker zouden moeten doen.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, het is me een beetje ontgaan wat nou de vraag daarbij is. Zou de heer Duit die misschien nog een keer willen herhalen?

De heer DUIT (Student en Stad): Dat kan zeker, voorzitter. Ja, dat gaat er dus over dat in het Akkoord van Groningen gesproken wordt over meer bedrijven en studenten aantrekken door middel van promo's van Groningen. En we kennen de huidige situatie. En dat vooral naar internationale studenten op dit moment er verkeerde promotie is. En wij begrijpen zeker dat het Akkoord van Groningen onder meerdere partijen een afspraak is, alleen, omdat het zo expliciet in de ontwerpbegroting wordt genoemd, zijn we wel benieuwd of de coalitie voornemens is om binnen het Akkoord van Groningen wel te pleiten voor eerlijkere promotie door de onderwijsinstellingen naar hun potentiële studenten toe.

Wethouder DE ROOK: Voorzitter, dit is zeker onderdeel van het gesprek met de kennisinstellingen en maakt ook zeker deel uit van het gesprek dat wethouder Van der Schaaf heeft over hoe we met de huisvestingsbehoefte omgaan. Dat is ook een element. Hoe zorgen we ervoor dat de kennisinstellingen hun voorlichting beter doen en dat ze een betere inschatting kunnen maken van wie er precies komt? Dus dat heeft absoluut de aandacht, maar het feit dat kennisinstellingen internationaal inzetten om mensen hiernaartoe te halen is iets wat bij hen ligt. Maar op dit punt is het college zeker kritisch en voert men ook de gesprekken.

De VOORZITTER: Ik stel u voor dat wij de eerste termijn van het college hiermee beëindigen. Nu is het de gewoonte dat u even de gelegenheid krijgt om alles wat er is beantwoord nog even tegen het licht te houden en dat u ook de gelegenheid krijgt om te kijken of de door u ingediende moties overeind blijven, gewijzigd moeten, dan wel kunnen worden ingetrokken. Hoeveel tijd hebt u nodig, denkt u? Een kwartier? Oké, dat komt goed uit. Er is ook een kopje koffie buiten. Ik stel voor dat wij u een kwartier geven. Dat betekent 21.25 uur weer terug.

(Schorsing 21.16 uur – 21.25 uur)

De VOORZITTER: Mag ik de leden van de raad verzoeken hun plaatsen weer in te nemen? De vergadering is heropend. Ik zou even met u het volgende willen doornemen. Ik meen net te bespeuren, toen ik even met u in discussie was over de lengte van de pauze, dat u het beeld hebt dat wij de discussie wel zo'n beetje gehad hebben. En dat maakt ook dat ik me de vrijheid veroorloof om u aan te bevelen om de tweede termijn, waar nu ruimte voor is, uiterst kort te houden, maar tegelijkertijd te benutten om een stemverklaring over de moties af te leggen. En ik zou u vervolgens nog de suggestie willen doen om niet alle moties langs te lopen, want dan wordt het alsnog morgenvroeg. Als het aan de SP ligt. Kunnen we dat op deze manier doen? Er ligt inmiddels een nieuwe motietekst van motie 21 van de Partij voor de Dieren op uw tafel. Er wordt voorgesteld om motie 21 in te trekken, om een nieuwe motie in te dienen op hetzelfde onderwerp en mevrouw De Wrede gaan dat straks even toelichten. Kunnen we dat zo op deze manier doen? Dan krijgt mevrouw Wijnja nu het woord. Gaat dat lukken? Mooi.

Tweede termijn raad

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Mevrouw Wijnja moet heel even schakelen, omdat wij net iets hadden afgesproken over de stemverklaring en dat moeten we nu een heel klein beetje anders doen. Maar dat is niet erg.

De VOORZITTER: Nee, dat is goed. We hebben geduld.

Mevrouw WIJNJA (GroenLinks): Fijn. Wat ik nog graag zou willen zeggen is dat mijn fractie blij is met de uiteenzetting die het college heeft gegeven, waar het gaat om de investeringen in het sociale domein. Het is goed dat dit nog even duidelijk is neergezet. Ik ga die analyse van ons daarover niet herhalen, maar dat wilde ik nog gezegd hebben. Voor het overige zou ik willen zeggen dat de financiële situatie en de ambities die we als GroenLinks hebben, leiden tot de keuzes die wij hebben gemaakt. Dat is hoe wij die puzzel hebben gelegd en dat is ook de reden dat wij, alhoewel we het, waar het overwegingen en doelstellingen betreft, met sommige moties inhoudelijk eens zijn, we toch tegen zullen stemmen. En dan zou ik nog even iets willen zeggen over motie 22 van de Partij voor de Dieren: dat wij de gedachte erachter van harte ondersteunen en dat we die daarom zullen steunen. Tot zover.

De VOORZITTER: Ik dank u. De Partij van de Arbeid, de heer Bushoff.

De heer BUSHOFF (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Vandaag horen we heel veel verschillende ideeën en opvattingen. We hebben soms een stevig debat gehad, maar dat hoort er ook bij. Dat is juist ook wel kenmerkend voor een levendige democratie. Ik heb in ieder geval genoten van mijn debat. Toch heb ik gelukkig ook zeker een aantal overeenkomsten gehoord. Volgens mij is iedereen het er wel over eens dat we de tekorten die we in het sociale domein hebben, moeten bijpassen. Dus ik ben daar erg blij mee, dat daar een overeenkomst over lijkt te zijn. Toch is er ook wel een aantal verschillen en het zal u wellicht niet verbazen dat de VVD en de Partij van de Arbeid enigszins verschillen over een aantal dingen. Ons uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in Groningen en niemand aan de zijlijn moet staan. Daarom vinden we juist de invoering van de basisbaan ook ontzettend belangrijk. Nuttig werk voor

eerlijk loon. Ook vinden wij het belangrijk dat de mensen die het minder hebben, er het meest op vooruitgaan en investeren we in de leefkwaliteit, knappen wijken en dorpen op zetten we in op betaalbaar wonen. In dat licht past ook de motie die de Partij van de Arbeid samen met GroenLinks, SP en 100% Groningen indient, een motie voor het verruimen van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing voor minimuminkomens. Dat betekent dus heel concreet dat mensen met een relatief kleine bijdrage van ons allemaal ervoor kunnen zorgen dat er honderden mensen echt op vooruit gaan, ruim. En we hopen op brede steun voor deze motie.

De VOORZITTER: Gaat uw gang, mijnheer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Voorzitter, ik wil toch een ordepuntje maken, want wij hebben een afspraak om geen stemverklaring te geven over moties die je zelf hebt ingediend. En nu begint het spanningsveld wel erg sterk te worden. Gaan we nu echt een tweede termijn doen?

De VOORZITTER: Nou ja, weet u, het is een tweede termijn. We hebben volgens mij net een beeld gecreëerd, waarvan ik hoop dat het gezamenlijk is, om die tweede termijn vooral te beperken, omdat de discussie gedaan is. Maar iedereen is vrij om daar toch de opvattingen een keer neer te leggen die hij of zij wil.

De heer BUSHOFF (PvdA): Wellicht kan het dan iedereen bekoren dat ik eigenlijk alweer bij mijn afronding was, dus dat het er alweer bijna op zat, namelijk dat ik iedereen die een motie had ingediend en daar veel moeite in heeft gestoken, graag wil bedanken daarvoor. Dat er een aantal moties is die wij zullen steunen; dat zijn namelijk de moties die in lijn zijn met ons gedachtegoed of die wij ook haalbaar achten. Enkele moties kunnen wij helaas niet steunen en daar wou ik het dan ook bij laten. En met een uitsmijter dat Groningen er volgens mij groener op wordt, maar vooral ook roder en daar zijn wij heel blij mee. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. De heer Benjamins.

De heer BENJAMINS (D66): Ja, dank u wel. Ik wil mij beperken tot de oproep dat iedereen morgen moet gaan stemmen. Wat mij betreft kiest u voor Europa, maar dat kies je zelf. Mijn fractie zal drie stemverklaringen geven. Even de drie moties, wellicht.

De VOORZITTER: Wie gaan dat doen? Want dan stel ik voor dat gelijk af te wikkelen. De heer Lo-A-Njoe.

De heer LO-A-NJOE (D66): Ja voorzitter, bij motie 3 'Tegengaan van ongelijkheid, verruiming kwijtschelding afvalstoffenheffing'. We kunnen met deze motie, gehoord de toelichting van het college, instemmen. We zullen uiteraard bij de beoordeling van de uitgewerkte scenario's voor de kwijtschelding van afvalstoffenheffing kritisch kijken naar de concrete lasten voor de sterkere schouders in onze gemeente. Dank u.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Doesen.

Mevrouw VAN DOESEN (D66): Dank u wel, voorzitter. Motie 4 van de SP over de loonstrijd. De vertaling die het college geeft aan deze motie en de inzet die het daarop zal plegen, maken dat wij voor deze motie stemmen.

De VOORZITTER: De heer Rustebiel.

De heer RUSTEBIEL (D66): Ja dank u wel, voorzitter. Over motie 30, 'Parkeren in Haren'. Het lijkt inderdaad erg verstandig als het college eerst in gesprek gaat met inwoners en ondernemers, voordat we hier een beslissing over nemen.

De VOORZITTER: Ik dank u. Dan gaan we naar de heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, dit college is net begonnen, dus ik begrijp het enthousiasme nu nog wel. Nee, flauw. Geloof me, heus, er staan in die dikke begroting en ook in de voorjaarsbrief en dat soort

dingen ook wel een aantal goede intenties. Maar dit zijn soms nog experimenten en te vaak nog zaken die wat ons betreft verder uitgewerkt moeten worden. En de beoordeling van de uitwerking krijgt u dan later van ons. Maar we zien nu totaal niet hoe u de preventie en welzijn en zorgtaken wilt uitvoeren. Daarbij is uw verhaal over de maatregelen in de zorg en welzijn een herhaling van de afgelopen jaren en klinkt het als een soort langspeelplaat die blijft overslaan. En dat maakt het voor de SP nu een blinde gok. En die gaat de SP niet nemen. Maar we willen de coalitiepartijen, en dan met name de Partij van de Arbeid en GroenLinks een heel heldere boodschap meegeven: om de tweedeling tegen te gaan, moeten alle middelen die daarvoor mogelijk zijn, worden ingezet en worden aangegrepen. En dat doet deze gemeente nog niet. En het is de vurige wens van de SP-fractie dat het wel gaat gebeuren. U kent het ondertussen: daarbij beginnen we bij de kwijschelding van de afvalstoffenheffing en het eerder toekennen van de inkomensvoet. En die laatste is voor ons vrij cruciaal. Nee, niet vrij cruciaal, erg cruciaal. Dus ik doe daarmee wederom een beroep op u.

Voorzitter, ik heb D66 beluisterd, de afgelopen weken, maanden en de SP-fractie vraagt zich ondertussen af of die fractie zich wel gelukkig voelt haar rol in deze coalitie. Uw verhaal straalt vooralsnog vooral het behouden van de status quo uit en een heel grote onvrede met hogere lasten, zoals de ozb-verhoging. En dan een boodschap aan, ik denk meerdere partijen in deze gemeenteraad, en dat zult u ook in ons stemgedrag zien: het valt ons op dat steeds meer heel kleine symbolische voorstellen door politieke partijen worden gedaan, waar we heel veel aandacht, tijd en energie aan moeten besteden. Ik vind dat bij het vlees en vis eten. Ik vind dat bij ballonnen oplaten en ik zie het ook enigszins terug bij de discussie over wel of geen tiny houses. En ik zou u willen vragen dit soort problemen, misschien die van de ballonnen en van het vlees of vis eten, iets groter, iets breder te trekken. Want nu leiden deze symbolische voorstellen vaak af van heel grote reële problemen waar Groningers mee zitten en vooral de oorzaken daarvan. Want als ik nou bijvoorbeeld het vlees en vis eten neem: het is niet altijd de consument die daar een vrije keuze in heeft. En als wij steeds met zo'n moralistisch vingertje dit gaan blijven prediken, dan keert dat echt, dat meen ik serieus, op een gegeven moment in de negatieve zin. Ik vind het heel zonde dat wij daar heel veel tijd en heel veel energie aan kwijt zijn, terwijl ik weet, dat u weet, dat u beter kunt.

De VOORZITTER: Mijn vingertje wordt nu ook omhoog gestoken, omdat mevrouw De Wrede graag het woord wil.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Ik ben, moet ik u bekennen, een beetje geschrokken door de reactie van de heer Dijk op deze onderwerpen. Ballonnen oplaten: kent u de gevolgen van het oplaten van ballonnen? Weet u dat diverse dieren verstrikt raken in de draden van ballonnen? Dat walvissen worden gevonden met 150 kg plastic in hun maag? Wij kunnen daar op gemeentelijk niveau iets aan doen en ik begrijp niet waarom wij dat niet zouden mogen doen van de SP. En ik vind het verbazingwekkend dat zelfs een onderwerp als vlees en vis volgens u te klein is om te behandelen. Het consumeren van dierlijke eiwitten, mijnheer Dijk, is een van de zaken die het meeste invloed heeft op de biodiversiteit, wereldwijd, maar ook in ons eigen land.

De VOORZITTER: Voordat wij nu in een college verzeild raken, hebt u volgens mij uw punt heel helder gemaakt. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, u begrijpt me verkeerd. Want ik zeg niet dat het oplaten van ballonnen iets goeds is. Maar als wij 50 m verderop kijken, aan de andere kant van de Grote Markt, dan zit daar een Febo of een Snack Hoek, of ik weet niet hoe het heet, en in de Herestraat zit de McDonalds en daar komt zoi op straat te liggen en de meeuwen vreten het op en die gaan ook dood. En dat is wat ik bedoel met 'maak het wat groter'. Als u het dan hebt over ballonnen oplaten en afval of noem maar op, dan zie ik bij de ballonnendiscussie dat wij op kinderpapieren ballonnen aan het verbieden zijn of dat dit een soort wens wordt, dat vraag ik aan u, hè. Maak het iets groter. Maak het dan inderdaad echt een groot afvalprobleem en probeer dat aan te kaarten. Dan vindt u ons echt aan uw zijde. En maak niet een individueel klein probleem, van: we willen het oplaten van ballonnen alleen gaan bestrijden. Ik vind dat we daar echt ongelooflijk veel tijd, energie en aandacht aan verliezen en ik dat we soms de grote lijnen wat verliezen. Dus ik vraag aan u om dat beter te doen, niet om het te laten. En nogmaals, ik ga mee in uw analyse dat inderdaad dieren in ballonnen kunnen stukken en noem maar op. Daar ga ik echt in mee. Maar ik vraag aan u om die discussie iets groter te maken.

Voorzitter, het is goed om te horen dat er ook enkele partijen zijn, met name CDA en de ChristenUnie heb ik gehoord, die een prioriteit willen maken van de maakindustrie. Want naast heel veel knappe

koppen, telt deze gemeente ook veel vakmensen en vakvrouwen of noem ze noeste arbeiders. En daar wordt wat dat de SP betreft veel te weinig aandacht aan besteed.

Tot slot: 42,5 miljoen euro aan de binnenstad en dat kan uitgebreid worden tot 62,5 miljoen euro. 2 miljoen euro aan Marketing Groningen en ik zei het net al: 386.000 euro naar het promoten van onze kennissectoren in het land en in het buitenland. Voorzitter, voor al onze tien-keer-beter-voorstellen hebben wij inderdaad een dekking gezocht. En daarin maakt de SP stevige keuzes. Want wat ons betreft wordt er te vaak bij politieke en economische afwegingen gekozen voor kennis- of onderwijsinstellingen, start-ups, internationale studenten en dan niet voor werkende jongeren of bijvoorbeeld de maakindustrie. En dat is een tweedeling die wij ook ervaren in Groningen. Je ziet de tweedeling tussen de binnenstad en stadswijken groeien en ook die tussen de noordelijke en de zuidelijke wijken en dat is de kern van onze boodschap geweest. Laten we nou meer aandacht besteden aan die kant van de stad, die dat echt wat meer nodig heeft, want de afgelopen jaren, en ik zie dat nu ook weer, besteden we in deze gemeenteraad ook veel te veel aandacht aan onze kennisinstellingen en aan de mensen het goed hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Is er nog behoefte aan het afgeven van stemverklaringen bij de heer Dijk? Nee? Akkoord, dank u wel. De VVD, mevrouw Jacobs.

Mevrouw JACOBS-SETZ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij willen het college bedanken voor de antwoorden en de antwoorden zijn voor ons duidelijk. Dit college maakt andere keuzes dan de VVD, maar dat was ook te verwachten. Voor de geruststelling van de Partij van de Arbeid zou ik toch heel graag willen zeggen dat wij het, net als de Partij van de Arbeid en dit college, heel erg belangrijk vinden dat iedereen meedoet. De manier waarop wij denken dat meedoen moet worden gestimuleerd, daar verschillen we in ieder geval in. En we zijn voor de heer Bushoff ook erg blij dat hij genoten heeft van het debat van zichzelf.

Deze gemeente en dit college staan de komende jaren voor een heel grote opgave. En zoals we de wethouder ook hebben horen zeggen, zijn er mogelijk nog tegenvallers te verwachten. Dat erkennen en herkennen we en we zijn ook blij met de toezegging van de wethouder dat er op dat moment scherpe keuzes worden gemaakt. Wij vertrouwen er dan ook op dat deze keuzes niet enkel bestaan uit lastenverhoging en dat ons meerdere keuzes worden voorgelegd. Wij zullen dit kritisch volgen en positief en constructief meedenken bij de plannen die het college voorstelt.

In mijn eerste termijn ben ik begonnen over een rapport en hebben we geconstateerd dat er een herexamen voor de boeg staat. Gezien de antwoorden van het college kunnen wij als VVD in ieder geval constateren dat het college met de hakken over de sloot over is. En we zullen het najaarsrapport met belangstelling volgen.

Dan kom ik bij een stemverklaring voor een viertal moties. Dat is motie 24, over de aanpak van het wildplakken. Op zich zijn wij een groot voorstander van handhaving. De vraag van de VVD is wel of we bij gebrek aan handhavingcapaciteit, hier prioriteit aan moeten geven. Maar om er beleid op te maken lijkt ons prima, vandaar dat we voor zullen stemmen.

Ten aanzien van de tuintjes rondom de afvalcontainers zullen wij tegenstemmen. Wij denken dat, mocht er in de wijk belangstelling zijn voor een tuintje rondom een afvalcontainer, dit prima is. De toezegging van de wethouder is dat de gemeente daar positief over meedenkt. De motie van de Stadspartij voor Stad en Ommeland, 100% Groningen en de PVV over het gratis parkeren in Haren: daar zullen wij tegenstemmen. Zoals onze fractie in Haren de afgelopen jaren ook heeft gedaan, zijn wij voor een integrale aanpak van het parkeren in Haren. En ons standpunt is in ieder geval daar, dat er een ander parkeerbeleid moet komen dan het huidige parkeerbeleid. Ten aanzien van de motie van het songfestival zullen wij voorstemmen. Dat is niet omdat wij vinden dat daar gemeentegeld heen moet, maar omdat wij staan voor een bruisende stad. Daar hoort een ambitie bij en wij zijn ook heel benieuwd of Student en Stad ook het idee heeft dat dit zonder financiën van de gemeente kan. Maar wij kunnen ons voorstellen dat dit past bij een ambitie van een bruisende stad. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Brandsema, ChristenUnie.

De heer BRANDSEMA (ChristenUnie): Ja, dank u wel voor het woord, voorzitter. Dank ook aan de wethouder voor zijn betoog in de vorige termijn, waarin voor de fractie van de ChristenUnie duidelijk is uiteengezet, bijvoorbeeld op het gebied van het sociale domein, waarin er in het debat nogal wat verschil was of er nu te veel naartoe gaat of juist te weinig, waar de pijnpunten zijn. En dat we juist investeren om maatregelen overeind te houden. Dan houd ik het wel kort. Ik ga even over naar een aantal stemverklaringen.

Dat is de motie 3, ‘Verruiming kwijtschelding afvalstoffenheffing’. Dat vinden wij qua gedachtegang een goede motie. Er is ook door de fractie aangegeven, als het gaat om de verhoging van de afvalstoffenheffing voor de overige bewoners, dat het om enkele euro’s gaat. Dus in dat geval kunnen we voor deze motie stemmen. Dan voorzitter, motie 25 de tuintjes rondom afvalcontainers. Dat vinden we een leuk idee. We hadden alleen nog wel dat het punt 2 het voor ons wat lastig maakt, maar dat is verwijderd, dus daar kunnen we ook voorstemmen.

En als laatste, voorzitter, motie 35 van de Partij Voor de Vrijheid. Daar wil ik nog even ingaan op het laatste punt van de motie, over het geen uitgaven doen in het kader van duurzaamheid. Ik ben het met de PVV eens dat we op het gebied van energietransitie slimme keuzes moeten gaan maken en dat het gaat om lastenverlaging. Dus ik hoop wel dat we de PVV mee kunnen hebben, als het gaat om die eerste stap in de energietransitie, die het verminderen is van energiegebruik, dus het isoleren van woningen bijvoorbeeld. Dat u daarmee zegt: datgene wat je niet gebruikt, hoeft je al niet op te wekken. Ik hoop dat de PVV daar wel in meegaat en dat met die investeringen uiteindelijk de lasten voor onze inwoners omlaag kunnen. Maar los van dat, zullen wij wel tegen die motie stemmen. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Partij voor de Dieren, mevrouw De Wrede.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Eerst twee korte stemverklaringen. Om te beginnen de motie ‘De beer is los’. De Partij voor de Dieren is van mening dat er al veel te veel dieren worden gebruikt voor diverse menselijke doeleinden. Mocht het college overgaan tot een onderzoek in dezen, dan is het de vraag of de Partij voor de Dieren een voorstel in deze richting kan ondersteunen. Vragen die dan bij ons leven, die voor ons belangrijk zijn, zijn: hoe oud zouden deze varkens mogen worden? Leven ze in gezinsverband? Worden ze lichamelijk aangepast aan hun taak, bijvoorbeeld worden hun tanden geveild? Nou, we zullen het zien.

Motie nummer 5. U zult het misschien niet verwachten, maar die heeft bij ons tot bijzonder veel discussie geleid. De motie ‘Tien keer beter, wel wettelijk minimum loon’. Wij zullen deze motie ondersteunen, maar wel met de aantekening dat wij het heel belangrijk vinden dat mensen die geïnvesteerd hebben om in de bezorgbranche werkzaam te zijn, die bijvoorbeeld een fiets of een bestelbus hebben gekocht, deze investering niet kwijt mogen zijn als gevolg van deze eventuele verandering in het vergunningstelsel.

En dan motie van onszelf. Ik wou trouwens ook nog even het college bedanken voor de reacties op onze motie. Dat had minder gekund, zeg maar, op zijn Gronings. De motie ‘Faunabeheer’: als dit college meent dat doden van dieren in het wild een goed idee is en dit wil faciliteren, dan zou de Partij voor de Dieren willen voorstellen om dat aan de raad voor te leggen en uit te leggen. En daarom trekken wij de motie ‘Faunabeheer’ die wij hebben ingediend in. Dat is motie 21, en dienen wij een motie over een discussienotitie in over faunabeheer, waarin wij vragen om opheldering over welke dieren met welk doel en onder welke ontheffing worden afgeschoten op onze gemeentelijke gronden.

Motie 36: Met een kanon op een mug (PvdD)

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 22 mei 2019, besprekende het raadsvoorstel Gemeentebegroting 2019,

constaterende dat:

- het college in het coalitieakkoord heeft verklaard dat er binnen de gemeente Groningen geen plek is voor de plezierjacht;
- de regelgeving op het gebied van jacht en faunabeheer complex is;

overwegende dat:

- faunabeheer betekent dat beschermde dieren op grond van een ontheffing toch mogen worden geschoten;
- nooit is aangetoond dat het doden van dieren het met de ontheffing beoogde doel dichterbij brengt;

verzoekt het college:

- een discussienotitie te schrijven over het faunabeheer op de gemeentelijke gronden, met hierin vermeld welke dieren beheerd worden, met welke redenen en met vermelding van de betreffende ontheffing;

en gaat over tot de orde van de dag.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): En tot slot ...

De VOORZITTER: Even de techniek. Motie 21 is nu ingetrokken. En de nieuwe motie, die zojuist is ingediend, wordt onder nummer 36 in stemming gebracht. Dus u nummert deze meteen maar even als 36. Ze komt helemaal onderaan de stapel. Gaat uw gang.

Mevrouw DE WREDE (Partij voor de Dieren): Dank voor deze waardevolle toevoeging. Tot slot nog een boodschap aan de heer Dijk. Wij nodigen u van harte uit om met ons mee te doen en het beter te doen, maar wij zouden toch willen afsluiten met een citaat van twee Nederlandse freules die eind 19de eeuw samen streden voor vrouwenrechten en dierenrechten. Zij kregen het commentaar dat wat zij deden decadent was en zij gaven daarop het antwoord: "Is het kleine niet een deel van het grote? Is er wel iets klein in de wereldorde? Wij beschermen het kleine maar tevens beschermen wij de mens". En daar wilde ik het bij laten.

De VOORZITTER: Ik dank u wel. Dan gaan we naar de heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Ik vind de beantwoording van het college getuigen van realisme en dat stemt ons niet direct gerust en we worden er ook niet direct gelukkig van. Maar het geeft wel wat vertrouwen. Er zat namelijk best veel licht tussen hoe het college aankijkt tegen de begroting en de keuzes en de mogelijke keuzes die in de jaren hierna gemaakt moeten worden en hoe sommige coalitiepartijen daar tegenaan kijken. Ja, het is inderdaad zo: de gemeente wordt roder en vooral de gemeentefinanciën worden roder. En het CDA had op een aantal punten andere keuzes gemaakt. Daar heb ik wat voorbeelden van gegeven in mijn eerste termijn. Zo geloven wij niet in die basisbaan, maar zouden wij het onderhoudsniveau omhoog willen hebben. Maar ik begrijp ook dat dit, zoals de heer Benjamins dat volgens mij zei in zijn eerste termijn, een balans is en dat het een uitkomst is van onderhandelingen tussen vier partijen. En dan is het vervolgens de vraag of je met alle mitsen en maren met het globale beeld in kunt stemmen met de begroting. En ook dat is voor het CDA lastig, omdat, zoals eerder gesteld de kaders onder Financiën, dan bedoel ik bijvoorbeeld de hoogte van de algemene egalisatiereserve, niet worden toegepast. En ook de situatie met een structurele exploitatielast die ronduit slecht is en waar het nog maar de vraag bij is of hij beter wordt. Al met al denken wij dat we de begroting wel zouden kunnen steunen en wensen we het college heel veel sterkte bij het uitvoeren van de ambities en hervormingen en de stemverklaringen laat ik achterwege. Dat zult u gewoon allemaal op het scherm zien.

De VOORZITTER: Dank u wel. 100% Groningen, mevrouw Woldhuis.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Wij hebben in de tweede termijn een aantal dingen. Allereerst willen wij de coalitie of het college even een compliment geven. Ik houd altijd een lijstje bij met hoeveel moties er worden ingediend en oordeel aan de raad krijgen, met betrekking tot oppositie en coalitie. Vorig jaar waren er achttien moties ingediend door de oppositie en werden er zeventien ontraden. En nu hebben we dertig moties ingediend als oppositie en kregen negen oordeel aan de raad. Dat is ten opzichte van de vorige keer heel positief, want toen werd maar bij eentje oordeel aan de raad gegeven. Toen heeft ook maar een motie het gehaald, van de hele oppositie. Dus wat dat betreft complimenten over de werkwijze van college en het meer verbinding zoeken met de oppositie.

En dan een ander puntje, nog even over de stemwijzer. Daar wil ik nog even aan refereren. Er is een aantal punten uit de stemwijzer, zoals hondenbelasting en grofvuil die ook hier weer door een aantal partijen is neergezet. En als je dan niet helemaal de politiek volgt als bewoner, en je kijkt naar de uitslag van die stemwijzer en dan kijk je naar dit debat, dan moet je je toch afvragen of je niet een aantal kiezers verliest en daarmee het vertrouwen. Als je in de stemwijzer zegt: we gaan allemaal voor het afschaffen de hondenbelasting en vervolgens hier zegt: we kunnen geen dekking vinden. Dat wilde ik nog even zeggen.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter, ik ben iets minder ingevoerd in die stemwijzer. Kunt u gewoon even de partijen noemen die bij de stemwijzer hadden ingevuld: "Wij willen hondenbelasting afschaffen" en straks tegen gaan stemmen?

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Oh jeetje. Nou, we kunnen even een stemming doen. Nee, grapje.

De heer BOLLE (CDA): Maar voorzitter, als mevrouw Woldhuis het niet weet ...

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Er waren twee partijen, geloof ik, die zeiden: laten we het vooral houden. Volgens mij was dat de Partij van de Arbeid. Klopt hè? En wie nog meer? Student en stad geloof ik. En de rest was allemaal tegen de hondenbelasting.

De VOORZITTER: Dit onderdeel van het debat begint een beetje weg te zeilen.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Ja, maar hij vraagt iets. Ik geef keurig antwoord.

De VOORZITTER: Ja, dat klopt.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Of wilt u een andere vraag stellen?

De VOORZITTER: Nee, maar mensen, we gaan het even hierbij laten. Dit is afgerond. Gaat u verder.

Mevrouw WOLDHUIS (100% Groningen): Als je dan kijkt, daar wilde ik nog wat over zeggen met betrekking tot de stemverklaringen, naar motie 13. Die gaan we niet steunen, want we steunen motie 28 al. En dat was het.

De VOORZITTER: Dank u wel. Stad en Ommeland.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Dat het toekomstig meerjarenbeeld niet rooskleurig is, is duidelijk. De wethouder erkende dat en ik ga het even vrij vertalen in mijn eigen woorden, waarvoor alvast excuses. Maar volgens mij zei de wethouder min of meer dat indien er aanvullend bezuinigd moet worden, alles in principe open is en ter discussie staat. Alleen wanneer wij, en de heer Bolle zei dat eigenlijk ook al, luisteren naar de bijdrages van een groot aantal van de coalitiepartijen, dan vraagt mijn fractie zich af of dat besef wel voldoende aanwezig is. Ik heb dat bij een paar interrupties proberen helder te krijgen. Daar kwam geen antwoord op. Ik ben in elk geval wel blij gestemd dat het besef er bij het college is. Mijn fractie, maar dat heb ik ook al in mijn eerste termijn aangegeven, maakt zich ernstig zorgen over de verdere lastenverhoging van onze inwoners en meer regeldruk voor onze ondernemers. Wij hadden, zoals al duidelijk gemaakt, andere keuzes gemaakt.

Tot slot voorzitter, zijn wij toch wel heel erg geschrokken van de manier waarop het college samenwerkt buiten de coalitie, waar het over de beoordeling van moties gaat. Ik ga daar nu niet al te veel woorden meer aan vuil maken. Daar worden wij absoluut niet gelukkig van.

Motie 29 zullen wij intrekken. Motie 35 van de PvdA: op zich kunnen we daarmee leven, ware het niet dat de tweede uitspraak, “geen uitgaven te doen in het kader van duurzaamheid”, iets is wat wij niet kunnen steunen. We zien toch wel een urgentie. De vraag is inderdaad: hoe ver ga je daarin, maar die motie zullen wij dus niet steunen en voor alle overige moties kunt u zien wat wij stemmen.

De VOORZITTER: Motie 29 is ingetrokken. Student en Stad.

De heer DUIT (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Ja, naar aanleiding van het intrekken van de motie met betrekking tot kleine evenementen, toch nog een vraag. Klaarblijkelijk loopt dus het aantal evenementen dat wordt georganiseerd snel en sterk terug. Heeft het college een beeld waardoor dit komt en of dit met mogelijk staand beleid te maken heeft? En vervolgens: mocht het college dat niet werkelijk scherp voor de bril hebben, is het bereid om dat uit te zoeken en met een update te komen? Wat ons betreft zijn minder kleine evenementen een aderlating voor de stad.

Dan met betrekking tot de motie van het CDA, met betrekking tot het aanpakken en aanplakken. We zijn benieuwd hoe dit volgens het CDA uitgevoerd zou moeten worden. Gaan we lik-op-stukbeleid voeren? En zo ja, dan vragen we ons af of te herleiden is of diegene van wie de poster is, deze ook daadwerkelijk geplakt heeft. En dan nog even een reactie op de vraag van de VVD over het songfestival. Wij hebben niet echt een idee of dit zonder instemming van de stad kan, maar dat was ook onderdeel van onze oproep voor een onderzoek. En houd in uw achterhoofd, al hoef ik dat een VVD'er ongetwijfeld niet te vertellen: een materiële investering is natuurlijk ook een investering.

De VOORZITTER: De heer Bolle.

De heer BOLLE (CDA): Ja voorzitter, dat klopt hoor. Ik denk dat, als Fedde Le Grand een concert geeft, hij dan niet zelf die poster onder de westelijke ringweg heeft geplakt.

De heer DUIT (Student en Stad): Dus hoe was het CDA dan van plan om dit gaan controleren?

De heer BOLLE (CDA): Voorzitter wij hebben niet zolang geleden een initiatiefvoorstel ingediend. We hebben dat uiteindelijk niet in de raad gehad. Daarin hebben we een aantal voorstellen gedaan. Ik zal die naar de heer Duit toesturen en denk dat daarin wel duidelijk wordt hoe het zou moeten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Kesteren, PVV.

De heer VAN KESTEREN (PVV): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, het college heeft zojuist een mooi tsjakka-verhaal gehouden. Veel met kansen en veel onderwijs. D66-jargon. De SP sprak van politiek wensdenken, maar voorzitter, de werkelijkheid is echter weerbarstig. De realiteit is namelijk dat het met name financieel niet een kwestie van en-en is, maar van en-of. Een college dat het goed voor heeft met zijn inwoners, richt zich op zijn kerntaken, die rechtdoen aan de inwoners. De intenties van het college zijn goed. Maar daarvoor worden gezinnen en bedrijven kapot belast. Inwoners maak je pas echt gelukkig met meer in de portemonnee. College, stop dus met de klimaatdictaten van GroenLinks en consorten! Met 'wij weten wel wat goed is voor de mensen en de bedrijven'. Stop met inkomenspolitiek en richt je op realistisch en pragmatisch beleid. En moties die daartoe neigen, zal de PVV dan ook steunen. Gun mensen hun goed onderhouden overjarige gebruikte autootje en stop met het subsidiëren van Tesla's voor patzers, subsidie-ondernemers van de klimaatlobby. Stop met wegsturen, voorzitter. En dat bedoel ik absoluut niet persoonlijk. Maar doe iets aan de overlast in woonwijken: het zwerfvuil, de hangboefjes, de vernielingen, de drugsoverlast, de autokraken, de agressie, het geweld. Faciliteer buurtconciërges, wijkagenten, boa's, opdat wijkbewoners zien dat de politiek er voor hen is, in plaats van andersom. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zijn er nog twee dingen voor het college overgebleven. Dat zijn de kleine evenementen en de nieuw ingediende motie 'Faunabeheer'.

Tweede termijn college

Wethouder DE ROOK: Ja voorzitter, het college zou het wel prettig vinden om ook nog een heel kleine reactie te geven in de tweede termijn. Er is nog een aantal vragen gesteld, volgens mij. Over de motie geef ik zo, aan het eind van mijn woordvoering, het woord aan mevrouw Jongman om daar namens het college op te reageren. En over de kleine evenementen en waar dat dan precies door komt: het beeld van het college is toch dat het een heel technische vraag is, die in de technischevragencarrousel aan de orde had kunnen komen. Dus we komen er op een andere manier bij u op terug, via de mail of anders in de volgende commissie Beheer en Verkeer. Dan krijg de heer Duit antwoord op zijn vraag daarover.

Voorzitter, er is geen behoefte bij het college om de argumentatie uit de eerste termijn over te doen. Er is nog wel een aantal zaken genoemd. Inderdaad de heer Bolle en de heer Dijk, die aangeven op een aantal verschillende punten moeite te hebben om dingen te duiden, omdat die nog niet helemaal zijn uitgewerkt. Bij de heer Bolle gaat het onder andere over de ontwikkeling van de reserves bijvoorbeeld en bij de heer Dijk gaat het over hoe het college wil omgaan met de maatwerkvoorziening in huishoudelijke hulp, bijvoorbeeld bij de maatregelen voor de WIJ. Voorzitter, de kadernota Weerstandsvermogen komt binnenkort naar uw raad toe. Daar staat in wat het college de komende jaren wil gaan doen om te werken aan zaken die de heer Bolle hier ook onder de aandacht brengt. Dus dat komt naar u toe. Dan hebt ook dat inzicht over hoe zich dat meerjarig ontwikkelt.

En ten aanzien van de twee voorstellen die de heer Dijk noemde: dit zijn allebei maatregelen die pas ingaan voor de begroting van 2020 zijn en wij zorgen er natuurlijk voor dat u op deze beide onderwerpen voor de zomer alle informatie van het college krijgt over hoe het college die maatregelen wil inzetten vanaf 2020. Voorzitter, ik benadruk dat omdat ik hoop dat deze argumenten voor deze of andere partijen geen argument zijn om de begroting voor 2019 niet te willen vaststellen. Want voorzitter, vanuit het college misschien toch een appel op verschillende fracties. Wat het college betreft is het niet instemmen met een begroting een vrij zwaar middel. Omdat je daarmee eigenlijk zegt dat de keuzes die gemaakt worden, dusdanig slecht zijn dat men liever heeft dat de gemeente geen geld uitgeeft, dan dat ze doorgaat met deze begroting. Dus voorzitter, alle bezwaren tegen inhoudelijke keuzes die gemaakt zijn, zijn goed gehoord en de posities zijn helder ingenomen. Maar voorzitter, het college hoopt dat verschillende

fracties de begroting willen ondersteunen. Niet om daarmee aan te geven dat ze het overal mee eens zijn, maar wel om te onderstrepen, wat ook in deze begroting zichtbaar is, dat fracties in deze gemeenteraad meer hebben wat hen bindt, dan wat hen scheidt. Voorzitter, daar zou ik het graag bij willen laten.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Wethouder JONGMAN: Dank u wel, voorzitter. De titel van motie 21, nu 36 geworden, 'Met een kanon op een mug'. Los daarvan is er ook een inhoudelijke wijziging, die op zich best slim gevonden is. Maar het geldt nog steeds, wat ook bij motie 21 aan de orde was, namelijk dat faunabeheer een verantwoordelijke taak is voor de provincie. Dus dan vinden wij niet dat we daar een discussienotitie over moeten gaan schrijven. We laten dat aan de provincie en wat we eerder gezegd hebben bij motie 20, blijft uiteraard wel staan, namelijk dat we de plezierjacht wel iets gaan voorleggen.

De VOORZITTER: Ik stel u voor dat we overgaan tot stemming. De heer Dijk?

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de fractie van de SP heeft behoefte om vijf tot tien minuten te schorsen.

De VOORZITTER: Vijf. De vergadering is geschorst.

(Korte schorsing)

De VOORZITTER: De vergadering is heropend. Voordat ik de tweede termijn helemaal afsluit, geef ik de fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid nog even de gelegenheid om een klein verzuimpje goed te maken, zeg maar even een misverstand. Er is daar nog behoefte om twee stemverklaringen af te geven en dat is net in de snelheid blijkbaar niet tot uitvoering gekomen. Zijn het er twee, mijnheer Bushoff?

De heer BUSHOFF (PvdA): Klopt. Twee.

De VOORZITTER: Mooi. Wie gaat ze afgeven?

De heer LOOPSTRA (PvdA): Dat ga ik doen, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Loopstra, gaat uw gang.

De heer LOOPSTRA (PvdA): Het betreft de motie 'Borg naar voldoende in 2020', motie 23 en de motie 'Ophalen grofvuil'. Onze fractie wil aangeven dat wij dat zeer sympathieke moties vinden, maar dat wij tegen zullen stemmen, omdat wij in volledig en totaal coalitieverband hebben afgesproken om daar pas een mening over te hebben als dat aan de orde komt, als die plannen door het college worden gegeven. Dank u.

De VOORZITTER: Waarvan akte.

Stemming over de moties

De VOORZITTER: We gaan zonder verdere stemverklaringen tussendoor, alle moties in een run in stemming brengen. Zodra de stemming heeft plaatsgevonden over alle moties, krijgt u wel de gelegenheid, als u dat wilt, om nog over het voorstel zelf, het besluit over de begroting, een stemverklaring af te leggen. Ja? Bent u er klaar voor?

Dan gaan we naar motie 1, 'De beer is los'. 38 voor, 6 tegen. De motie is aangenomen.

Motie 2, 'Handhaven foutparkeren'. 43 voor, 1 tegen. De motie is aangenomen.

Dan gaan we naar motie 3, 'Verruiming kwijtschelden afvalstoffenheffing'. 35 voor, 9 tegen. De motie is aangenomen.

Motie 4, 'De loonstrijd'. 35 voor, 9 tegen. De motie is aangenomen.

Motie 5 'Wel wettelijk minimumloon'. 15 voor, 29 tegen. De motie verworpen.

Motie 6 'Energie neutraal wonen'. 7 voor, 37 tegen. De motie is verworpen.

Motie 7, 'Betere huishoudelijke hulp'. 12 voor, 32 tegen. De motie verworpen.

Motie 8, over inkomensondersteuning. 13 voor, 31 tegen. De motie is verworpen.

Motie 9, de meerkostenregeling. 11 voor, 33 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 10, 'Terugkeer- en woonlastengarantie'. 10 voor, 34 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 11, de WIJ-teams. 12 voor, 32 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 12, 'Bouwen voor niet studerende jongeren'. 7 voor, 37 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 13, gewijzigde tekst, 'Grofvuil ophalen'. 10 voor, 34 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 14, 'Maak werken gemakkelijker'. Eindelijk! 44 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 15, over het SIF. 43 voor, 1 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 16, 'Schooluitval extra aandacht'. 43 voor, 1 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 17, 'Maatschappelijke diensttijd'. 29 voor, 15 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 18, 'Dieren hulp bij minima'. 24 voor, 20 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 19 is ingetrokken.
 Motie 20, 'In de roos'. 35 voor, 9 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 21 'Niet geschoten, enzovoort'. Die is ingetrokken. Pardon, u hebt helemaal gelijk.
 Motie 22. 15 voor, 29 tegen. De motie is verworpen.
 Dan gaan we naar motie 23 over de borg. 15 voor, 29 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 24 ook het wilt plakken. 14 voor, 30 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 25, de tuintjes. 37 voor, 7 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 26, het afschaffen van de hondenbelasting. 12 voor, 32 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 27, 'Zoek het bij jezelf'. 9 voor, 35 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 28 'Ophalen grofvuil'. 15 voor, 29 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 29 is ingetrokken.
 Motie 30, 'Gratis parkeren Haren'. 7 voor, 37 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 31, 'De Lelylijn'. 44 voor, 0 tegen. De motie is aanvaard.
 Motie 32 is ingetrokken.
 Motie 33 over het songfestival. 6 voor, 38 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 34 over de kaalslag in het sociale domein. 5 voor, 29 tegen. De motie is verworpen.
 Motie 35 over de kerntaken. 1 voor, 43 tegen. De moties is verworpen.
 Motie 36, 'Met een kanon op een mug' 3 voor, 41 tegen. De motie is verworpen.

Stemming over het raadsbesluit

De VOORZITTER: Dan gaan wij zo meteen de stemming brengen het voorstel over de begroting zelf, het u voorliggende raadsbesluit. En u hebt de gelegenheid, als u dat wilt, om voor dat voorstel nog een stemverklaring af te leggen. De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, wij hebben tegen de begroting van 2018 gestemd en nu ligt de begroting 2019 voor. En er zit wat ons betreft weinig verschil in, ten aanzien van het verkleinen van de ongelijkheid in Groningen. Daarom hebben wij tegen de begroting voor 2018 gestemd. Dus wij zullen ook tegen deze begroting stemmen, met de boodschap erbij, want het is natuurlijk ook een voorjaarsdebat, dat als het gaat om wijkenergieplannen, preventie en zorg- en welzijnstaken en de WIJ-teams, maar ook armoede en inkomen, waarin we bijvoorbeeld zien op dat gebied van inkomenstoeslag, maar ook vandaag op kwijtschelden afvalstoffenheffing, het college wel als het dit goed gaat uitwerken, op de steun van de SP zou kunnen rekenen voor de begroting voor 2020. Maar voor 2019 is er te weinig veranderd voor ons.

De VOORZITTER: Ik dank u. Is er meer behoefte om nog stemverklaringen af te geven? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij voor Stad en Ommeland): Dank u wel, voorzitter. Deze begroting in combinatie met de voorjaarsbrief is wat ons betreft ook te veel voortzetten van oud beleid. En keuzes tot nodige bezuinigingen worden wat ons betreft niet gemaakt. Mijn fractie heeft vandaag onvoldoende vertrouwen gekregen dat deze coalitie erin zal slagen de hoge ambities zonder zware lastenverzwaringen voor onze inwoners en ondernemers uit te voeren. Wij zullen daarom tegen deze begroting stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Dat is niet het geval.

Dan brengen wij nu het voorliggende raadsbesluit over de begroting 2019 in stemming. 37 voor, 7 tegen. Het voorstel is aanvaard.

9. Sluiting

De VOORZITTER: Dit was het laatste agendapunt voor vandaag. Ik sluit de vergadering.

(Sluiting 22.23 uur)